

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Bestuurlijke inleiding	5
Begroting in één oogopslag	16
Leeswijzer	19
Programma 1 Bestuur en veiligheid	20
1.1 Bestuur	20
1.2 Veiligheid.....	24
Programma 2 Ruimtelijk domein	27
2.1 Openbare ruimte en verkeer.....	28
2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	33
2.3 Afval, riolering en begraven	38
Programma 3 Maatschappelijk domein.....	43
3.1 Sport en recreatie	45
3.2 Cultuur	49
3.3 Onderwijs	53
3.4 Economie.....	57
Programma 4 Sociaal domein	63
4.1 Preventie	64
4.2 Basishulp	69
4.3 Individuele hulp.....	73
4.4 Opvang en inburgering.....	78
Middelen.....	81

Overhead.....	82
Algemene dekkingsmiddelen	85
Paragrafen	89
Paragraaf A Lokale heffingen	89
Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing	96
Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen	107
Paragraaf D Financiering	115
Paragraaf E Bedrijfsvoering	120
Paragraaf F Verbonden partijen	125
Paragraaf G Grondbeleid.....	133
Paragraaf H Subsidies.....	136
Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf.....	141
Financiële begroting	143
Uitgangspunten.....	143
Budgetautorisatie baten en lasten.....	145
Meerjarenperspectief	145
Aanmerkelijke verschillen	148
Investerings	158
Nieuw beleid	161
Reserves en voorzieningen	162
Incidenteel / structureel	166
Financiering.....	168
EMU-saldo en balansprognose	169

Taakvelden.....170

Baten en lasten per taakveld170

Bestuurlijke inleiding

Inleiding

We hadden ons op het ergste voorbereid en op het beste gehoopt..

.. en zijn uiteindelijk toch wel blij verrast dat wij u niet alleen een sluitende begroting 2026 kunnen presenteren. Het meerjarenbeeld laat na een positief saldo in 2027 zien dat er tekorten aankomen, maar die zijn veel minder groot dan in de vorige begrotingen.

Meerjarenperspectief	Begroting 2026	Meerjarenraming		
		2027	2028	2029
Programma's en middelen				
Bestuur en veiligheid	-7.281	-7.469	-7.724	-7.973
Ruimtelijk domein	-7.243	-6.855	-8.162	-8.581
Maatschappelijk domein	-8.828	-9.033	-9.183	-9.809
Sociaal domein	-35.810	-37.368	-38.713	-39.836
Middelen	60.906	62.050	61.881	63.392
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	1.743	1.325	-1.900	-2.805
Reservemutaties	-1.388	193	550	517
Geraamd resultaat	355	1.518	-1.350	-2.288

Goede uitgangspositie voor nieuwe bestuursperiode

Deze laatste begroting van ons college laat zien dat Krimpen aan den IJssel financieel robuust is en de uitdagingen die vanaf 2028 opdoemen aan kan. Bovendien is de afgelopen jaren veel gerealiseerd zonder dat dit ten koste is gegaan van de financiële situatie en/of het voorzieningenniveau. En we hebben een buffer opgebouwd om begrotingstekorten te kunnen dekken.

Beperkte inflatiecorrectie lokale heffingen

De ontwikkeling van de lokale lastendruk is in 2026 zeer beperkt. De grootste heffingen zijn de onroerende zaakbelasting (OZB) en de afvalstoffenheffing. Die stijgen slechts met een inflatiecorrectie van 2,5%. Voor de dekking van de kosten voor riolering is bovenop de inflatie nog eens 2,7% (circa € 7 per huishouden) nodig.

Ombuigingen zijn zoveel mogelijk voorbereid

Het begin 2025 gepresenteerde pakket ombuigingsmogelijkheden is in deze begroting niet verder ingezet dan in de kadernota opgenomen. Dat is op dit moment (nog) niet nodig, maar we houden de opties wel in beeld voor toekomstige opgaven.

Geen structureel nieuw beleid toegevoegd

Overigens is evenmin structureel nieuw beleid toegevoegd, omdat er nog steeds sprake is van naderende tekorten en omdat onze collegeperiode er bijna op zit.

Reservering mogelijk voor toekomstige investeringen

Er is in 2026 zelfs een extra storting in de reserve maatschappelijke voorzieningen van € 1,5 miljoen opgenomen ten behoeve van de investeringsopgave.

Integrale afweging blijft nodig

Dit alles doet er niet aan af dat het nog steeds noodzakelijk is om met onze maatschappelijke partners en bewoners te verkennen welke voorzieningen noodzakelijk, wenselijk en haalbaar zijn voor Krimpen aan den IJssel. De financiële urgentie is weliswaar minder groot, maar de vervangings- en vernieuwingsopgave van onze kapitaalgoederen trekt nog steeds een zware wissel op onze toekomstige inkomsten en uitgaven.

Besluitvorming daarover kan pas worden afgerond als we samen een beeld hebben gevormd van onze meest gewaardeerde voorzieningen en wat ervoor nodig is om die toekomstbestendig te maken.

Het dreigende ravijn komt later en lijkt minder diep

Al sinds eind 2021 dreigt er een financieel ravijn voor gemeenten. Na een periode van ongeloof en verwachtingen dat het rijk dit zou repareren, zijn gemeenten in actie gekomen om zich te verzetten. Maar ook om zich voor te bereiden op de mogelijkheid dat het (grotendeels) op eigen kracht opgelost moet worden.

Door een volledige doorlichting van de budgetten in de begroting hebben wij kort na het vaststellen van de begroting 2025 een lijst met ruim 200 ombuigingsmogelijkheden samengesteld. In de kadernota hebben wij voorgesteld een beperkt deel daarvan in te boeken. Dit zijn maatregelen die niet of nauwelijks gevolgen hebben voor inwoners en het gemeentelijk beleid. Moeilijke besluiten over maatschappelijke voorzieningen of andere ingrepen waardoor inwoners geraakt worden hebben we vooralsnog kunnen vermijden.

Daarbij zijn we ook geholpen door extra middelen via het gemeentefonds. Zonder met echte structurele oplossingen te komen heeft het rijk in het afgelopen jaar de problematiek twee jaar opgeschoven en is het ravijn ook minder diep geworden.

Dat geeft ons meer tijd om vervolgstappen, die nog steeds nodig lijken, zorgvuldig voor te bereiden. Ook brengen we daarvoor in beeld hoe het financiële beeld zich op langere termijn ontwikkelt en hoe scenario's dat beeld beïnvloeden.

Ontwikkelingen

In de kadernota hebben wij stilgestaan bij de positieve ontwikkeling van de uitkeringen uit het gemeentefonds, maar ook bij de tijdelijkheid daarvan en de disbalans in taken en middelen. Daar is sindsdien vrijwel niets in gewijzigd, mede door de demissionaire status van het kabinet. Het was dan ook geen verrassing dat de miljoenennota 2026 voor gemeenten weinig perspectief biedt. Er blijft veel onduidelijk over de voorgenomen overheveling van specifieke uitkeringen (SPUKs) naar het gemeentefonds en de kortingen die daarbij horen. Ook de financiering van de jeugdzorg is voor de toekomst nog niet geborgd. Andere onzekerheden betreffen de rijksfinanciering van preventiemaatregelen in het sociaal domein, middelen voor duurzaamheidsmaatregelen en het budget voor opvang en asiel. In alle gevallen betreft de onzekerheid niet alleen voldoende middelen, maar ook onduidelijkheid over taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van gemeenten. Via de VNG blijven gemeenten druk uitoefenen om in een volgend kabinet de (financiële) belangen van gemeenten zoveel mogelijk te borgen.

Er zijn gelukkig andere factoren die de meerjarige saldi in deze begroting positief hebben beïnvloed. En bij de kadernota heeft de gemeenteraad ook ingestemd met een aantal financiële ombuigingen die weinig of geen effect hebben op de inwoners en het beleid. De begroting 2026 vertoont hierdoor een positief saldo in de eerste twee jaren en daarna een oplopend tekort dat overzichtelijk is. Er is zelfs ruimte om een extra versterking van de reserve maatschappelijke voorzieningen te realiseren voor een bedrag van € 1,5 miljoen. Daarmee creëren we meer dekking voor investeringen die onze gemeente de komende jaren nog te wachten staan.

We realiseren ons wel dat door het opschonen van begrotingsbudgetten en plukken van laaghangend fruit, gevolgd door het inboeken van een aantal ombuigingen, de begroting meer op scherp staat. Daarmee bedoelen we dat minder meevallers verwacht mogen worden en we op een aantal ramingen meer risico lopen. Een voorbeeld daarvan is de stelpost voor onderuitputting van het BTW-compensatiefonds. De ingeboekte ombuiging willen wij daarom voor de helft terugdraaien, zoals u onder de ontwikkeling van het saldo sinds de kadernota kunt lezen.

Onze speerpunten voor 2026

We hebben in deze bestuursperiode veel aandacht besteed aan het actualiseren van ons beleid zodat we een helder beeld hebben waar we staan en waar we naartoe willen. De belangrijkste visies en nota's zijn:

- Ruimtelijk domein: Omgevingsvisie, Verkeer- en vervoervisie, Woonvisie, Ambitiedocument duurzaamheid, Gemeentelijk Rioleringsplan
- Maatschappelijk domein: Sportnota, Cultuurvisie, Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en Binnensport, Strategisch Huisvestingsplan
- Sociaal domein: Visie 'Samen op koers'
- Veiligheid: Integraal Veiligheidsplan

- Bestuur: Participatiebeleid

De Omgevingsvisie en de Cultuurvisie zijn op het moment van schrijven weliswaar nog niet door uw raad vastgesteld, maar even goed kunnen we concluderen dat er voor de verschillende domeinen en beleidstaken heldere visies liggen waar in de volgende bestuursperiode (verder) uitvoering aan kan worden gegeven.

Ruimtelijk domein

In 2026 zal op verschillende plekken in de gemeente zichtbare voortgang worden geboekt in onze woningbouwopgave. Wij noemen:

- Centrum-Zuid
- Hof Driekamp
- Werf aan den IJssel
- Nul Op de Meter (NOM) wijk (Kerkdreef)
- De Noord 102 (in eerste instantie voor opvang Oekraïners)

In de wijken Langeland en Oud-Krimpen gaan we verder met de grootschalige en integrale vernieuwing van de openbare ruimte. Bijzondere aandacht is er daarbij voor het tegengaan of voorkomen van hittestress en wateroverlast.

Ook in de Stormpolder wordt hard verder gewerkt aan de vernieuwing van de openbare ruimte. Op verschillende plekken vernieuwen ondernemers hun vastgoed of maken daar plannen voor. En het bouwrijp maken van Stormpolderdijk vordert gestaag.

Andere overheden gaan in 2026 óók aan de slag

Wij zijn als gemeente niet de enige die in de openbare ruimte van onze gemeente actief zijn. Zowel Rijkswaterstaat als het Hoogheemraadschap voeren in 2026 werkzaamheden uit die tot forse hinder voor onze bewoners en ondernemers (kunnen) gaan leiden.

Om de Algerabrug veilig en betrouwbaar te houden, is groot onderhoud nodig

Rijkswaterstaat vervangt in 2026 houten balken en stalen onderdelen van de brugklep. Ook wordt het vaste brugdeel opnieuw geasfalteerd. Het staal van de brug krijgt een bescherm laag om roest tegen te gaan. Wij maken gebruik van deze werkzaamheden om onderhoud aan de aanbrug te plegen. Zo blijft de Algerabrug veilig, nu en in de toekomst. Eind 2025 zal Rijkswaterstaat het contract aan een aannemer gunnen. Samen met de aannemer wordt gekeken hoe de hinder zoveel mogelijk kan worden beperkt. Enerzijds door de afsluiting voor autoverkeer zo kort mogelijk te houden. Anderzijds door stevig in te zetten op reisalternatieven. Begin 2026 volgt dan een update over de planning.

Om de Krimpenerwaard tegen overstrooming te beschermen, is dijkversterking nodig

Het rijk heeft besloten dat alle inwoners en bedrijven achter dijken of duinen in Nederland in 2050 beter beschermd moeten zijn tegen overstrooming vanuit de grote rivieren of de Noordzee. Dit gebeurt in het Hoogwaterbeschermingsprogramma, een dijkversterkingsprogramma waar Nederland 7,4 miljard euro voor uittrekt.

Onderdeel van dit programma is de versterking van de dijk langs de Hollandsche IJssel die de Krimpenerwaard beschermt. Om ook in de toekomst het gebied te kunnen beschermen moet de dijk versterkt en verhoogd worden.

Na jaren van voorbereiding is het Hoogheemraadschap in 2025 met de werkzaamheden begonnen. Vooruitlopend op de eigenlijke dijkversterking zijn de nutsbedrijven begonnen met het vernieuwen en verleggen van de kabels en leidingen. Eerst in Gouderak-Lageweg, maar in 2026 zullen deze werkzaamheden naar verwachting in onze gemeente worden uitgevoerd.

Het vernieuwen en verleggen van de kabels en leidingen is de opmaat naar een traject dat de komende jaren vooral in Boveneind tot forse hinder kan gaan leiden.

Klimaatneutraal en toekomstbestendig in 2050

Daarvoor werken we ook in 2026 samen aan 6 duurzame thema's: energie, circulair, biodiversiteit, klimaatadaptatie, mobiliteit en voedsel. Voor elk thema zijn meetbare doelen opgesteld die we met concrete acties willen bereiken.

In 2026 zal de invoer van het recycletarief voor restafval (thema 'circulair') het meest in het oog springen. Het doel is vooral de kosten voor de inwoner beheersbaar te houden. Vanaf 2026 gaat het vaste deel van de afvalstoffenheffing omlaag. Op de rest van de kosten krijgen bewoners zelf invloed.

Maatschappelijk domein

Met een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs en Binnensport en een Strategisch Huisvestingsplan hebben we de (financiële) opgave voor het maatschappelijk vastgoed inmiddels goed in beeld. In 2050 willen we onze hele portefeuille klimaatneutraal en volledig circulair hebben gemaakt.

De grootste uitdagingen waaraan in 2026 verder gewerkt gaat worden zijn:

- Nieuwe locatie voor De Treffers
- Toekomst zwembad De Lansingh
- Toekomst racketsport
- Vernieuwing voetbalcomplex Waalplantsoen (en omgeving)
- Hart van Krimpen
- Nieuwbouw Mozaïek en sportzaal Groenendaal
- Nieuwbouw Octaaf en gymzaal Una Corda
- Vernieuwbouw Kompas locatie Tuinstraat en gymzaal Tuinstraat

Sociaal domein

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor taken op het gebied van gezondheid, zorg, welzijn, werk en inkomen voor onze inwoners in alle leeftijden. Onze visie op dit sociaal domein hebben we vastgelegd in het visiedocument 'Samen op koers – voor een gezond en veerkrachtig Krimpen'.

De komende jaren leggen we de focus op 4 verschillende thema's binnen het sociaal domein. Dit zijn de thema's:

- Gezondheid
- Bestaanszekerheid
- Kansengelijkheid
- Veerkracht.

Voor deze thema's stellen wij in samenspraak met de adviesraden (uitvoerings)nota's op.

Omgevingsvisie

Onder het motto 'Doe mee Denk vooruit' hebben we het afgelopen aan de 'Koers van Krimpen gewerkt'. In het ontwerp van de Omgevingsvisie staat hoe we onze gemeente de komende jaren leefbaar, groen en toekomstbestendig houden. De visie is samen met inwoners, ondernemers, organisaties en buurgemeenten gemaakt.

We hebben 6 hoofdopgaven geformuleerd:

- Goed wonen in Krimpen: het bouwen van meer woningen met behoud van voldoende sociale woningen. We gaan hoger en compacter bouwen. Ook om het groen te behouden.
- Kansrijk Krimpen: investeren in goed onderwijs, werkgelegenheid en een sterk ondernemersklimaat.
- Gezond Krimpen: werken aan een gezonde, groene en veilige leefomgeving.
- Levendig Krimpen: een bruisend dorpshart en sterke ontmoetingsplekken in wijken.
- Toekomstbestendig Krimpen: slim omgaan met klimaat, energie en bodemdaling.
- Bereikbaar Krimpen: zorgen voor een veilige en duurzame bereikbaarheid, met aandacht voor fiets, openbaar vervoer en een goede verbinding met de regio.

De opgaven worden in de visie voor 4 gebieden concreter uitgewerkt: de Stormpolder, de IJsseldijk, het centrum ('Hart van Krimpen') en de woongebieden.

Maar we kijken niet alleen vooruit

In 2027 bestaat Krimpen aan den IJssel 750 jaar. Een historische mijlpaal die uiteraard niet onopgemerkt mag blijven. Eerder hebben we hier een budget van € 300.000 voor gereserveerd.

Inmiddels zijn ambtelijk de voorbereidingen gestart, maar in 2026 zal 'Krimpen 750 jaar' ook een belangrijke prioriteit in de Krimpense samenleving moeten worden.

Wij willen de aanzet geven en mensen enthousiasmeren, maar uiteindelijk moet de gemeenschap het gaan doen en het stokje overnemen. Financiële steun vanuit de gemeente is daarbij belangrijk, maar sponsoring evenzo. Kort gezegd, wij geven het startschot en blijven aanmoedigen; de samenleving moet zelf zorgen voor de uitvoering en organisatie. Daarbij zal er ongetwijfeld aandacht zijn voor verhalen uit het Krimpense verleden en hoe generaties voor ons hier hebben gewoond en geleefd. Maar we willen in 2027 ook feest vieren en met elkaar op de toekomst van Krimpen proosten!

Van kadernota naar begroting

Na het vaststellen van de kadernota hebben wij zoals gebruikelijk de uitwerking naar de begroting opgepakt. Dit leidt ieder jaar tot een aantal kleinere en grotere mutaties. Die komen deels door ramingen en herrekeningen die bij de kadernota nog niet beschikbaar zijn en ook door invloeden van buitenaf. De grootste factoren zijn dit jaar extra rijksmiddelen en verbeterd inzicht in het uitvoeringstempo van investeringen.

Mutaties na vaststellen kadernota	2026	2027	2028	2029
Investeringen en rente	462	1.031	1.372	1.294
Integraal Zorgakkoord (IZA)	618			
Gratis OV meerkosten	- 145	- 148	- 152	- 155
Septembercirculaire	819	290	235	219
Overige mutaties	2	92	- 232	366
Saldo mutaties na kadernota	1.756	1.264	1.223	1.723

De belangrijkste ontwikkelingen lichten wij kort toe:

Investeringen en rente

De grote investeringsopgaven in (maatschappelijk) vastgoed en de openbare ruimte betekenen dat de komende jaren veel nieuwe leningen aangetrokken moeten worden. Nadere analyse van de uitvoering van investeringen en de momenten waarop de benodigde kredieten daadwerkelijk worden uitgegeven leidt tot meer spreiding en lagere rentelasten in alle jaarschijven van deze begroting. Daarbij hebben de extra rijksmiddelen ook een positief effect op de liquiditeiten en dragen bij aan het opschuiven van de momenten waarop leningen nodig zijn.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Op basis van het bedrag dat we in 2025 van de gemeente Rotterdam (centrumgemeente) ontvangen uit de IZA gelden verwachten we ook volgend jaar nog een bedrag van circa € 900.000. Tot nu toe was rekening gehouden met € 285.000. Vanaf 2027 wijzigen de regelingen en financieringsstromen. Daarom geldt deze aanpassing alleen voor 2026.

Gratis OV

Er wordt goed gebruik gemaakt van het gratis openbaar vervoer voor minima. Als gevolg daarvan is een verhoging van het budget nodig. De raad ontvangt nog voor de behandeling van deze begroting een raadsinformatiebrief over het onderzoek naar minimaregelingen, waaronder gratis OV. Dit onderzoek is tevens input voor de nota bestaanszekerheid, die begin 2026 volgt.

Septemercirculaire

Kort na Prinsjesdag verscheen de septemercirculaire, waarin de Miljoenennota vertaald is naar gevolgen voor de uitkeringen uit het gemeentefonds. Zoals in het voorjaar aangekondigd heeft het kabinet geld vrijgemaakt om gemeenten te compenseren voor de extra kosten van jeugdzorg in 2023 en 2024. Deze extra middelen ontvangen we in 2025 en zijn dus geen onderdeel van deze begroting. Het positieve saldo van de begroting 2025 is door de septemercirculaire wel opgelopen tot ruim € 5 miljoen. In een separate raadsinformatiebrief wordt dat verder toegelicht.

Met dit gebaar van het rijk zijn zeker niet alle problemen rond de bekostiging van gemeentelijke taken opgelost. Er is nog veel onduidelijk over de korting op specifieke uitkeringen. Bovendien biedt de vorig jaar ingevoerde financieringssystematiek op basis van (de ontwikkeling van) het bruto binnenlands product gemeenten te weinig compensatie voor de oplopende kosten. Ook op andere onderdelen sluit de bekostiging zowel qua omvang als methode niet altijd aan op wat nodig is voor de uitvoering van taken.

Het voordelige saldo van de septemercirculaire voor 2026 en verder is vooral te danken aan hoeveelheidsverschillen en maatstaven die de verdeling bepalen. Uitzondering daarop zijn de extra CDOKE middelen. De toevoeging van deze middelen aan het gemeentefonds gaat voor Krimpen aan den IJssel gepaard met een stijging van de omvang. Wij stellen daarom voor dit verschil in een stelpost op te nemen, zoals gebruikelijk is bij taakmutaties in het gemeentefonds. Dit wordt verderop in deze inleiding nader toegelicht.

Overige mutaties en bijstellingen

Ieder jaar volgen na het opstellen van de kadernota nog financieel-technische verwerkingen zoals de kostenverdeling en de uitwerking van indexeringen. Daarnaast wordt aanvullende informatie ontvangen over bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen en zijn er meerjarige effecten van de begrotingswijziging van september. Ook vinden nog controles plaats op de onderliggende ramingen, waaruit diverse correcties volgen. Het grillige verloop van deze mutatieregel wordt verklaard door de egalisatie van inkomsten uit omgevingsvergunningen, die van jaar tot jaar sterk fluctueren.

Aanvullende voorstellen

Omdat de meerjarige saldi een veel beter perspectief laten zien dan voorheen, hebben wij enkele aanvullende voorstellen op de kadernota in deze begroting verwerkt. Deze lichten wij hieronder toe.

Aanvullende voorstellen	2026	2027	2028	2029
Stelpost CDOKE middelen	- 428			
Halveren ombuiging ruimte BTW compensatiefonds	- 223	- 225	- 228	- 233
Taakstellingen afvoeren	- 275	- 278	- 284	- 284
Storting reserve maatschappelijke voorzieningen	- 1.500			
Saldo aanvullende voorstellen	- 2.426	- 503	- 511	- 517

Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat en Energie (CDOKE)

Gemeenten mogen meerjarig rekening houden met een gelijkblijvend bedrag aan CDOKE middelen, die tot en met 2025 via een specifieke uitkering werden ontvangen. Voor 2026 wordt dit geld echter uitgekeerd via het gemeentefonds en gaat het bovendien om een hoger bedrag. De extra middelen (€ 428.000) willen wij graag inzetten voor duurzaamheid, maar omdat deze informatie pas via de septembercirculaire bekend werd is meer tijd nodig voor uitwerking. Daarom parkeren we deze middelen op een stelpost. Een deel van het bedrag (€ 90.000) zetten wij, via nieuw beleid en intensiveringen, direct in voor capaciteit om inwoners en bedrijven te informeren en te adviseren op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Halvering BCF stelpost

Een van de ingeboekte ombuigingen betreft een stelpost voor ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds. Als gemeenten gezamenlijk minder BTW declareren wordt het restant van dit fonds verdeeld via de algemene uitkering. Omdat wij jaarlijks extra middelen ontvangen via deze systematiek is het opnemen van een stelpost verantwoord. In de septembercirculaire bleek echter dat de omvang van de ruimte afneemt en dat ook een hogere declaratie wordt verwacht in de komende jaren. Daarom halveren we de opgenomen stelpost om zo het risico te beperken.

Taakstellingen bijstand en kinderboerderij

De kadernota 2026 bevatte nog twee taakstellingen, voor verlaging van de subsidie van de kinderboerderij en voor uitstroom uit de bijstand.

We zien dat de inspanningen om de uitstroom uit de participatiewet te verhogen stapsgewijs resultaat opleveren. Met dit resultaat kunnen we alleen niet de gehele taakstelling realiseren. Mede met het oog op de steeds complexer wordende doelgroep achten we het realistischer om de taakstelling te laten vervallen. Wel zijn we voornemens om de inspanningen voorlopig voort te zetten. Binnenkort komen we hiervoor met een separaat voorstel waarin we op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het uitstroom/SROI project een voorstel zullen doen voor structurele inbedding.

Voor de kinderboerderij is een taakstelling opgenomen die tot verlaging van de subsidie moet leiden. Samen met Promen hebben we de mogelijkheden daartoe in onderzoek. Wij verwachten dat daar komend jaar resultaten kunnen worden geboekt. Het is echter nog te vroeg om in deze begroting voldoende zekerheid te geven over de omvang en de planning. Daarom vervalt de taakstelling in de cijfers en wordt een voordeel te zijner tijd via een begrotingswijziging verwerkt.

Storting reserve maatschappelijke voorzieningen

Deze begroting bevat al veel doorgerekende en vastgestelde meerjarenplannen, zoals voor het beheer van de buitenruimte en onderwijshuisvesting. Maar er is nog een grote investeringsopgave te verwachten waarvoor op dit moment geen bedragen zijn opgenomen. De omvang daarvan is vooral afhankelijk van de vraag welke voorzieningen Krimpen aan den IJssel in de toekomst moet hebben. Vooruitlopend op de discussie daarover versterken wij in deze begroting de reserve maatschappelijke voorzieningen met € 1,5 miljoen tot een totale omvang van € 6,5 miljoen. Daarmee wordt meer ruimte gecreëerd om de kapitaallasten van (vervangings)investeringen te kunnen dekken.

Nieuw beleid en intensiveringen

In de kadernota is een beperkte lijst met nieuw beleid en intensiveringen opgenomen. In deze begroting voegen wij daar nog een onderwerp aan toe: Klimaatadaptie en biodiversiteit bij particulieren en ondernemers. Hiervoor is ruimte ontstaan doordat de CDOKE middelen die in 2026 via het gemeentefonds beschikbaar komen hoger zijn dan eerder bekend was.

Nieuw beleid en intensiveringen	Investering	Begroting	Meerjarenraming		
		2026	2027	2028	2029
Programma 2 Ruimtelijk domein		72	56	100	131
Baggerdepot Krimpenerbosweg	124		10	10	10
Algerabrug werkzaamheden	233		24	24	24
Digitalisering assets openbare ruimte en omgevingseffecten	n.v.t.	72	5	5	5
Vervangen openbare verlichting KJK	106		5	5	5
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)	1.291		6	45	45
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)	1.056			5	37
Begraafplaats vervangen graspaden	128		6	6	6
Inzet op capaciteit klimaatadaptatie en biodiversiteit bij particulieren en ondernemers	n.v.t.	90			
Programma 3 Maatschappelijk domein		181	316	391	391
Zwembad de Lansingh	n.v.t.	40	225	300	300
Evenementen	n.v.t.	50			
Ontwikkelagenda Onderwijs en Ondersteuning	n.v.t.	91	91	91	91
Programma 4 Sociaal domein		107	87	17	17
Wet integrale Suicidepreventie	n.v.t.	17	17	17	17
Re-ablement maatwerkvoorzieningen	n.v.t.	70	70		
Toezicht en handhaving jeugd & wmo	n.v.t.	20			
Middelen			17	16	16
Vervanging inventaris Raadhuisplein 2	150		17	16	16

Het volledige overzicht van nieuw beleid is opgenomen in de financiële begroting. Op de programma's komen de onderwerpen terug als speerpunt.

Opbouw saldo begroting

Voortbouwend op de kadernota hebben wij deze begroting zoals u hiervoor kunt lezen opgesteld en bijgesteld. Het volgende overzicht laat zien hoe dat leidt tot de meerjarige uitkomsten waar deze inleiding mee begint.

Opbouw meerjarige saldi	2026	2027	2028	2029
Saldo kadernota (inclusief ombuigingen en nieuw beleid)	1.026	756	- 2.061	- 3.494
Mutaties na kadernota	1.756	1.264	1.223	1.723
Aanvullende voorstellen	- 2.426	- 503	- 511	- 517
Saldo begroting	355	1.518	- 1.349	- 2.287

Heffingen

De beoogde kostendekking van heffingen is vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019. Nadien is bepaald dat voor riool- en afvalstoffenheffing volledige kostendekking wordt beoogd en dat de dekkingsgraad van de lijkbezorgingsrechten stapsgewijs oploopt, dit jaar naar 95%. In de paragraaf Lokale heffingen is opgenomen welke kostendekking op de diverse heffingen wordt begroot. In december stelt de gemeenteraad de bijbehorende verordeningen vast, waarin de benodigde opbrengsten zijn vertaald in tarieven.

Voor de belastingen en vrijwel alle heffingen in deze begroting blijft de verhoging van de tarieven beperkt tot 2,5%. Alleen voor de rioolheffing is een extra verhoging nodig van 2,7%. Dit betekent circa € 7 extra per huishouden.

Voor de OZB betekent dit dat al meer dan 15 jaar op rij geen reële verhoging is toegepast, maar maximaal inflatiecorrectie.

Financiële kengetallen

De financiële kengetallen zijn ten opzichte van de begroting 2025 sterk verbeterd. Met name de ontwikkeling van de netto schuldquote geeft minder aanleiding tot zorgen, die er vorig jaar wel waren. Maar ook de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte laten een gunstiger verloop zien. En zelfs de belastingcapaciteit is positiever dan de afgelopen jaren.

De financiële positie van Krimpen aan den IJssel is robuust en geeft geen directe reden tot zorgen. Daarbij past wel de kanttekening dat het toevoegen van investeringen negatieve impact heeft op met name de netto schuldquote en de solvabiliteit. De omvang daarvan is afhankelijk van het investeringsvolume en het investeringstempo. Wij betrekken de ontwikkeling van deze kengetallen daarom bij het opstellen van investeringsprogramma's.

Budgetrecht van de raad

Met het vaststellen van de begroting 2026 autoriseert de raad het college om binnen de opgenomen (financiële en inhoudelijke) kaders aan de slag te gaan in 2026. Dit betreft zowel de lasten en baten per beleidsthema als ook de (vervangings)investeringen die in 2026 starten. De meerjarenramingen zijn een doorvertaling van de baten en lasten, aangevuld met verwachte ontwikkelingen en voornemens. Dit geeft een beeld van de te verwachten financiële ontwikkelingen.

In de kadernota en begroting wordt altijd gesproken over “nieuw beleid en intensiveringen”. Met de term intensiveringen wordt aangegeven dat vaak sprake is van extra middelen zonder dat sprake is van een nieuw taak. Wij hanteren de volgende onderverdeling:

Nieuw beleid	Betreft nieuwe (wettelijke) taken of beleidswijzigingen (budget en/of investering)
Intensiveringen	Extra inzet zonder aanpassing van het beleid (budget en/of investering)
Vervangingsinvesteringen	Kosten voor vervanging of groot onderhoud, waarmee nog niet planmatig rekening is gehouden in de meerjarenramingen.

Nieuw beleid en intensiveringen staan op de betreffende programma's. Daar zijn deze onderwerpen ook in een speerpunt opgenomen. Financieel loopt dit mee in de lasten en baten per beleidsthema/programma. Het totaaloverzicht van nieuw beleid en intensiveringen is opgenomen in de financiële begroting.

Per programma is tevens opgenomen, onder “wat mag het kosten”, welke investeringen de komende jaren gepland zijn. In de financiële begroting is het volledige investeringsprogramma opgenomen, met de bijbehorende kapitaallasten. Daar is ook aangegeven om welk type investering het gaat.

De basis van het Besluit Begroting en Verantwoording is dat alle baten en lasten in het programmaplan zijn opgenomen. Wij presenteren daarom, zoals hiervoor toegelicht, alle investeringen en het nieuw beleid en intensiveringen op de programma's. Daarnaast zijn in de financiële begroting overzichten opgenomen, zodat u een totaalbeeld krijgt van de goed te keuren onderwerpen en bedragen.

Investeringen die het gevolg zijn van nieuw beleid en intensiveringen worden voorafgaand aan de uitvoering aan de raad voorgelegd. Dat geldt ook voor andere investeringen die geen vervanging of beheer van de openbare ruimte betreffen.

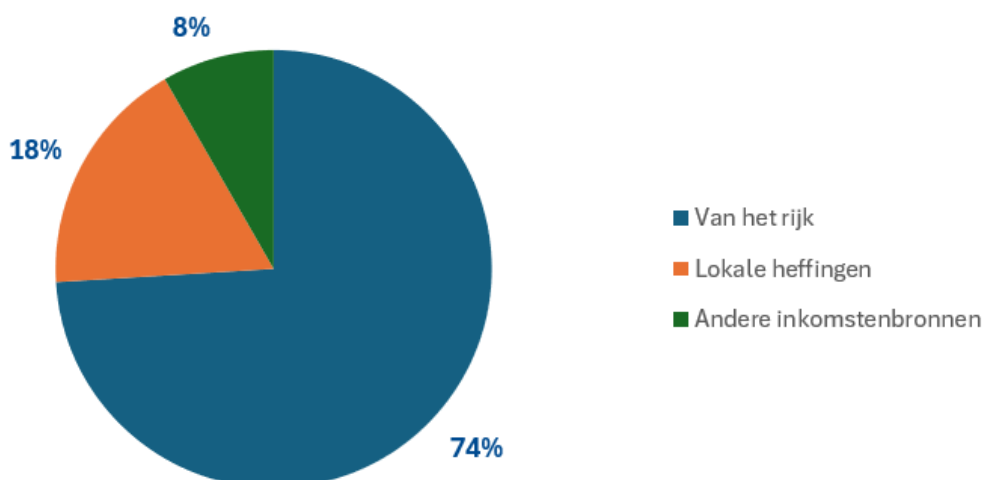
Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag

Begroting in één oogopslag	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Programma 1 Bestuur en veiligheid	-7.281	-7.469	-7.724	-7.973
Bestuur	-2.659	-2.728	-2.839	-2.970
Veiligheid	-4.623	-4.741	-4.884	-5.002
Programma 2 Ruimtelijk domein	-7.243	-6.855	-8.162	-8.581
Openbare ruimte en verkeer	-9.139	-9.383	-10.008	-10.435
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-853	-356	-1.118	-1.184
Afval, riolering en begraven	2.750	2.884	2.964	3.037
Programma 3 Maatschappelijk domein	-8.828	-9.033	-9.183	-9.809
Sport en recreatie	-2.838	-2.983	-3.040	-3.264
Cultuur	-2.678	-2.695	-2.757	-2.823
Onderwijs	-3.037	-3.073	-3.095	-3.423
Economie	-276	-282	-291	-299
Programma 4 Sociaal domein	-35.810	-37.368	-38.713	-39.836
Preventie	-2.318	-3.022	-3.110	-3.192
Basishulp	-2.345	-2.395	-2.474	-2.557
Individuele hulp	-31.009	-31.808	-32.981	-33.935
Opvang en inburgering	-139	-143	-148	-152
Middelen	60.906	62.050	61.881	63.392
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	1.743	1.325	-1.900	-2.805
Reservemutaties	-1.388	193	550	517
Geraamd resultaat	355	1.518	-1.350	-2.288

Baten

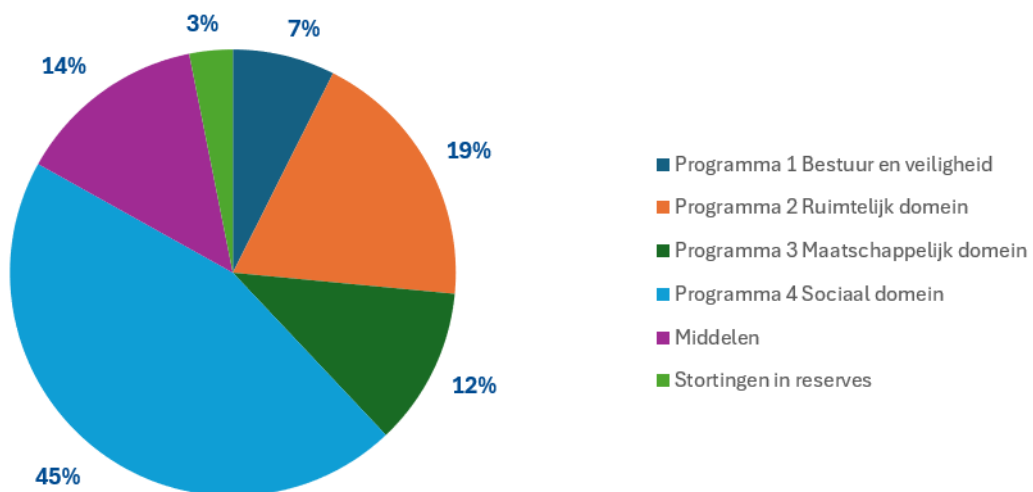
Verdeling baten 2026 € 109.355.000

Baten	Begroting 2026
Van het rijk	80.956
Gemeentefonds en specifieke uitkeringen	80.956
Lokale heffingen	19.306
Onroerende zaakbelasting	6.747
Afvalstoffenheffing	5.902
Rioolheffing	4.332
Haven- en marktgelden	136
Lijkbezorgingsrechten	757
Leges, overig	1.432
Andere inkomstenbronnen	9.093
Onttrekkingen uit reserves	2.036
Huur- en verkoopopbrengsten	2.211
Rente en dividend	672
Grondexploitatie	391
Overige inkomsten	3.782
Totaal geraamde baten	109.355

Lasten

Verdeling lasten 2026 € 109.000.000

Lasten	Begroting 2026
Programma 1 Bestuur en veiligheid	8.084
Bestuur	3.340
Veiligheid	4.744
Programma 2 Ruimtelijk domein	20.812
Openbare ruimte en verkeer	9.899
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.130
Afval, riolering en begraven	8.783
Programma 3 Maatschappelijk domein	12.474
Sport en recreatie	4.220
Cultuur	3.800
Onderwijs	4.127
Economie	327
Programma 4 Sociaal domein	49.202
Preventie	3.567
Basishulp	2.448
Individuele hulp	42.440
Opvang en inburgering	747
Middelen	15.004
Stortingen in reserves	3.424
Totaal geraamde lasten	109.000

Leeswijzer

Leeswijzer

In de bestuurlijke inleiding worden de financiële en inhoudelijke hoofdlijnen van deze begroting benoemd en toegelicht.

De indeling van de programma's is in de begroting 2026 niet gewijzigd ten opzichte van 2025.

Onder de beleidsthema's gaan we in op de voornemens voor 2026. Dit betreft speerpunten die voortkomen uit nieuw of bestaand beleid en specifiek betrekking hebben op het begrotingsjaar. Hier gaan we niet in op onderdelen die als "going concern" kunnen worden beschouwd.

De wijze waarop investeringen in de programma's en in de Financiële begroting zijn opgenomen lichten we toe in de bestuurlijke inleiding.

De opgenomen indicatoren zijn de laatst beschikbare cijfers. Voor gegevens uit de Burgerpeiling zijn dat data uit 2025.

De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's op specifieke onderdelen.

Het laatste onderdeel van de stukken is de financiële begroting waarin vooral tabellen en financiële informatie te vinden zijn. Conform besluit van de raad vindt autorisatie plaats op beleidsthema, voor lasten en baten apart. In de financiële begroting is een tabel opgenomen met de te autoriseren bedragen. Ook is daar een tabel te vinden met de investeringen waarvoor autorisatie wordt gevraagd. Nieuw beleid en intensiveringen zijn per programma opgenomen, maar in de financiële begroting is ook een totaaloverzicht te vinden.

Evenals in voorgaande jaren verschijnt ook van de begroting 2026 weer een grafische versie die in een oogopslag laat zien waar wij het komende jaar geld aan besteden.

Alle gepresenteerde bedragen in de tabellen zijn in duizendtallen. Dit kan hier en daar leiden tot afrondingsverschillen.

Programma 1 Bestuur en veiligheid

Hoofdambitie

De wereld is in beweging! Polarisatie, digitalisering, AI, gevoelens van onveiligheid. Binnen Krimpen aan den IJssel kunnen we een bijdrage leveren om binnen onze samenleving het hoofd te bieden aan deze uitdagingen. Dit doen we door te werken aan de verbetering van onze dienstverlening en te werken aan een veilig Krimpen.

Dienstverlening

Een toegankelijke gemeente met kwalitatief hoogwaardige dienstverlening is waar we continu naar streven. De beoordeling vanuit onze inwoners is verhoudingsgewijs hoog maar dat neemt niet weg dat we blijven kijken waar we onze dienstverlening kunnen verbeteren. Op het digitale vlak zijn er voor ons nog mogelijkheden om de transparantie te verbeteren en inwoners die gebruik willen maken van digitale vormen van dienstverlening beter te faciliteren.

Veiligheid

De digitalisering kan voor inwoners en ondernemers aan de een kant voordelen opleveren maar vormt zeker ook een risico. Digitale vormen van fraude en oplichting liggen op de loer. Met de komst van AI worden deze oplichtingspraktijken steeds geavanceerder. We zien het als onze taak om onze inwoners en ondernemers te wijzen op de risico's en te adviseren hoe ze oplichting kunnen voorkomen.

In deze tijd ligt het gevaar van polarisatie in de samenleving op de loer..Wij willen blijven werken aan verbinding en blijven bouwen aan het vertrouwen.

Krimpen aan den IJssel is een mooie en fijne plek om te wonen. Wij willen dit graag zo houden. 'Krimpen schoon, heel en veilig' is in de kern de ambitie waarvoor we ons sterk maken.

1.1 Bestuur

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.1.1 Digitale dienstverlening transparant maken

Wat is er aan de hand

De samenleving digitaliseert snel en inwoners verwachten dat ook wij als gemeente eenvoudig, veilig en transparant online bereikbaar zijn. Via onze website zijn al veel producten en diensten via digitale formulieren aan te vragen. Echter de voortgang en afhandeling zijn nog niet transparant. Met een inwonerportaal willen we daar verandering in brengen. Hier kunnen inwoners en ondernemers vanuit één centrale plek hun zaken regelen, meldingen doen en de voortgang van de aanvragen volgen.

Wat willen we bereiken

We willen de digitale dienstverlening door ontwikkelen zodat inwoners niet alleen hun zaken online kunnen regelen maar ook de voortgang van hun aanvraag kunnen volgen. Hiermee worden we als gemeente transparanter, verwachten we minder telefoontjes binnen te krijgen bij het KCC, werken we efficiënter en voldoen we aan de WMEBV (de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer)

Speerpunten

Dienstverlening stimuleren via inwonersportaal

Omschrijving (toelichting)

Campagne om te stimuleren dat inwoners meer gebruik gaan maken van het inwonersportaal.

We richten onze dienstverleningsprocessen zo in dat het aantrekkelijk wordt om het inwonersportaal te gebruiken.

Realiseren inwonersportaal

Omschrijving (toelichting)

In 2026 starten we met de inrichting van een inwonerportaal via ons zaakstelsel. Dit wordt ontsloten via de website.

We zorgen ervoor dat minimaal 8 producten/diensten in te zien zijn via het inwonerportaal en dat de voortgang van de aanvragen zo te volgen is.

Voldoen aan de WEMBV

Omschrijving (toelichting)

We voeren een 0-meting uit naar de stand van zaken voor de WMEBV. De digitale processen die via het inwonerportaal verlopen, worden ingericht en getoetst aan de eisen van de WMEBV (veiligheid, toegankelijkheid, betrouwbaarheid).

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.1.2 Berichtenbox

Wat is er aan de hand

Vanuit de gemeente worden er jaarlijks vele duizenden brieven verstuurd naar inwoners. In een tijd waar er steeds meer digitaal wordt gecommuniceerd wil de gemeente daarom de Berichtenbox nadrukkelijker inzetten. De Berichtenbox is een persoonlijke, digitale brievenbus waarmee overheden veilig digitaal berichten kunnen versturen naar burgers en ondernemers. Overigens kunnen inwoners die geen digitale post willen ontvangen, aangeven dat ze deze liever fysiek ontvangen.

Wat willen we bereiken

Met de Berichtenbox willen we:

- Duidelijke, veilige en directe communicatie tussen gemeente en inwoners/ondernemers.
- Vervangen of aanvullen van traditionele communicatiekanalen zoals brieven en e-mail.
- Inwoners en ondernemers kunnen 24/7 berichten ontvangen en bekijken.
- Minder onduidelijkheid en miscommunicatie over gemeentelijke besluiten of verzoeken.
- Minder papierverbruik en portokosten, duurzamer.
- Efficiëntere werkprocessen voor medewerkers (bijvoorbeeld geautomatiseerde verzending en archivering).

Speerpunten

Meer diensten beschikbaar maken via de Berichtenbox

Omschrijving (toelichting)

In het bijzonder willen we de post die verstuurd wordt door Burgerzaken via de Berichtenbox laten lopen en onderzoeken of deze mogelijkheid ook bestaat voor Belastingen.

Stimuleren gebruik Berichtenbox bij inwoners

Omschrijving (toelichting)

In 2026 willen we het gebruik van de Berichtenbox in z'n algemeenheid bij inwoners verder stimuleren. Hier komt een korte campagne voor.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.1.3 Gastvrije gemeente voor inwoners en ondernemers

Wat is er aan de hand

We willen dat onze inwoners zich op en top welkom voelen binnen onze gemeentelijke organisatie (hostmanship). In het verleden hebben we hier stappen voor gezet door gastvrijheid te integreren in diverse aspecten van dienstverlening. Niet alleen bij de balie of telefoon, maar ook in beleid, communicatie en de processen. Voor 2026 is het tijd om de principes van goed hostmanship op te frissen en waar nodig te vernieuwen.

Wat willen we bereiken

We willen dat elke inwoner zich welkom voelt bij alle fysieke en digitale contacten met de gemeente. Onze medewerkers handelen daarbij zichtbaar vanuit de waarden van hostmanship, zoals we die met elkaar hebben afgesproken.

We gaan uit van de leefwereld van inwoners en maken het verschil bij de wijze hoe we hen benaderen. In 2026 zullen we deze werkwijze verder verankeren in onze organisatiecultuur en bij de teams.

Speerpunten

Hostmanship binnen de organisatie stimuleren

Omschrijving (toelichting)

Interne campagne en workshops voor het personeel.
Hostmanship verankeren in personeelsbeleid.

Warm welkom entree raadhuis

Omschrijving (toelichting)

De werkplek en de werkwijze van de host worden vernieuwd, alsmede de routing in het raadhuis.

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- [Burgerpeiling](#)
- Relatie inwoner en gemeente
- Verkiezingen
- Via centraal stembureau (gemeenteraadsverkiezing)

Op grond van welke beleid/afspraken handelen we

- Persnotitie
- Nota participatie
- Notitie wijkwethouderschap
- [Gedragscode politieke ambtsdragers](#)
- [Notitie Integriteit](#)
- [Reglement van orde van de gemeenteraad](#)
- [Verordening op de raadscommissies](#)
- [Verordening rekenkamercommissie](#)
- [Referendumverordening](#)
- [Verordening commissie bezwaarschriften](#)
- [Nota Verbonden Partijen](#)
- [Kieswet](#)
- [Wet digitale toegankelijkheid](#)
- [WMEBV](#)

1.2 Veiligheid

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1.2.1 Veiligheid

Wat is er aan de hand

Op het vlak van veiligheid speelt er veel. In het brede veiligheidsdomein zien we de consequenties van de geopolitieke ontwikkelingen terug. We ervaren Europees en landelijk de dreiging van hybride oorlogvoering van statelijke actoren die er belang bij hebben de westerse samenleving te ontwrichten en de democratieën te ondermijnen. Acties richten zich op kwetsbare processen, zoals vitale infrastructuur en beïnvloeding van besluitvormingsprocessen en verkiezingen door het verspreiden van desinformatie.

Ongelijkheid in kansen en mogelijkheden is een voedingsbodem voor maatschappelijke polarisatie. Sommige groepen in onze samenleving staan op achterstand. Dit leidt tot een gevoel van onbehagen en afname van vertrouwen in politiek en overheid.

We signaleren dat digitale criminaliteit een steeds grotere vlucht neemt, zeker door de snelle ontwikkeling van AI. Het daderprofiel strekt zich uit van jonge gelegenheidsdaders tot statelijke actoren en professionele cyberbendes.

Het criminele circuit verhardt. Landelijk zien we dat het gebruik van excessief geweld, zoals de inzet van explosieven, op een laagdrempelige wijze wordt toegepast. Dat leidt maatschappelijk tot een toename van onveiligheidsgevoelens. We zien, zowel landelijk, regionaal, als lokaal, jeugdige aanwas in criminele samenwerkingsverbanden.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit vraagt continue aandacht. De onderwereld vermengt zich met de bovenwereld en dat resulteert vaak in uitbuiting van kwetsbare bevolkingsgroepen (mensenhandel, criminele uitbuiting van jeugdigen en vluchtelingen).

Wat willen we bereiken

Een veilige gemeente, waar inwoners, ondernemers en de ambtelijke en bestuurlijke organisatie zich bewust zijn van risico's en voldoende weerbaar zijn om risico's en dreigingen het hoofd te bieden.

Speerpunten

Bevordering van digitale veiligheid

Omschrijving (toelichting)

Bevordering van digitale veiligheid. We hebben spannen ons zowel intern met de GR IJsselgemeenten als extern richting inwoners en ondernemers in om de digitale alertheid en weerbaarheid te vergroten.

Integrale aanpak van jeugd in relatie tot veiligheidsproblematiek

Omschrijving (toelichting)

Integrale aanpak van jeugd in relatie tot veiligheidsproblematiek. We investeren in casuoverleg, monitoring en trendbespreking met onze ketenpartners. We bedienen ons van preventieve aanpak en waar nodig van repressieve interventies.

Vergroting van de weerbaarheid

Omschrijving (toelichting)

Vergroting van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en ambtelijke en bestuurlijke organisatie tegen crises en dreigingen. We investeren daartoe in bewustwording en het leren herkennen en melden van signalen.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Integraal Veiligheidsplan 2023 - 2027](#)
- Algemene plaatselijke verordening Krimpen aan den IJssel

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Veiligheid

- [Openbare orde en veiligheid](#)
- Evaluatie integraal veiligheidsplan
- [Jaarverslag Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond](#)
- Jaarverslag Politie Eenheid Rotterdam
- [Jaarverslag Milieudienst DCMR](#)

Wat mag het kosten

Bestuur en Veiligheid	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
Bestuur	3.547	3.720	3.340	3.425	3.552	3.699
Veiligheid	4.318	4.505	4.744	4.866	5.012	5.133
Totaal lasten	7.865	8.224	8.084	8.290	8.564	8.832
Baten						
Bestuur	626	664	681	697	713	729
Veiligheid	121	118	122	125	128	131
Totaal baten	746	782	802	821	841	860
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-7.119	-7.442	-7.281	-7.469	-7.724	-7.973
Reservemutaties	43	510				
Geraamd resultaat	-7.076	-6.932	-7.281	-7.469	-7.724	-7.973

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2025' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2025. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De lokale indicator "% inwoners dat veel vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd" is vanaf deze begroting aangepast naar "% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd". Met deze aanpassing worden inwoners die kiezen voor de categorie "niet veel/niet weinig vertrouwen" ook meegenomen. Dit is meer in lijn met de beantwoording van de Burgerpeiling zoals die jaarlijks wordt uitgevraagd.

Basisset indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1,08	2024	0,70	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners.	3,20	2024	2,70	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1,42	2024	1,20	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	2,12	2024	3,10	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar	8	2024	30	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal jongeren met een delict voor de rechter in de leeftijd van 12-21 jaar	1%	2023	1%	2022	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Bestuur en veiligheid	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd*	73%	2025	71%	2023	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de samenwerking met inwoners en organisaties en de mate waarin zij worden betrokken bij de totstandkoming en uitvoering van beleid	6,3	2025	6,06	2023	Burgerpeiling
% uitrukken van de brandweer binnen de normtijd	93%	2024	88%	2023	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
% uitrukken ambulance binnen normtijd	A1(inclusief A0): prestatie 83,76% A2: prestatie 93,10%	2024	A1: prestatie 83,28% A2: prestatie 89,39%	2023	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de dienstverlening van de gemeente	7,1	2025	6,86	2023	Burgerpeiling
Het gemiddelde rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening van de gemeente	7,20	2025	7,10	2023	Burgerpeiling

Programma 2 Ruimtelijk domein

Hoofdambitie

Krimpen aan den IJssel profileert zich enerzijds als de poort naar de stedelijke agglomeratie Rotterdam, en anderzijds als naar de meer landelijke Krimpenerwaard in het 'Groene Hart' van de Randstad. Bestuurlijk neemt de gemeente deel aan de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. De Rotterdamse en Haagse regio vormen samen met de Dordtse en Leidse regio de (NOVEX) Zuidelijke Randstad.

De ambitie van de gemeente is om haar ligging in de Zuidelijke Randstad beter te benutten. Daarvoor is het van groot belang om de zogeheten Algeracorridor niet te laten 'dichtslippen'.

De gemeente zet daarom in op bevordering van het (gebruik van) openbaar vervoer en (elektrische) fiets en scooter. Tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in voldoende capaciteit voor het autoverkeer.

Een groot deel van Krimpen aan den IJssel (Kortland, Langeland en Lansingh-Zuid) heeft de ruimtelijke karakteristiek van een 'verstedelijkt polderlandschap'. In Boveneind en Oud-Krimpen bevinden zich, bijvoorbeeld in de dijklinten, meer bijzondere woonmilieus. In het beheer van de openbare ruimte en de ruimtelijke ordening streeft de gemeente naar behoud van deze karakteristiek en deze woonmilieus.

In 2050 moet Krimpen aan den IJssel 'Klimaatneutraal en gezond' zijn.

2.1 Openbare ruimte en verkeer

Openbare ruimte

De openbare ruimte draagt in belangrijke mate bij aan verbinding. In de openbare ruimte ontmoeten inwoners elkaar en kunnen ze zich ontspannen en bewegen. Er zijn verbindingen tussen voorzieningen en inwoners kunnen zich bewegen van A naar B. Dat stelt eisen aan de inrichting en het beheer van de openbare ruimte.

Beleidsmatig is er aandacht voor actuele thema's als biodiversiteit, toegankelijkheid en klimaatadaptatie. Dit komt integraal tot uiting in de realisatie van riolerings- en herstraatprojecten in de openbare ruimte.

De openbare ruimte wordt op basisniveau onderhouden. Met uitzondering van de begraafplaatsen, daar vindt het onderhoud op hoger niveau plaats. Door de uitvoering van maatregelen op gebied van klimaat en biodiversiteit (minder maaien, kruidenvegetaties, groene parkeervakken) ziet de openbare ruimte er minder 'strak' uit, maar krijgt flora en fauna meer kans. Ook draagt het bij de belevingswaarde van de openbare ruimte. Verlichting is een ander aspect binnen de openbare ruimte. We blijven inzetten op het verder uitrollen van Ledverlichting in de gemeente en dragen hiermee bij aan de duurzaamheidsambitie.

Voor komend jaar zijn er een aantal specifieke speerpunten genoemd. Op deze plaats noemen we ook al het dagelijkse werk in de openbare ruimte, waaronder het behandelen van meldingen, de inzet bij calamiteiten, gladheidsbestrijding, bebording, reiniging, etc. Collega's en aannemers zetten zich in om de openbare ruimte in Krimpen schoon, heel en veilig te houden!

Verkeer

Wij zetten in op gezond, slim en veilig verkeer in onze gemeente. Deze 3 ambities staan centraal bij alles wat we doen op het gebied van verkeer. Zo maken we van Krimpen een nog prettigere omgeving om te wonen, werken en verblijven voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. De ambities passen we toe in de lopende herstratingsprojecten en andere ruimtelijke projecten. We werken samen met onder meer de gemeenten Capelle aan den IJssel en Krimpenerwaard de maatregelen uit om de doorstroming op de Algeracorridor te verbeteren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.1 Baggerdepot Krimpenerbosweg

Wat is er aan de hand

Besloten is om op basis van de waterdieptemetingen de komende jaren in de wijken Kortland-Zuid (in 2026) en Lansingh-Zuid (in 2028) te baggeren. Voor het afvoeren van de baggerspecie is gezocht naar lokale mogelijkheden voor een geschikt baggerdepot tegen de minst maatschappelijke kosten.

Wat willen wij bereiken

Een doorgangsdepot in de gemeente is duurzaam omdat het de milieubelasting beperkt. Ook is het een structurele oplossing voor de omgang met baggerspecie. Een doorgangsdepot levert vooral op de langere termijn een aanzienlijke besparing op (minst maatschappelijke kosten), doordat er geen extra kosten ontstaan door externe baggerverwerking. Lokale baggeropslag en verwerking kan benut worden voor het toepassen van grond binnen riolerings- en herstratingsprojecten (t.b.v. in te zaaien groenstroken).

Speerpunten

Het inrichten van de Krimpenerbosweg als doorgangsdepot

Omschrijving (toelichting)

Krimpenerbosweg als doorgangsdepot inrichten, met inachtneming van de kosten die gepaard gaan met de voorbereiding van een BOPA-procedure (kosten € 19.400 en zie speerpunt 2) en de diverse onderzoeken in totaal circa 131K (zie de andere twee speerpunten over onderzoek). De inrichtingskosten om het perceel aan de Krimpenerbosweg zijn gecalculeerd op circa 48K.

Milieu hygiënisch bodemonderzoek en verkennend onderzoek

Omschrijving (toelichting)

Milieu hygiënisch bodemonderzoek en verkennend onderzoek (kosten € 6.500).

Uitvoeren van de BOPA-procedure

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering van de BOPA-procedure voor de locatie Krimpenerbosweg. De basis hiervoor is de uitgangspuntennotitie waar ook de bovengenoemde locatiestudie onderdeel van uitmaakt.

Uitvoering nader onderzoek

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering nader onderzoek F&F t.b.v. de bever, boommarter en steenmarter, Algemene vleermuissoorten, Alpenwatersalamander, Kamsalamander en Platte schijfhoren (kosten € 50.000).

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.2 Algerabrug werkzaamheden

Wat is er aan de hand

Realisatie onderhoudswerkzaamheden aan brug Algerabrug.

Wat willen wij bereiken

De algehele afsluiting van de Algerabrug door Rijkswaterstaat gebruiken om onderhoudswerkzaamheden aan de gemeentelijke aanbrug uit te voeren.

Speerpunten

Conserveren rijbaanafscheiding

Conserveren rijbaanafscheiding.

Vervangen asfalt hoofdrijbaan aanbrug Algerabrug

Vervangen asfalt hoofdrijbaan aanbrug Algerabrug

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.3 Digitalisering assets openbare ruimte en omgevingseffecten

Wat is er aan de hand

Wij hebben als wegbeheerder 2 nieuwe wettelijke verplichtingen om verkeersdata beschikbaar te stellen. Daarvoor digitaliseren we onze verkeersassets in de openbare ruimte. De eerste verplichting is de Data Top 15. Dat is een nationale uitwerking van de Europese 'Real Time Traffic Information (RTTI) regulation'. De RTTI verordent wegbeheerders om verschillende data over verkeer beschikbaar te stellen.

De tweede verplichting is dat wij als gemeente geluidsemissies door verkeer inzichtelijk moeten maken. Gemeenten moeten daarvoor op basis van de Omgevingswet elke 5 jaar een geactualiseerde Basiskaart Geluidsemissie beschikbaar stellen met als uiterste basisjaar 2026. Dat is verplicht om trends inzichtelijk te maken om te bepalen of de geluidsontwikkeling binnen de wettelijke norm blijft.

Wat willen wij bereiken

We willen in 2026 onze data en processen in orde hebben in lijn met de wettelijke verplichtingen. Dat betekent concreet dat de data actueel is met 2026 als basisjaar en dat onze processen zo ingericht zijn dat de data actueel blijft volgens Europese en nationale richtlijnen. Voor de Data Top 15 is dat jaarlijks. Voor de Basiskaart Geluidsemissie is dat een keer in de 5 jaar.

Speerpunten

Beschikbaar stellen van Basiskaart Geluidsemissies in het geluidsregister

Omschrijving (toelichting)

Beschikbaar stellen van Basiskaart Geluidsemissies in het geluidsregister.

Beschikbaar stellen van geactualiseerde Data Top 15 in nationale en regionale systemen

Omschrijving (toelichting)

Beschikbaar stellen van geactualiseerde Data Top 15 in nationale en regionale systemen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.1.4 Vervangen openbare verlichting KIIK

Wat is er aan de hand

De openbare verlichting op de IJsseldijk moet in de komende jaren worden vervangen. I.v.m. project Kijk kunnen we het gedeelte tussen de gemeentegrens met Ouderkerk aan den IJssel en de Groenendaal al gaan aanpakken.

Wat willen wij bereiken

Wij gaan de openbare verlichting op de IJsseldijk vervangen omdat dit vanwege ouderdom nodig is. Hierbij kunnen we dit direct verduurzamen. Ook kunnen we geld besparen door de werkzaamheden te combineren met de werkzaamheden van KIIK.

Speerpunten*Bijplaatsen van lichtmasten***Omschrijving (toelichting)**

Bijplaatsen van lichtmasten.

*Verplaatsen van lichtmasten***Omschrijving (toelichting)**

Verplaatsen van lichtmasten.

*Vervangen van armaturen***Omschrijving (toelichting)**

Vervangen van armaturen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?*2.1.5 Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark en Middenweteringpark)*

Wat is er aan de hand

Zie raadsinformatiebrief van 15 mei 2025. De renovatie van beide parken is niet opgenomen in de meerjarenplanning beheer openbare ruimte omdat het een éénmalige investering betreft. Beide parken zijn opgenomen in het investeringsoverzicht in deze begroting: Moderatopark (voorbereiding 2026, geplande uitvoering in 2027) en het Middenweteringpark (voorbereiding 2027, geplande uitvoering in 2028).

Wat willen wij bereiken

Met de renovatie van het Moderatopark en Middenweteringpark willen we bijdragen aan verschillende thema's: groen, spelen, beweging, biodiversiteit en klimaatadaptatie (vermindering hittestress). Zonder onnodige kosten te maken of nieuwe functies toe te voegen.

Speerpunten

Ophogen van het Moderatopark

Omschrijving (toelichting)

Het Moderatopark is verzakt en moet worden opgehoogd. Omdat een deel van het park een hoge natuurwaarde heeft, is het voorstel om dat gedeelte niet op te hogen. De planning is om in 2026 te starten met de voorbereiding en in 2027 uit te voeren.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Verkeer- en vervoervisie](#)
- [Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte 2022-2026](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening](#)
- [Groenstructuurplan](#)
- [Groenbeleids- en beheerplan](#)
- [Nota Biodiversiteit](#)
- [Leidraad flora en fauna](#)
- [Stedelijk Waterplan](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

2.2 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Volkshuisvesting

In januari 2021 heeft de gemeenteraad de Woonvisie 2020-2030 Krimpen aan den IJssel vastgesteld. Bij deze Woonvisie hoort ook een Uitvoeringsprogramma.

Op het gebied van wonen hebben wij in 2026 met name specifiek aandacht voor het ondersteunen van bepaalde doelgroepen, het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma en het maken van nieuwe prestatieafspraken met QuaWonen en Stichting Huurdersbelang.

Ruimtelijke ordening

In het ontwerp van de Omgevingsvisie staat hoe we onze gemeente de komende jaren leefbaar, groen en toekomstbestendig houden.

We onderscheiden 6 hoofdpogaven die we voor 4 gebieden uitwerken: de Stormpolder, de IJsseldijk, het centrum en de woongebieden.

Duurzaamheid

In maart 2025 heeft de gemeenteraad de Duurzaamheidsagenda 2025-2028 vastgesteld. Bij deze Duurzaamheidsagenda hoort ook een uitvoeringsprogramma waarmee we werken aan een Klimaatneutraal en toekomstbestendig Krimpen aan den IJssel. De gemeente werkt binnen dit programma aan zowel de energietransitie als aan de transitie naar een circulaire economie. Tegelijkertijd creëren we een toekomstbestendige leefomgeving.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.1 Wonen

Wat is er aan de hand

Volkshuisvesting staat de laatste jaren in het middelpunt van de belangstelling. In het hele land is sprake van een woningtekort. Steeds meer doelgroepen kunnen onze steun goed gebruiken. Om die steun gericht te kunnen aanbieden willen we in 2026 de volgende onderzoeken uitvoeren:

- Onderzoek vergroten van de slaagkansen van diverse doelgroepen
- Onderzoek hoe/waar realiseren innovatieve (geclusterde) woonvormen

De Wet Regie Volkshuisvesting is vertraagd en nog steeds niet aangenomen. De verwachting is dat dit eind 2025/begin 2026 wel gaat gebeuren. In die wet staat onder andere dat iedere gemeente een Volkshuisvestingsprogramma moet gaan opstellen. Waarschijnlijk is daarbij wel sprake van een overgangstermijn.

Wat willen we bereiken

Voorafgaand aan het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma willen we genoemde onderzoeken verricht hebben. De verwachting is dat we daarna, in de loop van 2026 (of in 2027), gaan starten met het opstellen van het programma.

Onze huidige prestatieafspraken met QuaWonen lopen eind 2026 af en daarom willen we in de loop van dat jaar, samen met QuaWonen en Stichting Huurdersbelang, het proces starten om te komen tot nieuwe prestatieafspraken.

Speerpunten

Nieuwe prestatieafspraken QuaWonen-Gemeente/Stichting Huurdersbelang

Omschrijving (toelichting)

De huidige prestatieafspraken lopen eind 2026 af. We gaan gezamenlijk nieuwe afspraken maken.

Uitvoeren 2 onderzoeken en opstellen volkshuisvestingsprogramma

Omschrijving (toelichting)

We voeren genoemde 2 onderzoeken uit en starten in de loop van 2026 (of in 2027) met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.2 Duurzaamheidsagenda 2025-2028

Wat is er aan de hand

De aarde gebruiken we sneller dan dat ze kan herstellen. Dat gaat ten koste van kostbare natuurlijke hulpbronnen en biodiversiteit. Ook worden we geconfronteerd met extremere weersomstandigheden. Bijvoorbeeld hittegolven en vaker voorkomende extreme regenbuien bedreigen onze leefomgeving, gezondheid en economie. De overgang van fossiele brandstoffen naar schone energie is cruciaal om de CO₂-uitstoot te verminderen. Dat vraagt grote investeringen in duurzame warmte en elektriciteit. Tegelijkertijd is het elektriciteitsnet overbelast, een probleem wat voorlopig niet opgelost is en waarvan de impact is beschreven in onze impactanalyse Netcongestie.

Wat willen we bereiken

Het hoofddoel van de nieuwe Duurzaamheidsagenda 2025-2028 is: Krimpen aan den IJssel klimaatneutraal en toekomstbestendig in 2050. Daarvoor werken we samen aan 6 duurzame thema's: energie, circulair, biodiversiteit, klimaatadaptatie, mobiliteit en voedsel. Voor elk thema zijn meetbare doelen opgesteld die we met concrete acties willen bereiken.

Speerpunten

Uitvoering geven aan de Duurzaamheidsagenda 2025-2028

Omschrijving (toelichting)

Uitvoering geven aan de Duurzaamheidsagenda 2025-2028.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.3 Opstellen Warmteprogramma

Wat is er aan de hand

De Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) verplicht iedere gemeente om uiterlijk 31 december 2026 een warmteprogramma vast te stellen als opvolger van de Transitievisie warmte. De inwerkingtreding van de volledige wet is voorzien op 1 januari 2026.

Wat willen we bereiken

Het Warmteprogramma werken we uit op basis van onze Startnotitie en het Participatieplan en leggen we begin 2025 voor met de mogelijkheid om wensen of bedenkingen in te dienen. In het warmteprogramma beschrijven we onze plannen voor de verduurzaming van wijken voor de komende 10 jaar. Het beschrijft de warmteoplossingen voor onze gemeente, het tijdspad en de mogelijke alternatieve warmtetechnieken. Hierdoor weet iedereen wat er gaat gebeuren in een gebied.

Speerpunten

Vaststellen van het programma Warmte

Omschrijving (toelichting)

Vaststellen van het programma Warmte.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.2.4 Inzet op capaciteit klimaatadaptatie en biodiversiteit bij particulieren en ondernemers

Wat is er aan de hand

Extreme weersomstandigheden – zoals hevige regenval, hitte en droogte – zetten het beheer van de openbare ruimte steeds meer onder druk. Ook de inrichting van particulier terrein heeft direct invloed op de openbare ruimte. Alles wat daar niet opgelost wordt verhoogt de druk op de openbare ruimte.

Wat willen we bereiken

We zetten het komende jaar in op bewustwording, advies en kleinschalige maatregelen bij inwoners en bedrijven, zoals vergroening en waterberging. Daarbij nemen we biodiversiteit mee.

Door in 2026 met Rijksmiddelen (CDOKE) extra capaciteit aan te trekken voor projecten gericht op inwoners en ondernemers voorkomen we hogere onderhoudskosten in de openbare ruimte. Ook versterken we de kwaliteit van onze leefomgeving en verkleinen we het risico op schade in de openbare ruimte. We dragen zo bij aan de vastgestelde ambities van de Duurzaamheidsagenda.

Speerpunten

Inwoners en bedrijven stimuleren klimaatadaptieve maatregelen te nemen

Omschrijving (toelichting)

Door middel van operatie Steenbreek, de tegeltaxi, regentonnen, de stimuleringslening Duurzaamheid en diverse andere acties willen wij inwoners en bedrijven stimuleren om klimaatadaptieve maatregelen te nemen.

Op grond van welk beleid/afspraken handelen we

- [Ambitiedocument Duurzaamheid](#)
- [Regionale Energiestrategie 1.0 Rotterdam Den Haag](#)
- [Structuurvisie en bestemmingsplannen](#)
- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties
- Nota Grondbeleid
- Beleids- en beheerplan Kunstwerken
- [Integraal Huisvestingsplan 2019 - 2023](#)
- [Woonvisie Krimpen aan den IJssel 2020-2030](#)
- [Meerjarige prestatieafspraken Krimpen aan den IJssel 2023-2026 Goed doen we samen](#)
- [Regioakkoord 2022 nieuwe woningmarktafspraken](#)
- [Regionale woonvisie](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Duurzaamheid

- [Energietransitie](#)
- [Klimaatmonitor](#)
- Voortgangsrapportage Duurzaamheidsagenda

Beheer en onderhoud

- [Duurzame leefomgeving](#)
- [Burgerpeiling](#)
- Woon- en leefklimaat
- [Schouw openbare ruimte](#) (door Bureau IDVerde, 2 keer per jaar)

Ruimtelijke ontwikkeling

- Meerjaren Perspectief Grondexploitaties

Wonen

- [Bouwen en Wonen](#)
- Jaarlijkse evaluatie van de prestatieafspraken

2.3 Afval, riolering en begraven

Afval

In 2026 staat de implementatie van het restafvaltarief centraal. Het doel is minder restafval en schone grondstofstromen. Zo houden we de kosten voor afvalinzameling en – verwerking beheersbaar voor de inwoners. De verwerking van restafval wordt namelijk steeds duurder en dat heeft gevolgen voor de afvalstoffenheffing. Uit sorteeraanlyse blijkt dat er nog veel grondstoffen in het restafval zitten. Het doel is om deze grondstoffen uit het restafval te krijgen door betere afvalscheiding. Bij de introductie en voorbereiding van het restafvaltarief heeft ook communicatie de benodigde aandacht gekregen. Ook is ingezet op extra communicatie over het scheiden van GFT+E en PMD. In 2026 is er extra aandacht voor monitoring van de inzamelresultaten en prognoses.

Riolering

De werkzaamheden op dit terrein zijn gebaseerd op het in 2023 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP). Dit plan loopt tot en met 2027. De kaders van het GRP zijn leidend voor de investeringen op het gebied van de riolering en klimaatsveranderingen. Het doel van het GRP is een duurzame bescherming van de volksgezondheid en handhaving van een goede leefomgeving. Een ander doel is voldoen aan de wettelijke eisen met efficiënt onderhoud en beheer van het afval-, hemel- en grondwater.

De uitvoering van het GRP hangt overigens nauw samen met het beheer van wegen, groen, openbare verlichting en bruggen. Waar mogelijk zoeken we combinaties van de uit te voeren werken. Zo beperken we kosten en de overlast.

Gemeenten, waterschappen, provincies en het Rijk stelden gezamenlijk een Deltaprogramma op. Hierin is het document “Ruimtelijke Adaptatie” opgenomen. Dit document bevat maatregelen gericht op het beschermen van inwoners van Nederland tegen de gevolgen van klimatologische ontwikkelingen.

Begraven

De begraafplaatsen IJsseldijk en Waalhoven onderhouden we op hoog niveau. De afgelopen jaren is het oude gedeelte van begraafplaats Waalhoven opgehoogd en opnieuw ingericht. Ook kwamen er door ruiming nieuwe graven beschikbaar. Dat is een blijvend aandachtspunt. Het proces rond begraven wordt vakkundig en met aandacht en zorg uitgevoerd.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

2.3.1 Begraafplaats vervangen graspaden

Wat is er aan de hand

De bestaande graspaden op het nieuwe gedeelte van begraafplaats Waalhoven zijn aan vervanging toe. Tijdens begrafenissen, maar ook voor bezoekers van graven, geeft dit steeds ongemak. Vervanging door het inzaaien van gras is niet goed mogelijk. De graven zijn dan langere tijd niet bereikbaar en dat is niet gewenst. Daarnaast is verharding praktischer vanwege het jaarrond goed kunnen gebruiken van de paden.

Wat willen wij bereiken

Wij stellen voor om de graspaden te vervangen door verharding, zoals ook de afgelopen jaren op het oude gedeelte van begraafplaats Waalhoven is gedaan. Zodoende zijn de paden jaarrond beter te gebruiken.

Speerpunten

De graspaden op het nieuwe gedeelte van begraafplaats Waalhoven te vervangen door verharding

Omschrijving (toelichting)

De graspaden op het nieuwe gedeelte van begraafplaats Waalhoven te vervangen door verharding.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Groenstructuurplan](#)
- [Groenbeleid- en beheerplan](#)
- [Stedelijk waterplan](#)
- [GRP Krimpen aan den IJssel 2023-2027](#)
- [Beheerplan Openbare Ruimte 2022-2026](#)
- [Grondwaterzorgplan en Beheerplan Water](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Wat mag het kosten

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
Openbare ruimte en verkeer	8.559	9.883	9.827	10.131	10.743	11.178
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	10.530	6.566	2.040	2.437	-947	2.584
Afval, riolering en begraven	8.051	8.741	8.783	9.009	9.245	9.416
Nieuw beleid & intensivering			162	56	100	131
Totaal lasten	27.140	25.189	20.812	21.632	19.141	23.309
Baten						
Openbare ruimte en verkeer	599	755	760	797	823	831
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	9.781	4.847	1.276	2.081	-2.065	1.401
Afval, riolering en begraven	10.434	11.146	11.533	11.899	12.221	12.496
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	20.814	16.749	13.569	14.778	10.979	14.728
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-6.326	-8.441	-7.243	-6.855	-8.162	-8.581
Reservemutaties	-1.784	547	-657	-217	236	257
Geraamd resultaat	-8.111	-7.894	-7.900	-7.071	-7.926	-8.324

Investerings 2025-2028 Ruimtelijk domein	2026	2027	2028	2029
Damwanden		102		
Blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg			125	
Bruggen 2026-2029	40			40
HII-zitjes		26		
Opknappen trap Tuinstraat naar Lekdijk (Oud Krimpen deelgebied 4)		30		
Vervangen en verzwaren elektrakasten Sliksloothaven	198			
Baggeren Sliksloothaven		74		
Houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof	95			
Groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug	30			
Baggeren watergangen 2026-2028	426		319	
Aanpassing omloopstoep		150		
Herstraten Driekamp	2.624			
Herstraten Una Corda		1.720		
Riolering Kerkdreef	175			
Herstraten Waalplantsoen (DCV terrein)	2.890			
Herstraten Langeland fase 8	3.498			
Herstraten Stad en Landschap		3.305		
Herstraten Landgoed Eikenrode			1.474	
Herstraten Vrijhof			2.124	
Herstraten Langeland fase 9		3.734		
Herstraten Hoflaan fase 1				2.224
Herstraten Nachtegaalstraat			3.709	
Herstraten Langeland fase 10				2.743
Baggerdepot Krimpenerbosweg	128			
Algerabrug werkzaamheden	248			
Openbare verlichting KIJK	108			

Ruimtelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming	
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)			1.298		
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)				1.064	
Verharden graspaden begraafplaats			130		
Totaal			11.888	10.205	7.751 5.007

Nieuw beleid en intensiveringen Ruimtelijk domein	2026	2027	2028	2029
Baggerdepot Krimpenerbosweg		10	10	10
Algerabrug werkzaamheden		24	24	24
Digitalisering assets openbare ruimte en omgevingseffecten	72	5	5	5
Vervangen openbare verlichting KIJK		5	5	5
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)		6	45	45
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)			5	37
Verharden graspaden begraafplaats		6	6	6
Inzet op capaciteit klimaatadaptatie en biodiversiteit bij particulieren en ondernemers	90			
Totaal	162	95	132	132
Overige incidentele dekking	-90			
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	72	95	132	132

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2025' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2025. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

De indicatoren "Energiereductie woningen t.o.v. 2018." en "Aantal geholpen huishoudens via de gemeentelijke isolatie-aanpak" worden in deze begroting voor het eerst gepresenteerd.

Basisset indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Hernieuwbare elektriciteit	16,8%	2022	16,8%	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	137,50	2024	126,60	2023	Waarstaatjegemeente
De gemiddelde WOZ waarde van woningen in de gemeente	€ 386.000	2025	€ 377.000	2024	Waarstaatjegemeente
Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	0,09	2023	0,09	2023	Waarstaatjegemeente
Woonlasten éénpersoonshuishouden	€ 1.066	2025	€ 1.015	2024	Waarstaatjegemeente
Woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 1.228	2025	€ 1.167	2024	Waarstaatjegemeente
Omvang huishoudelijk restafval in kg per inwoner	208 kg	2024	210 kg	2023	Cyclus

Lokale indicatoren programma Ruimtelijk domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
De buurt als woon- en leefomgeving is veilig	89%	2025	86%	2023	Burgerpeiling
Staat van de buurt	Heel (67%) Schoon (56%) Begaanbaar (58%) Groen (78%) genoeg parkeerplaatsen (51%)	2025	Heel (67%) Schoon (51%) Begaanbaar (59%) Groen (49%)	2023	Burgerpeiling
Waardering van de buurt als leefomgeving	7,9	2025	7,86	2023	Burgerpeiling
Kwaliteitsbeeld verharding	95% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2024	95% minimaal kwaliteitsniveau (B)	2023	Kwaliteitsmeting Integrale Schouw (idverde Advies)
Het aantal sociale huurwoningen van QuaWonen met energielabels A t/m C, als percentage van de totale voorraad sociale huurwoningen van QuaWonen	89,7%	jan. 2024	89,7%	jan. 2024	QuaWonen
Alle huurwoningen van de woningcorporaties, verdeeld (in procenten) in de segmenten sociale huur en markthuur	96,0% soc. huur 4,0% markthuur	jan. 2025	95,85% soc. huur 4,15% markthuur	jan. 2024	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Reële zoekduur starters op de woningmarkt	31 maanden	jan. 2025	29 maanden	jan. 2024	QuaWonen
Het aantal sociale huurwoningen van de woningcorporaties, als percentage van de totale woningvoorraad in Krimpen aan den IJssel	34,0%	jan. 2025	33,9%	jan. 2024	Gegevens betreffende de 4 woningcorporaties: QuaWonen, Mooiland, SOR en Havensteder
Het percentage woningen dat met voorrang voor Krimpenaren wordt geadverteerd en feitelijk wordt toegewezen	47%	2024	53%	2023	Jaarmonitor 2022 SvWRR
Energiereductie woningen t.o.v. 2018.	26%	2024			https://klimaatmonitor.databank.nl/jive
Aantal geholpen huishoudens via de gemeentelijke isolatie-aanpak.	36	sept. 2025			Intern

Programma 3 Maatschappelijk domein

Hoofddambitie

Krimpen aan den IJssel heeft een uitstekend voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs en economie. Onze ambitie is om dit voorzieningenniveau in stand te houden en toekomstbestendig te maken. Met een Integraal Huisvestingsplan en een Strategisch Huisvestingsplan hebben we de (financiële) opgave voor het maatschappelijk vastgoed inmiddels goed in beeld. In 2050 willen we onze hele portefeuille klimaatneutraal en volledig circulair hebben gemaakt.

Op het gebied van werkgelegenheid is de ambitie niet alleen gericht op behoud, maar ook op uitbreiding. Vooral in de Stormpolder liggen er kansen.

We streven naar een brede deelname aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur, kunstzinnige vorming en kunstbeoefening. Het stimuleren van sporten en bewegen is een belangrijk doel in het kader van onze ambitie om een gezonde gemeente te worden. Tegelijk is het een middel om de eigen kracht en zelfredzaamheid van Krimpenaren direct of indirect te bevorderen.

In 2014 besloten we om maximaal ruimte te geven aan (maatschappelijk) ondernemerschap. Dat was het startpunt voor een traject van externe verzelfstandiging van de kinderboerderij, het zwembad en het beheer van de binnensportaccommodaties. Op dit moment exploiteert de gemeente alleen de multifunctionele accommodatie De Tuyter nog zelf.

Daarnaast heeft de gemeente besloten om haar maatschappelijk vastgoed tot een aanvaardbaar minimum terug te brengen. We stimuleren het multifunctioneel gebruik van de resterende accommodaties. Onder andere door exclusief gebruik uitzondering te laten zijn. Daarnaast krijgt structureel gebruik voorrang.

We houden 2 bijzondere accommodaties in stand: het zwembad en de kinderboerderij. Daarnaast zijn we eigenaar van het Streekmuseum, het UMAM-gebouw en diverse buitensportaccommodaties.

Voor de buitensport hebben we de ambitie uitgesproken om verantwoordelijk te zijn en te blijven voor de aanleg en het onderhoud van sportvelden c.a. en de daarbij behorende openbare infrastructuur. De verenigingen zijn (of worden) zélf verantwoordelijk voor de (nieuw)bouw én het beheer en onderhoud van hun clubgebouw.

Goede onderwijshuisvesting is een belangrijke voorwaarde die de school(besturen) de ruimte geeft om kwalitatief goed onderwijs te kunnen aanbieden. Goede onderwijshuisvesting is een investering in de ontwikkeling en daarmee toekomst van onze jonge kinderen en jeugd. Tevens dragen goede schoolgebouwen bij aan de leefbaarheid en de vergroening van onze gemeente.

In het Integraal Huisvestingsplan kijken we met elkaar 25 jaar vooruit. Niet alleen naar de schoolgebouwen, maar ook naar de binnensportaccommodaties. Omdat het onderwijs hier de grootste gebruiker van is.

De Stormpolder vormt samen met de aangrenzende bedrijventerreinen De Krom en Parallelweg het grootste aaneengesloten bedrijventerrein aan de oostkant van de Rotterdamse regio. De (maritieme) maakindustrie is hier - vanwege het watergebonden karakter - een belangrijke bedrijfstak waar de gemeente vol op wil blijven inzetten. Daarnaast wordt ingezet op behoud en verbetering van de (Sliksloot)haven.

We streven ernaar om winkels en horecafunctie zoveel mogelijk te clusteren in vitale en toekomstbestendige centra, zodat ze elkaar hier kunnen versterken. In onze gemeente zijn deze centra het 'Hart van Krimpen' (Crimpenhof en omgeving), wijkcentrum De Korf en buurtcentrum De Olm. Winkels en horeca buiten de centrumgebieden dragen niet bij aan het versterken van de structuur en kunnen hier zelfs afbreuk aan doen. Het is dan ook niet gewenst om buiten de genoemde centrumgebieden mee te werken aan nieuwe ontwikkelingen.

Enkele locaties die buiten de hoofdstructuur liggen zijn kansrijk voor woningbouw. Dit betekent dat hier mogelijkheden verkend worden om beschikbare, onbenutte (detailhandels)ruimte te transformeren naar andere wenselijke functies, waaronder wonen.

3.1 Sport en recreatie

Sport

Een inclusieve sportsector vormt de basis om sporten en bewegen voor iedere inwoner toegankelijk en (sociaal) veilig te maken. In onze gemeente moet iedereen kunnen sporten, spelen en bewegen.

Dit omdat sporten en bewegen goed is voor de mentale en fysieke gezondheid, persoonlijke ontwikkeling, zelfredzaamheid, sociale contacten en leefbaarheid van buurten. Zo wordt sporten en bewegen net zo normaal en natuurlijk in de dagelijkse routine van alle Krimpenaren als boodschappen doen, eten koken en tanden poetsen.

Recreatie

Samen met de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen en Krimpenerwaard werken we samen in de Groenalliantie Midden-Holland e.o.. Doel van de samenwerking is het ontwikkelen en beheren van natuur- en recreatiegebieden in deze gemeenten en daarmee een aantrekkelijk en duurzaam leefklimaat realiseren.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.1 Zwembad de Lansingh

Wat is er aan de hand

De accommodatie Zwembad de Lansingh is in de laatste fase van de levensduur beland. Daarnaast loopt op 1 april 2027 de bestaande aanbestedingsperiode met Optisport af.

Wat willen we bereiken

We willen dat zwemmen bereikbaar blijft voor de inwoner van Krimpen aan den IJssel.

Speerpunten

Aanbesteding exploitatie 2027 en verder

Omschrijving (toelichting)

Op 1 april 2027 loopt de bestaande aanbestedingsperiode met Optisport af. Om de nieuwe aanbesteding in goede banen te leiden zijn begeleidingskosten onvermijdelijk. Bovendien gaat het om specialistische aanbesteding (een zwembad is nu eenmaal complexer/gevoeliger dan een ander gebouw). Daarom wordt rekening gehouden met zo'n € 40.000 aan begeleidingskosten.

De gemeente wil een nieuwe exploitant voor het zwembad zodat we ook in de periode na april 2027 het zwembad beschikbaar kunnen stellen voor alle activiteiten die plaats vinden in het zwembad, zoals de betrokken verenigingen, de zwemlessen en het instructiezwemmen.

Door exploiteren huidige zwembad

Omschrijving (toelichting)

De kosten van exploitatie van het zwembad zijn vanaf mei 2024 tot april 2027 gestegen gezien de gewijzigde exploitatie van het zwembad en de nieuwe afspraak met Optisport. Het ligt in de lijn der verwachting dat de periode 2027-2035 (exploitatie tot einde levensduur zwembad) ten minste hetzelfde aan lasten met zich mee zal brengen. Dit betekent nieuwe lasten voor de jaarschijven 2028 en 2029.

De gemeente wilt ook in de periode na april 2027 het zwembad beschikbaar kunnen stellen voor alle activiteiten die plaats vinden in het zwembad, zoals de betrokken verenigingen, de zwemlessen en het instructiezwemmen.

Onderzoek vernieuwing zwembad

Omschrijving (toelichting)

De gemeente gaat onderzoek verrichten naar de vernieuwing van het zwembad.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.2 Buitensport

Wat is er aan de hand

In het Strategisch huisvestingsplan uit 2024 en de sport Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 – 2027 hebben we een overzicht gecreëerd van alle ambities rondom de buitensport in Krimpen aan den IJssel.

Wat willen we bereiken

We willen de bestaande accommodaties toekomstbestendig maken.

Speerpunten

Her-inrichting sportcomplex DCV

Omschrijving (toelichting)

In 2026 pakken we de inrichting van veld 2 van DCV aan. We realiseren hier een nieuw kunstgrasveld en een nieuwe verbinding naar veld 3 en 4.

MHCK

Omschrijving (toelichting)

In 2026 pakken we de inrichting van veld 2 van MHCK aan. We renoveren het bestaande kunstgras en beschouwen daarbij direct de huidige werking van het complex.

Tennisclub Krimpen

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen tennisclub Krimpen om de bestaande accommodatie toekomstbestendig te maken.

Tennisvereniging Langeland

Omschrijving (toelichting)

We ondersteunen de tennisvereniging bij de aanleg van padelbanen om de Krimpense inwoners op een betaalbare wijze met de populaire sport padel kennis te laten maken.

Treffers

Omschrijving (toelichting)

In samenspraak met De Treffers wordt onderzocht waar binnen de gemeentegrenzen een alternatieve, permanente buitenlocatie voor De Treffers zou kunnen worden gerealiseerd.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.1.3 Sport en beweegparticipatie

Wat is er aan de hand

In de Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 – 2027' hebben we opgenomen welke ambities en doelstellingen we nastreven op het gebied van sport- en beweegparticipatie. Daarnaast hebben we hierin ook opgenomen op welke wijze we deze willen verwezenlijken.

Wat willen we bereiken

We willen zorgen dat sporten voor iedere Krimpenaar toegankelijk is en zoveel mogelijk een vaste gewoonte wordt voor al onze inwoners.

Speerpunten

Avond voor de sport

Omschrijving (toelichting)

Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 – 2027' is opgenomen dat wij als gemeente jaarlijks een Avond voor de sport zullen organiseren. We willen een avond organiseren waarin we onze trots, waardering voor de Krimpense sport tonen en waarin we samen de kracht van de sport vieren.

Verder willen we met dit evenement de zichtbaarheid en de toegevoegde waarde van de Krimpense sport vergroten, inspireren en de (maatschappelijke) waarde van het evenement zelf vergroten en verstevigen.

Sportplatform

Omschrijving (toelichting)

In de Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 – 2027' hebben we benoemd een Sportplatform voor de sport- en beweegaanbieders in te zullen richtten. Met het inrichten van het sportplatform willen we zorgen dat we alle Krimpenaren in beweging brengen. Daarnaast willen we zorgen dat dit platform een plaats en middel wordt waar sport- en beweegaanbieders in Krimpen elkaar kunnen vinden voor o.a. samenwerkingsverbanden en de aanpak van organisatie overstijgende uitdagingen. Dit zodat deze online een waardevol middel wordt voor de Krimpense inwoners en sport- en beweegaanbieders.

Vitality clubs Krimpen

Omschrijving (toelichting)

In de Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 – 2027' is het voornemen opgenomen dat wij als gemeente de mogelijkheid zullen onderzoeken om te starten met Vitality clubs in onze gemeente. Inmiddels is duidelijk dat we hieraan graag vorm willen gaan geven. We willen middels dergelijk initiatief zorgen dat er laagdrempelige beweegclubs vóór 50-plussers komen, waar die samen kunnen bewegen. Inzet is om hiermee de beweegdeelname onder ouderen te vergroten en het door samen te bewegen te zorgen dat deze beweegdeelname langer volgehouden wordt.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Speelruimtebeleidsplan 2018-2022 en het uitvoeringsprogramma speelruimte 2019-2022](#)
- Na vaststelling 'Update Uitvoeringsprogramma speelruimte 2021 - 2024'
- Uitvoeringsprogramma Het Jonge Kind
- Lokaal sportakkoord 2.0
- Sportnota 'Krimpen beweegt 2023 - 2027'

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Recreatie/toerisme

- [Jaarverslag Groenalliantie](#)

Sport

- [Sport en cultuur](#)
- Rapportages Sport en Gemeente
- ["Gezondheid in kaart", 4-jaarlijkse rapportage GGD](#)

3.2 Cultuur

Cultuur

Cultuur en evenementen moeten Krimpen aan den IJssel verbinden, verrijken en er voor iedereen zijn. Cultuur heeft niet alleen intrinsieke waarde, maar is ook sociaal-maatschappelijk en economisch van belang.

Onze inzet rust op vier pijlers. De belangrijkste pijler is toegang tot cultuur voor iedereen. De andere drie pijlers helpen om de toegankelijkheid zo groot mogelijk te maken. Bijvoorbeeld door activiteiten dichterbij (in de buurt) te brengen, cultuur nog meer zichtbaar te maken en de kwaliteit van cultuur te versterken.

Samen met inwoners, vrijwilligers, en partners willen we ons inzetten voor een herkenbaar, uitnodigend en veelzijdig cultureel leven. Met als ultieme doelstelling dat álle inwoners aan cultuur kunnen meedoen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.1 Evenementen

Wat is er aan de hand

Festivals en evenementen bieden een (incidenteel) podium aan aanbieders en beoefenaren van kunst. Evenementen en cultuur zijn daarmee onlosmakelijk met elkaar verbonden.

We hebben een brede kijk op evenementen. Evenementen hebben niet alleen een cultureel doel. Het is ook een middel om te werken aan maatschappelijke vraagstukken. We zetten in op een duurzame, toegankelijke en dynamische evenementencultuur.

Wat willen we bereiken

Evenementen vormen de verbindende kracht tussen inwoners, generaties en gemeenschappen. We zetten evenementen in als middel voor verbinding, creativiteit en participatie. We streven naar een toegankelijke en evenwichtige jaarkalender. Met plek voor feest, verdieping en representatie.

Het Hart van Krimpen vormt de centrale locatie waar grote(re) evenementen samenkomen. Maar ook in de wijken stimuleren we buurtgerichte initiatieven die de betrokkenheid vergroten.

Speerpunten

Evenementen met maatschappelijke waarde

Omschrijving (toelichting)

We benutten evenementen als middel voor ontmoeting, samenhang en welzijn. Zo dragen ze bij aan meer verbinding in Krimpen. We zoeken aansluiting bij initiatieven om de boodschap te versterken en zorgen voor een evenwichtige activiteitenkalender.

Hart van Krimpen als centrale locatie

Omschrijving (toelichting)

Het Hart van Krimpen wordt hét podium voor de belangrijkste evenementen. Hier versterken we de voorzieningen en samenwerking met organisatoren. We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn. Waarbij de gemeente een faciliterende en regisserende rol heeft, en ruimte laat voor (lokale) initiatieven.

Podium voor lokale makers en verenigingen

Omschrijving (toelichting)

We werken samen met culturele en maatschappelijke partners en geven ruimte aan lokale aanbieders, zodat talent zichtbaar wordt. De cultuurcoach is een belangrijke schakel in dit netwerk, en versterkt de banden met en tussen partners, in samenspraak met de gemeente, door onder andere kennis- en netwerksessies te organiseren.

Ruimte voor buurtinitiatieven

Omschrijving (toelichting)

Kleinschalige evenementen in de wijken krijgen ondersteuning via het Fonds Bewonersinitiatieven. Dit vergroot eigenaarschap en betrokkenheid. We actualiseren de beleidsregels die hier betrekking op hebben.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.2.2 Transformatie Streekmuseum

Wat is er aan de hand

Samen met het bestuur van het Streekmuseum werken we in 2026 en 2027 scenario's voor de toekomst uit. Hierbij brengen we 3 typen waarden van het museum in kaart:

1. Sociaal-maatschappelijke waarde. De inzet van vrijwilligers, dagbesteding en de verbinding met lokale gemeenschappen (zoals de Molukse gemeenschap).
2. Museale en culturele waarde. De collectie, educatieve activiteiten en het publieksbereik.
3. Economische waarde. De rol van het museum bij evenementen, verhuur en de organisatiekracht, aantrekkelijk voor toerisme.

Op basis van deze waarden en door de gemeente bepaalde beleidskaders worden deze toekomstscenario's uitgewerkt. Vanuit de gemeente willen we in deze ontwikkeling in ieder geval aandacht voor het gehele (immateriële) culturele erfgoed van Krimpen.

Deze inhoudelijke ontwikkeling sluit aan bij het Strategisch Huisvestingsplan, waarin is aangegeven dat voor de periode 2028-2030 groot planmatig onderhoud wordt aangeraden. 2026 biedt daarmee bij uitstek de gelegenheid om stil te staan bij de toekomst van de locatie.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil een toekomstbestendige functie voor het Streekmuseum realiseren.

Speerpunten

De gemeente maakt samen met het Streekmuseum (transformatie)scenario's rondom de waarde en de toekomst van het Streekmuseum Krimpenerwaard

Omschrijving (toelichting)

De gemeente maakt samen met het Streekmuseum (transformatie)scenario's rondom de waarde en de toekomst van het Streekmuseum Krimpenerwaard.

Een toekomstafweging voor het vastgoed van het Streekmuseum

Omschrijving (toelichting)

Een toekomstafweging voor het vastgoed van het Streekmuseum.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- Brede Regeling Combinatiefuncties
- [Cultuurnota 2019-2022](#)
- Evenementenvisie 2021
- Regeling CMK (Cultuureducatie met Kwaliteit)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Cultuur

- [Sport en cultuur](#)
- Cultuurvisie

3.3 Onderwijs

Onderwijs

Gemeentelijke taken op het gebied van onderwijs hebben enerzijds te maken met de huisvesting van scholen. In Krimpen aan den IJssel combineren we dat met voldoende ruimte voor binnensport.

Anderzijds richten we ons op optimale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren, het tegengaan van onderwijsachterstanden en het bevorderen van kansengelijkheid.

Met een aanbod gericht op basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden richten we ons ook op volwassenen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.3.1 Ontwikkelaagenda Onderwijs en Ondersteuning

Wat is er aan de hand

Op het gebied van leerrecht is momenteel een wetsvoorstel in behandeling in de Tweede Kamer dat dit recht expliciet wil verankeren in de Nederlandse wetgeving. Het gaat om initiatiefwetsvoorstel 36.257. Hierin wordt gesteld dat elk kind recht heeft op onderwijs dat past bij zijn of haar persoonlijke ontwikkeling, talenten en mogelijkheden. Dit voorstel is ingevoerd om beter tegemoet te komen aan kinderen die nu buiten het onderwijssysteem vallen, zoals thuiszitters.

Vooruitlopend op deze landelijke ontwikkelingen wil de gemeente Krimpen aan den IJssel al actief aan de slag met het leerrecht. Dit hebben we samen met de regiegemeenten en de samenwerkingsverbanden zo vastgelegd in de regionale ontwikkelagenda. Als vooruitstrevende gemeente streven we ernaar om onderwijs en ondersteuning zo in te richten dat ieder kind optimale ontwikkelkansen krijgt, ook als maatwerk nodig is.

Wat willen we bereiken

De gemeente Krimpen aan den IJssel wil dat elk kind wordt gezien en een eerlijke kans krijgt op een perspectiefrijke toekomst. We streven ernaar dat alle kinderen toegang hebben tot passend onderwijs, ook als dat extra zorg of maatwerk vraagt. Kinderen die nu (tijdelijk) geen onderwijs volgen, willen we actief in beeld brengen en ondersteunen met een passend aanbod, zodat niemand tussen wal en schip valt.

Speerpunten

Toepassen van landelijke ontwikkelingen op lokaal niveau

Omschrijving (toelichting)

We sluiten aan bij de landelijke koers en experimenten rondom leerrecht. We verkennen wat we lokaal kunnen overnemen of versterken, bijvoorbeeld bij kinderen met vrijstellingen of complexe zorgvragen.

Volledige en brede registratie van verzuim

Omschrijving (toelichting)

We brengen ook geoorloofd verzuim en vrijstellingen in kaart, met aandacht voor de onderliggende oorzaken en we verbeteren onze gegevensuitwisseling tussen scholen, leerplicht en jeugdzorg.

Voorkomen van thuiszitten

Omschrijving (toelichting)

We investeren in een vroegtijdige aanpak van signalen van uitval. We zorgen dat onderwijs, zorg, leerplicht, jeugdteams en ouders samenwerken rondom het kind. We stimuleren het maken van integrale, preventieve ondersteuningsplannen per kind.

Werken aan duurzame oplossingen

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen een lokale werkwijze waarin elke professional weet wat zijn of haar rol is. We zetten in op het opbouwen van een structurele samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeente, met één plan per kind.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.3.2 Integraal Huisvestingsplan (onderwijshuisvesting en binnensport)

Wat is er aan de hand

In 2026 worden bij verschillende projecten vanuit het Integraal Huisvestingsplan vervolgstappen gezet. Ook wordt er een update van het huidige IHP aangeboden, passend binnen de nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting (zowel lokaal als nationaal) in relatie tot de financiële uitdagingen van de gemeente.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil met de realisatie van de plannen uit het IHP duurzame en kwalitatieve schoolgebouwen en binnensportaccommodaties realiseren.

Speerpunten

In 2026 wordt een geactualiseerd IHP ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt een geactualiseerd IHP ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Vaststelling stedenbouwkundige kaders het Mozaïek en sportzaal de Groenendaal

Omschrijving (toelichting)

In 2026 worden de stedenbouwkundige kaders vastgesteld en het krediet aangevraagd voor nieuwbouw van het Mozaïek en sportzaal de Groenendaal. Tevens wordt het ontwerp afgerond en vindt de aanbesteding voor de aannemer plaats.

Vaststelling stedenbouwkundige kaders het Octaaf en gymzaal Una Corda

Omschrijving (toelichting)

In 2026 worden de stedenbouwkundige kaders vastgesteld en het krediet aangevraagd voor nieuwbouw van het Octaaf, kinderopvang en de gymzaal. Tevens wordt het ontwerp afgerond en vindt de aanbesteding voor de aannemer plaats.

Vernieuwbouw Kompas locatie Tuinstraat en gymzaal Tuinstraat

Omschrijving (toelichting)

In 2026 wordt het Kompas en de gymzaal in Oud-Krimpen gedemonteerd en wordt er een start gemaakt met de vernieuwbouw van het huidige gebouw aan de Tuinstraat 25.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.3.3 Lokale Educatieve Agenda

Wat is er aan de hand

De Lokale Educatieve Agenda (LEA) is het instrument waarmee gemeente, scholen, kinderopvang en andere partners gezamenlijke afspraken maken over onderwijsbeleid in Krimpen aan den IJssel. De gemeente heeft hierbij een regierol en is wettelijk verplicht minimaal één keer per jaar met schoolbesturen en opvangorganisaties te overleggen. In de LEA staan afspraken over o.a. gelijke kansenbeleid en onderwijsachterstanden, die via Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) worden vastgelegd. Het doel is samen te zorgen voor de optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren en de voortgang zichtbaar te maken.

Wat willen we bereiken

De gemeente wil met de Lokale Educatieve Agenda bijdragen aan de uitvoering van de Regionale Ontwikkelagenda Onderwijs en Ondersteuning 2024-2027. Doel is het borgen van een structureel netwerk waarin professionals en ouders samen zorgen voor passende ondersteuning en goed onderwijs. We zetten in op snelle signalering en samenwerking, een duidelijke werkwijze voor integrale ondersteuning, het realiseren van leerrecht voor alle kinderen en een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen. Zo werken we aan gelijke kansen en de optimale ontwikkeling van alle kinderen en jongeren in Krimpen aan den IJssel.

Speerpunten

We realiseren een Lokale Educatieve Agenda voor de gemeente Krimpen aan den IJssel in 2026

Omschrijving (toelichting)

In 2026 stelt de gemeente samen met schoolbesturen, kinderopvang en andere partners een Lokale Educatieve Agenda (LEA) vast. Deze agenda vormt het gezamenlijke kader voor de samenwerking rond onderwijs, jeugd en opvoeding. Hierin maken we afspraken over thema's die lokaal belangrijk zijn voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren, zoals gelijke kansen in het onderwijs, aansluiting tussen opvang en school, het voorkomen van achterstanden, en het versterken van brede talentontwikkeling.

De LEA zorgt ervoor dat alle betrokken partijen werken vanuit één gezamenlijke visie en concrete doelen voor de komende jaren.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Integraal huisvestingsplan](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Jeugd

- [Onderwijs](#)

3.4 Economie

Economie

We werken aan een gunstig vestigings- en werkklimaat voor ondernemers, waarbinnen we ondernemerschap zo veel mogelijk faciliteren en stimuleren. Hiervoor voeren we regelmatig en structureel overleg met ondernemers(verenigingen), investeren we in netwerken, verbeteren we onze (digitale) dienstverlening, sluiten we aan bij regionale initiatieven en samenwerkingsverbanden om de economie te versterken en behartigen we de belangen van Krimpen in de regio. We onderzoeken waar economische kansen liggen in en voor de Stormpolder en brengen deze onder regionale en landelijke bestuurlijke aandacht. Ter uitvoering van de detailhandels- en horecastructuur faciliteren we de herontwikkeling van buurtcentrum De Olm en werken we het Hart van Krimpen als concept verder uit. Als onderdeel hiervan wordt de weekmarkt naar de zijde van het Raadhuisplein verplaatst.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.1 Hart van Krimpen

Wat is er aan de hand

Samen met de winkeliersvereniging en enkele lokale ondernemers zijn diverse activiteiten en evenementen georganiseerd op het Raadhuisplein. Dit doen we om deze locatie als Hart van Krimpen op te bouwen. De weekmarkt wordt eveneens in nauw overleg met de marktcommissie, naar het Raadhuisplein verplaatst

Wat willen we bereiken

Een bruisend en aantrekkelijk dorpshart.

Speerpunten

De maatschappelijke participatie bevorderen

Omschrijving (toelichting)

De maatschappelijke participatie bevorderen.

Detailhandelsvisie

Omschrijving (toelichting)

Detailhandelvisie.

Participatie

Omschrijving (toelichting)

Participatie.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.2. Verbinding met bedrijfsleven

Wat is er aan de hand

In maart 2025 is door enkele ondernemers de eerste editie van Open Bedrijven Dag Krimpen georganiseerd. Wegens het grote succes wordt in 2026 wordt de tweede editie georganiseerd, waaraan nog meer ondernemers en bedrijven meedoen.

Wat willen we bereiken

Verbinding maken tussen de inwoners en het bedrijfsleven. Een open dag biedt mensen een kijkje in de keuken van lokale bedrijven en de bedrijven kunnen deze dag benutten om personeel te werven en/of jeugd te enthousiasmeren.

Speerpunten

Bevorderen samenwerking belanghebbenden

Omschrijving (toelichting)

Bevorderen samenwerking belanghebbenden.

Communicatie

Omschrijving (toelichting)

Communicatie.

Een goede samenwerking bewerkstelligen

Omschrijving (toelichting)

Een goede samenwerking bewerkstelligen.

Krimpen Circulair

Omschrijving (toelichting)

Krimpen Circulair.

Operationeel en strategisch overleg

Omschrijving (toelichting)

Operationeel en strategisch overleg.

Stormpolder 'centrum van maritieme maakindustrie'

Omschrijving (toelichting)

Stormpolder 'centrum van maritieme maakindustrie'

Verbinding met het bedrijfsleven

Omschrijving (toelichting)

Verbinding van het bedrijfsleven.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.3. Modernisering Sliksloothaven

Wat is er aan de hand

De Sliksloothaven heeft onderhoud nodig; steigers zijn verzakt en stroomvoorzieningen zijn verouderd en qua capaciteit niet meer toereikend. Met schippers en mensen van de Schuttevaer is een schouw gelopen in de haven en zijn zaken geïnventariseerd.

Wat willen we bereiken

Een goede thuishaven bieden aan onze binnenvaartschippers die voorziet in hedendaagse behoeften.

Speerpunten

Gepaste acties ondernemen

Omschrijving (toelichting)

Gepaste acties ondernemen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

3.4.4. Herontwikkeling winkelcentrum De Olm

Wat is er aan de hand

De eigenaar van winkelcentrum De Olm heeft een ontwikkelbehoefte. Op initiatief van de eigenaar zijn omwonenden uitgenodigd om input voor de plannen te leveren. Dat heeft geleid tot aanpassingen. De voorbereidingen voor een aanvraagprocedure voor een Omgevingsvergunning lopen inmiddels.

Wat willen we bereiken

Modernisering van winkelcentrum De Olm en het verhogen van de (verblijfs)kwaliteit van de directe omgeving ervan.

Speerpunten

Het verhogen van de (verblijfs)kwaliteit van de directe omgeving van winkelcentrum De Olm

Omschrijving (toelichting)

Het verhogen van de (verblijfs)kwaliteit van de directe omgeving van winkelcentrum De Olm.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

- [Detailhandelsvisie](#)
- [Stormpolder](#)
- Uitvoeringsagenda Economie

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Economie

- [Bedrijvigheid & Economie](#)

Wat mag het kosten

Maatschappelijk domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
Sport en recreatie	2.805	4.429	4.180	4.163	4.169	4.417
Cultuur	3.747	3.738	3.750	3.843	3.932	4.013
Onderwijs	3.757	4.072	4.037	3.945	4.001	4.351
Economie	362	329	327	338	348	358
Nieuw beleid & intensivering			181	316	391	391
Totaal lasten	10.671	12.568	12.474	12.605	12.840	13.530
Baten						
Sport en recreatie	792	1.183	1.382	1.405	1.429	1.453
Cultuur	1.111	1.128	1.122	1.148	1.175	1.190
Onderwijs	919	766	1.091	962	996	1.019
Economie	35	53	51	56	58	60
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	2.858	3.131	3.646	3.571	3.657	3.722
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-7.813	-9.437	-8.828	-9.033	-9.183	-9.809
Reservemutaties	682	1.823	-921	264	168	168
Geraamd resultaat	-7.131	-7.614	-9.750	-8.770	-9.015	-9.640

Investerings 2026-2029 Maatschappelijk domein	2026	2027	2028	2029
Inventaris de Tuyter	67			
Gio court 1 (Zwaneneiland)	50			
Renovatie Veld 2 MHCK	853			
Het Octaaf/Una Corda	8.271			
Het Mozaïek	5.023			
Gymzaal Una Corda	2.340			
Het Kompas, dislocatie	342			
Gymzaal de Tuinstraat	245			
Sportzaal Groenendaal		5.960		
(Ver)nieuwbouw Comenius college			11.710	
Gymzaal Comenius college			1.904	
Jacobus Koelmanschool			6.814	
Totaal	17.191	5.960	20.428	

Nieuw beleid en intensivering Maatschappelijk domein	2026	2027	2028	2029
Zwembad de Lansingh	40	225	300	300
Evenementen	50			
Ontwikkelagenda Onderwijs en Ondersteuning	91	91	91	91
Totaal	181	316	391	391
Nieuw beleid en intensivering inclusief dekking	181	316	391	391

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom 'jaartal' staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2025' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2025. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Func tiemenging (verhouding tussen banen en woningen)	42,6%	2023	42,6%	2023	Waarstaatjegemeente
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen	6,1	2024	4,6	2023	Waarstaatjegemeente
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen	26	2024	21	2023	Waarstaatjegemeente
% voortijdige schoolverlaters (VO + MBO)	2,1%	2024	2,8%	2023	Waarstaatjegemeente
% niet-sporters	51,4%	2024	54%	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	545	2024	549	2023	Waarstaatjegemeente
Demografische druk (groene + grijze druk tov 20-65 jr)	91,8%	2025	93,0%	2023	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Maatschappelijk domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Het aantal verduurzaamde schoolgebouwen (label A t/m C)	8 van de 14 schoolgebouwen	2023	8 van de 14 schoolgebouwen	2023	Facilicom
Aantal actieve deelnemers sportverenigingsleven (aangesloten bij sportbond)	22,0%	2024	22,0%	2023	monitor sport en gemeenten en NOC-NSF
Bezettingsgraad sportzalen	37%	2023	37%	2023	monitor sport en gemeenten
Aantal kinderen dat lid is van een sportvereniging	38,3%	2023	38,3%	2023	NOC-NSF
Aantal lidmaatschappen bibliotheek en geleende boeken 18 jaar of ouder	4.451 leden (waarvan 18 jaar en ouder: 1.952 leden) / 89.334 uitleningen (71.497 uitleningen en 17.837 verlengingen)	2024	lidmaatschappen 4.436. Uitleningen: 95.606	2023	Bibliotheek
Waardering voor het winkelaanbod in Krimpen aan den IJssel	6,97	2025	7,11	2023	Burgerpeiling
Het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is over het aanbod van speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	48%	2024	50%	2023	Burgerpeiling

Programma 4 Sociaal domein

Hoofdambitie

De grootste uitdaging binnen het sociale domein is de landelijke toename van de toekomstige zorgvraag. Denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelingen binnen jeugd en de vergrijzing. Daartegenover staat een steeds krappere wordende arbeidsmarkt en een druk op de beschikbare financiële middelen. Dit alles zorgt er voor dat we het niet kunnen blijven doen zoals we het deden.

In 2025 is het visiedocument Samen op Koers vastgesteld. Deze visie is de basis voor onze aanpak voor een gezonde, veerkrachtige woonomgeving in Krimpen aan den IJssel. Dit document bevat de beleidslijn voor de komende jaren. Deze visie speelt in op de hierboven geschetste uitdagingen en veranderingen in de samenleving. De rode draad van de vastgestelde visie is dan ook 'anders denken en doen'.

De komende periode gaan we actief met deze visie aan de slag en vertalen we deze naar alle onderdelen van het sociaal domein.

4.1 Preventie

Preventie

Om bewoners op eigen kracht mee te kunnen laten doen, blijven we inzetten op preventie. Door hun gezondheid te bevorderen en beschermen, zorgen we ervoor dat ze zo lang mogelijk vitaal en zelfstandig blijven. Hierdoor voorkomen we grote(re) problemen en crisisevallen. Voorkomen is beter dan genezen. Preventie levert op de langere termijn kostenbesparing op. Ook zorgt het voor meer kwaliteit van leven.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.1 Wet integrale Suïcidepreventie

Wat is er aan de hand?

Vanaf 1 januari 2026 gaat de nieuwe wet integrale suïcidepreventie in, als onderdeel van de Wet publieke gezondheid. Deze wet verplicht gemeenten om integraal beleid te voeren op het voorkomen van suïcide. Op dit moment onderzoeken we regionaal hoe dit in te richten.

Wat willen we bereiken?

Doelstelling is een uniform beleid op het voorkomen van suïcide. Deels zal dit gericht zijn op voorkomen van mentale problemen. Vroegtijdige signalering zal nog meer aandacht gaan krijgen.

Speerpunten

I.s.m. regionale partner (GGD) preventief beleid opstellen ter voorkoming van suïcidepogingen

Omschrijving (toelichting)

In het laatste kwartaal van 2025 zal het besluit worden genomen door het Algemeen Bestuur voor inzet vanuit de GGD. Daarbij wordt ingezet op twee preventiemethoden: gatekeeperstrainingen (opleiden van sleutelfiguren om signalen te herkennen) en wachtlijstverzachting (snellere ondersteuning voor mensen met suïcidale gedachten die wachten op zorg).

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.2 Krimpenvoorelkaar

Wat is er aan de hand?

In Krimpen aan den IJssel werken allerlei lokale organisaties samen om de sociale basis te versterken. Denk aan welzijnsorganisaties, vrijwilligersinitiatieven, zorgaanbieders, cultuurorganisaties en sportverenigingen. Uit gesprekken met bewoners en partners blijkt dat er nog geen centrale, toegankelijke plek is waar inwoners en organisaties elkaar eenvoudig kunnen vinden voor hulp, vrijwilligerswerk en ontmoeting.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil met Krimpenvoorelkaar een digitaal platform realiseren dat vraag en aanbod van vrijwillige inzet en ondersteuning inzichtelijk en bereikbaar maakt. Het doel is inwoners en organisaties met elkaar te verbinden, op een laagdrempelige manier. Ook willen we met het platform de participatie bevorderen en de sociale basis in de gemeente versterken.

Speerpunten

Centrale vindplaats creëren

Omschrijving (toelichting)

Een toegankelijke digitale omgeving waar inwoners en organisaties elkaar kunnen vinden voor hulp, vrijwilligerswerk en ontmoeting.

Participatie en betrokkenheid vergroten

Omschrijving (toelichting)

Inwoners en vrijwilligers actief betrekken bij het platform, zodat vraag en aanbod beter op elkaar aansluiten.

Samenwerking tussen organisaties versterken

Omschrijving (toelichting)

Lokale partijen op één platform verbinden om efficiënter samen te werken.

Toegankelijkheid en gebruiksgemak waarborgen

Omschrijving (toelichting)

Het platform laagdrempelig en gebruiksvriendelijk maken, zodat iedereen, ongeacht digitale vaardigheid, het kan gebruiken.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.3 Lokaal Gezondheidsbeleid

Wat is er aan de hand?

Vanuit de Wet publieke gezondheid hebben we als gemeente de verplichting op basis van het landelijk gezondheidsbeleid ook een lokaal gezondheidsbeleid vast te stellen. In 2025 wordt het landelijk beleid vastgesteld, we zullen hierop dan ook ons lokale beleid inrichten.

Met ons gezondheidsbeleid geven we richting aan hoe we de gezondheid van inwoners bevorderen en beschermen. Het beleid helpt ons om duidelijke keuzes te maken, prioriteiten te stellen en middelen doelgericht in te zetten. Ook zorgt het voor samenhang en samenwerking tussen verschillende domeinen, zoals zorg, welzijn, sport, onderwijs en leefomgeving. Zo verkleinen we gezondheidsverschillen, versterken we preventie en leggen we een toekomstbestendige basis voor een gezonde gemeenschap.

Wat willen we bereiken?

Naar verwachting zullen wij eind 2025 of uiterlijk begin 2026 het nieuwe lokale gezondheidsbeleid vaststellen.

Vanaf dat moment kunnen we gericht starten met de uitvoering. In 2026 betekent dit, dat we bestaande initiatieven voortzetten of verder doorontwikkelen. In veel gevallen sluiten we ook aan bij nieuwe regionale of landelijke interventies voortkomend uit het Integraal Zorg Akkoord of het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord. Dit alles gebeurt binnen de bestaande middelen voor 2026. De richting en uitgangspunten in het beleid, vormen daarbij het startpunt. Zo kunnen we stap voor stap werken aan een gezondere gemeente en een stevig fundament voor een gezonde toekomst van onze gemeenschap.

Speerpunten

Starten met uitrol van maatregelen volgens uit dit beleid

Omschrijving (toelichting)

Na vaststelling gaan wij aan de slag met de uitvoeringsagenda. Voor een deel zal dit voortzetting zijn van al bestaande interventies en programma's. Voor een deel is dit ook nieuwe interventies opzetten (vaak in samenhang met het Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord).

Vaststellen Lokaal Gezondheidsbeleid

Omschrijving (toelichting)

We streven er naar om uiterlijk in Q1 van 2026 het gezondheidsbeleid vastgesteld te hebben.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.1.4 Aanvullend Zorg- en Welzijnakkoord (AZWA)

Wat is er aan de hand?

Vanuit het Integraal Zorgakkoord (IZA) is in de regio Rotterdam/Capelle/Krimpen een regioplan opgesteld. De gezamenlijke ambitie luidt: Samen maken we onze regio gezond. We streven naar gezonde en gelukkige inwoners, die zoveel mogelijk zelf regie voeren over hun leven en die naar elkaar omzien. Voor degenen die ondersteuning of zorg nodig hebben, zetten we ons als regio in om toegankelijkheid, kwaliteit en betaalbaarheid te waarborgen.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) sluit hierop aan met de ambitie om in 2040 een gezonde generatie te realiseren. De nadruk ligt daarbij op het investeren in preventie en het versterken van gezondheid. Dat doen we samen met lokale partners op het gebied van gezondheid, sport en bewegen.

Met het nieuwe Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), dat waarschijnlijk het laatste kwartaal van 2025 wordt bekrachtigd, brengen we deze ambities nadrukkelijk samen. Daarmee versterken we de verbinding tussen welzijn (het sociaal domein) en zorg, zodat inwoners optimaal worden ondersteund in hun gezondheid en welzijn, nu én in de toekomst.

Wat willen we bereiken?

Partijen in de zorg- en welzijnssector werken zowel lokaal als regionaal samen om de zorg toegankelijk, kwalitatief en betaalbaar te houden. De basis hiervoor vormt het Regioplan van de Zorgkantoorregio Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Rotterdam – Samen Zorgen voor Morgen. Om de ambities concreet te maken, zijn tien thema's benoemd: acute zorg, arbeidsmarkt, bewustwording en gezonde leefstijl, chronische zorg, coördinatie van capaciteiten, digitalisering, gezond ouder worden, jeugd en gezin, de wijk en mentale gezondheid. Binnen deze thema's ligt de nadruk op het vergroten van bewustwording over gezond leven en het versterken van zelf- en samenredzaamheid. Van essentieel belang is dat gemeenten en zorgaanbieders domeinoverstijgend en integraal samenwerken.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) richt zich op het realiseren van een gezonde generatie in 2040, waarbij mensen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving, met een sterke sociale basis.

Met het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) komen deze ambities samen. Het doel is om beide kaders te integreren in het regioplan, zodat er effectief wordt ingezet op preventie en op een integrale, domeinverbindende samenwerking tussen gemeenten en zorg- en welzijnspartners.

Speerpunten

Blijvend inzetten op doelstellingen uit het regioplan en de werkagenda

Omschrijving (toelichting)

Waar het regioplan de ambitie en de doelstelling schetst van de opgaven (de thema's), is de werkagenda het startpunt om concrete invulling aan te geven aan de transformatie. Het afgelopen jaar is hier, ook vanuit de gemeente op ingezet. Wij zullen ook in 2026 hier blijvend op inzetten.

Verder inzetten op de preventiedoelstellingen van het GALA in het regioplan

Omschrijving (toelichting)

Verschillende ketenaanpakken vanuit het GALA zijn de afgelopen jaren opgezet. Het AZWA betekent dat deze nu voor een groot deel onder dit akkoord en het regioplan komen te vallen. We zullen dit moeten integreren en blijven inzetten op wat al goed loopt en invoeren wat nog verdere aanvulling nodig heeft.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we

Binnen het Sociaal Domein is het [beleidsplan Sociaal Domein](#) ons kader.

- Actieplan inburgering 2021-2022
- Actieprogramma Armoede en schulden
- [Actieprogramma Mantelzorg](#)
- [Actieprogramma Vrijwilligerswerkbeleid](#)
- [Actieprogramma Dementievriendelijke gemeenschap](#)
- Nationaal en Lokaal Preventieakkoord
- Gemeenschappelijke regeling GGD Rijnmond
- Integraal plan van aanpak GALA 2023 - 2026
- Regeling Integraal Zorgakkoord 2023-2026 (IZA)
- Dienstverleningsovereenkomst Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

- [Jeugd en jeugdhulpverlening](#)
- Kwartaalrapportage inburgering
- [Onderwijs](#)
- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)
- [Gezondheid in kaart](#) (rapportage GGD Rotterdam-Rijnmond 2018-2021)
- Jaarrapportage vroegsignalering schulden (Q1)

4.2 Basishulp

Basishulp

Als Krimpenaren het niet redden op eigen kracht, kan hulp of ondersteuning nodig zijn. We organiseren deze ondersteuning zo dat we onze bewoners in hun kracht zetten en dat zij de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. We zetten in op gemakkelijke toegang tot de juiste ondersteuning/zorg. Geen indicatie, maar passende basishulp. Geen doorverwijzingen, maar individuele hulp. Ondersteuning en zorg die snel en op maat beschikbaar zijn.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.2.1 Doorontwikkeling KrimpenWijzer (KrimpenWijzer 2.0)

Wat is er aan de hand?

Sinds de decentralisaties van 2015 vervult KrimpenWijzer een centrale rol als de lokale toegang tot het sociaal domein en – samen met het Krimpens Sociaal Team – als team voor hulp en ondersteuning op het gebied van welzijn, zorg, opvoeden, opgroeien, wonen en geldzaken. De druk op KrimpenWijzer is de afgelopen jaren fors toegenomen. De vraag naar jeugdhulp en maatwerkvoorzieningen stijgt. Dat is mede als gevolg van demografische ontwikkelingen (vergrijzing en hoge groene druk). Ook de veranderende houding van inwoners en een toenemende complexiteit van hulpvragen spelen hier een rol. Dit alles leidt tot een bredere instroom en een zwaardere belasting van KrimpenWijzer. Tegelijkertijd staat het sociaal domein onder druk door stijgende kosten, schaarste aan personeel en afnemende rijksbijdragen.

De combinatie van groeiende vraag, oplopende kosten en beperkte capaciteit maakt de huidige situatie op termijn onhoudbaar. KrimpenWijzer staat onder hoge druk. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit en toegankelijkheid van hulp en ondersteuning. Het college heeft daarom op 8 juli 2025 besloten om te gaan werken aan een doorontwikkeling van KrimpenWijzer. Dit gebeurt onder de projectnaam 'KrimpenWijzer 2.0'. De raad is hierover geïnformeerd, via een raadsinformatiebrief.

Wat willen we bereiken?

Met het project KrimpenWijzer 2.0 werken we aan een toekomstbestendige toegang tot hulp en ondersteuning in het sociaal domein. We versterken het zelfoplossend vermogen van inwoners. Ook verstevigen we de sociale en pedagogische basis in het dorp. Daardoor kunnen bewoners zoveel mogelijk zelf, of samen met hun netwerk, oplossingen vinden. Professionele zorg wordt alleen ingezet als dit echt nodig is. Daarnaast werken we aan een omslag in denken en doen bij inwoners, professionals en partners: van individueel naar collectief, van zorg naar ondersteuning en van probleemgericht naar krachtgericht werken. We werken aan het uitvoeren van de visie op het sociaal domein: "SAMEN OP KOERS! Voor een gezond en veerkrachtig Krimpen 2025–2030. Verder we zorgen dat KrimpenWijzer zo veel mogelijk aansluit bij de landelijke uitgangspunten van de VNG voor toegang en lokale teams (Richtinggevend kader). We zetten middelen en capaciteit duurzaam in. Dankzij gerichte communicatie weten bewoners waar, wanneer en waarvoor zij bij KrimpenWijzer terecht kunnen. En ook wat de gemeente van hen verwacht.

Speerpunten

Duurzaam omgaan met middelen, capaciteit en arbeid binnen KrimpenWijzer

Omschrijving (toelichting)

We willen de druk op voorzieningen verminderen en de kosten in het sociaal domein beheersen door slimmer, effectiever en doelmatiger te werken met de beschikbare mensen en middelen.

Het realiseren van een 'omslag van denken en doen' bij zorg- en welzijnsprofessionals, inwoners en samenwerkingspartners

Omschrijving (toelichting)

We realiseren binnen KrimpenWijzer een fundamentele gedrags- en cultuurverandering waarbij professionals, inwoners en samenwerkingspartners anders gaan denken én doen: van probleemgericht naar krachtgericht, van individueel naar collectief, en van zorg naar ondersteuning.

Vergroten van de bekendheid van KrimpenWijzer via een communicatiestrategie

Omschrijving (toelichting)

We ontwikkelen en implementeren een doelgericht communicatieplan voor KrimpenWijzer, zodat alle inwoners weten wanneer, waar en waarvoor zij terecht kunnen bij KrimpenWijzer.

Versterken van zelfredzaamheid van inwoners en de sociale en pedagogische basis

Omschrijving (toelichting)

We stimuleren binnen KrimpenWijzer het zelf oplossend vermogen van inwoners en versterken de sociale en pedagogische basis in het dorp, zodat professionele zorg pas wordt ingezet wanneer dat echt nodig is.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.2.2 Cliëntondersteuning

Wat is er aan de hand?

Sommige inwoners die ondersteuning of zorg nodig hebben, vinden het lastig om hun weg te vinden in het complexe zorg- en ondersteuningslandschap. Cliëntondersteuners kunnen hierbij helpen. Die kunnen meedenken, vragen verhelderen en richting te geven naar passende hulp of ondersteuning. Nog niet alle inwoners weten dat er mogelijkheden zijn om gebruik te maken van cliëntondersteuning en hoe zij hier gebruik van kunnen maken. Medio 2025 zijn we begonnen met de functie van cliëntondersteuning duidelijker vormgeven. Ook maken we deze functie bekender bij het publiek. De besluitvorming hierover door het college vindt naar verwachting eind 2025 plaats. Daardoor kunnen de noodzakelijke acties in 2026 worden uitgevoerd.

Wat willen we bereiken?

We willen dat inwoners hun weg weten te vinden in de wereld van zorg, welzijn en ondersteuning. Het is daarom belangrijk dat inwoners van Krimpen aan den IJssel bekend zijn met de mogelijkheden voor cliëntondersteuning. Cliëntondersteuning draagt bij aan zelfredzaamheid van bewoners. Zij worden geholpen om zoveel mogelijk zelf hun situatie te begrijpen en beslissingen te nemen. Het doel is dan ook dat bewoners beter in staat zijn om zelf regie te voeren, passende keuzes te maken en tijdig de juiste hulp of ondersteuning te krijgen. Daarbij staat het belang van de bewoner altijd centraal

Speerpunten

Borgen van de mogelijkheden voor onafhankelijke cliëntondersteuning (OCO)

Omschrijving (toelichting)

We zorgen dat het product 'onafhankelijke cliëntondersteuning' wordt opgenomen binnen de dienstverlening van KrimpenWijzer.

Het duidelijker vormgeven van de verschillende vormen van cliëntondersteuning

Omschrijving (toelichting)

In de Nota Cliëntondersteuning beschrijven we de verschillende vormen van cliëntondersteuning, zodat voor inwoners duidelijker wordt wat cliëntondersteuning inhoudt en voor hen kan betekenen.

Vergroten van de bekendheid en vindbaarheid van cliëntondersteuning

Omschrijving (toelichting)

Om ervoor te zorgen dat inwoners bekend raken met de mogelijkheden voor cliëntondersteuning, zullen gerichte acties op het gebied van bekendheid en vindbaarheid worden ingezet.

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

Binnen het sociaal domein is het [Visiedocument Sociaal Domein](#) ons kader.

- [Regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

We leggen verantwoording af via 'waar staat je gemeente':

- [Onderwijs](#)
- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)

4.3 Individuele hulp

Individuele hulp

De gemeente verstrekt vanuit de maatwerkvoorzieningen (geïndiceerde zorg). Dit gebeurt als een inwoner het langer niet op eigen kracht redt om zelfredzaam te zijn en deel te blijven nemen aan de samenleving. En evenmin lukt dat met de hulp van het netwerk of op een andere manier. De eigen verantwoordelijkheid staat dus voorop, de maatwerkvoorziening altijd aanvullend.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.1 Re-ablement maatwerkvoorzieningen

Wat is er aan de hand?

Sinds de decentralisaties in 2015 neemt de druk op het sociaal domein fors toe. In Krimpen aan den IJssel groeit de vraag naar Wmo-maatwerkvoorzieningen en jeugdhulp structureel. Dat komt ook door een hoge demografische druk en veranderende verwachtingen van inwoners. Tegelijkertijd heerst er krapte op de arbeidsmarkt en stijgen de kosten in het sociaal domein. We willen de individuele/maatwerkvoorzieningen ook in de toekomst beschikbaar houden voor inwoners die deze echt nodig hebben. Gezien deze uitdagingen, is het hard nodig om het zorg-en ondersteuningsaanbod anders te organiseren.

Wat willen we bereiken?

In lijn met de visie sociaal domein, willen we een omslag van denken en doen realiseren binnen het sociaal domein. Collectieve en preventieve voorzieningen krijgen een centrale rol. Daardoor hoeven individuele hulptrajecten minder vaak worden ingezet.

Speerpunten

Beleidsmatig voorbereiden van omslag van denken en doen bij de maatwerkvoorzieningen

Omschrijving (toelichting)

De wenselijke 'omslag van denken en doen' zorgt voor het anders inzetten van hulp en ondersteuning. Om dit ook daadwerkelijk te kunnen realiseren zullen gerichte beleidsacties opgesteld moeten worden. Deze zullen met name worden vormgegeven vanuit het project 'KrimpenWijzer 2.0'.

Starten met een pilot 'reablement' bij de hulp bij het huishouden

Omschrijving (toelichting)

Vanuit het visiedocument 2025-2030 "Samen op Koers voor een gezond en veerkrachtig Krimpen" komt steeds meer nadruk te liggen op positieve gezondheid. Het toekomstbeeld is een samenleving waar het merendeel van de inwoners grip heeft op het eigen leven en in staat is om zoveel en zo lang mogelijk zaken (weer) zelf op te pakken. Momenteel sluit de Wmo-maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning (HO) hier nog niet op aan. HO-voorzieningen bestaan grotendeels nog uit overname van huishoudelijke taken. Het is de bedoeling dat deze veel voorkomende voorziening binnen de Wmo wordt voorzien van een frisse insteek, waarbij veel meer nadruk ligt op herstel van zelfstandigheid. Met de start van een pilot gaan we hier ervaringen mee opdoen.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.2 Toezicht en handhaving jeugd & wmo

Wat is er aan de hand?

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het organiseren van passende kwalitatieve zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet en de Wmo.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) houdt alleen toezicht op de kwaliteit van de zorg die binnen de jeugdwet geboden wordt. Voor de Wmo is dit belegd bij de GGD. Beide instanties houden geen toezicht op de rechtmatigheid.

Wat willen we bereiken?

Toezicht en handhaving helpt gemeenten om de rechtmatigheid en de kwaliteit van de zorg te controleren en hiermee te borgen. Het zelf organiseren van een lokale toezichthouder jeugd en Wmo is gezien onze schaalgrootte niet realistisch. Het is reëler om dit (sub)regionaal te organiseren. Dit bevordert de efficiency en biedt het voordeel dat signalen uit andere gemeenten meegenomen kunnen worden in toezicht en handhaving. De gemeente Capelle aan den IJssel is bezig het toezicht en handhavingsbeleid op te zetten. Deze ziet ook meerwaarde van regionale samenwerking. Daarnaast hebben gemeente Krimpen en Capelle een gezamenlijke lokale inkoop voor jeugd. Regionaal werken we beiden binnen de GRJR.

De doelstelling van toezicht en handhaving is om de uitvoering van de Jeugdwet en de Wmo zorgvuldig, effectief en rechtvaardig te laten verlopen. Als blijkt dat een zorgaanbieder niet aan de vereisten voldoet, kan de toezichthouder maatregelen treffen, zoals het opleggen van een boete en terugvorderen van zorgkosten.

Speerpunten

Evalueren van de pilot en besluitvorming voortzetting

Omschrijving (toelichting)

In Q4 zal er een evaluatie plaatsvinden en de uitkomsten hiervan worden meegenomen voor de besluitvorming over het wel of niet voortzetten van toezicht en handhaving.

Uitvoeren van de pilot

Omschrijving (toelichting)

De looptijd van de pilot, i.s.m. gemeente Capelle aan den IJssel loopt van januari t/m december 2026.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.3.3 Bestaanszekerheid

Wat is er aan de hand?

Bestaanszekerheid is al langer een belangrijk thema. Verschillende onderzoeken laten zien dat aanhoudende inflatie, stijgende woonlasten en hogere kosten van basisvoorzieningen het voor veel mensen steeds moeilijker maken om financieel rond te komen. Deze druk treft niet alleen mensen met een uitkering. Ook werkenden met een laag of middeninkomen en ouderen met een beperkt pensioen worstelen hiermee. Ook in Krimpen aan den IJssel signaleren we onder bewoners zorgen over de bestaanszekerheid.

In de afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet op het gebied van preventie en ondersteuning. Denk aan de update van het Actieprogramma Armoede en Schulden, het Actieplan Energiearmoede, de tool 'Bereken uw recht' en de komst van KrimpenGeldWijzer. Deze inspanningen zorgden voor meer aandacht voor vroegsignalering, laagdrempelige hulp en bredere inkomensondersteuning.

Medio 2025 is het huidige minimabeleid geëvalueerd door een extern onderzoeksbureau. Deze evaluatie biedt inzicht in de werking, toegankelijkheid en effectiviteit van het bestaande beleid. En ook in hoeverre het beleid aansluit bij de behoeften van inwoners en de maatschappelijke opgaven van nu. De inzichten uit de evaluatie van het minimabeleid en actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de krappe gemeentefinanciën vormen, samen met de aanstaande invoering van de Participatiewet in Balans, reden om het lokale beleid op het gebied van bestaanszekerheid te herijken.

We zien dat de inspanningen om de uitstroom uit de participatiewet te verhogen stapsgewijs resultaat oplevert. Met dit resultaat kunnen we alleen niet de gehele taakstelling realiseren. Mede met het oog op de steeds complexer worden doelgroep achten we het realistischer om de taakstelling te laten vervallen. Wel zijn we voornemens om de inspanningen voorlopig voort te zetten. Binnenkort komen we hiervoor met een separaat voorstel waarin we op basis van de uitkomsten van de evaluatie van het uitstroom/SROI project een voorstel zullen doen voor structurele inbedding..

Wat willen we bereiken?

In lijn met het visiedocument sociaal domein 'Samen op Koers voor een gezond en veerkrachtig Krimpen 2025-2030' focussen we op een beleidsrichting die inzet op drie onderling verbonden principes:

1. Voorkomen van financiële problemen

We investeren in preventie. Dat doen we onder andere door vroegtijdige signalering, begrijpelijke informatievoorziening, laagdrempelige ondersteuning en een actieve benadering van inwoners bij signalen van geldzorgen of schulden.

2. Meedoen via werk en dagbesteding

We stimuleren deelname aan werk of zinvolle dagbesteding. Een stabiel inkomen, zingeving en sociale betrokkenheid zijn cruciaal voor bestaanszekerheid.

3. Vertrouwen en empathie in de benadering van inwoners

We benaderen inwoners vanuit vertrouwen en empathie, met ruimte voor maatwerk, het terugdringen van overmatige regeldruk en het centraal stellen van de menselijke maat in alle uitvoeringspraktijken.

Speerpunten

Het ontwikkelen van integraal beleid voor het thema bestaanszekerheid

Omschrijving (toelichting)

In 2025 starten we met de voorbereidingen voor het ontwikkelen van een integrale nota bestaanszekerheid. Deze nota moet richting geven aan het beleid op het gebied van armoede, schulden en de Participatiewet. Naar verwachting wordt de nota in 2026 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we?

Binnen het sociaal domein is het [Visiedocument Sociaal Domein](#) ons kader. Verder handelen we op grond van:

- Verordeningen met betrekking tot de Jeugdwet
- De verordening en uitvoeringsregels met betrekking tot het leerlingenvervoer
- Verordeningen met betrekking tot de Wmo
- [Regionaal Beleidsplan Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2022-2026](#)
- De verordeningen en nadere regels met betrekking tot de Participatiewet
- De gemeenschappelijke regeling IJsselgemeenten
- De gemeenschappelijke regeling Promen
- De gemeenschappelijke regeling Jeugdhulp Rijnmond
- De verordening Iedereen doet mee fonds
- Actieprogramma Armoede en Schulden 2021-2024 (geüpdatete versie)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- [Gemeentelijke monitor sociaal domein](#)
- Bestuursrapportage sociaal domein
 - Sturingsanalyse arbeidsparticipatie
 - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
 - Rapportages GR Promen
 - Kwartaalrapportages Sociale Zaken IJsselgemeenten
 - Bestuursrapportages GR Jeugdhulp Rijnmond

4.4 Opvang en inburgering

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

4.4.1 Opvang en inburgering

Wat is er aan de hand?

Krimpen aan den IJssel neemt haar verantwoordelijkheid in het immigratiebeleid, waarbij we betrokken maar kritisch te werk gaan. We dragen bij aan opvang, bieden huisvesting aan Oekraïense ontheemden en spannen ons in om te voldoen aan de taakstelling voor het huisvesten van statushouders. Gezien de druk op de woningmarkt, waarbij meerdere doelgroepen op zoek zijn naar geschikte huisvesting, ervaren we dat het steeds lastiger wordt om te kunnen voldoen aan de taakstelling.

Wat willen we bereiken?

Binnen Krimpen aan den IJssel realiseren we (tijdelijke) huisvesting voor 3 groepen:

- Asielzoekers
- Statushouders
- Oekraïense ontheemden

Asielzoekers

Krimpen aan den IJssel draagt bij aan de opvang van asielzoekers en geeft daarmee uitvoering aan haar taakstelling vanuit de Spreidingswet. We hebben een bestuursovereenkomst met het COA voor het faciliteren van een ligplaats voor een asielschip in de Sliksloothaven. Het COA beheert deze locatie. De bestuursovereenkomst geldt in principe tot december 2026.

Statushouders

Elke gemeente heeft de verantwoordelijkheid om statushouders te huisvesten. In Krimpen aan den IJssel streven we niet alleen naar huisvesting. Ook bevorderen we de maatschappelijke integratie, beheersing van de Nederlandse taal en leiden we toe richting werk. Met de komst van de nieuwe inburgeringswet is de gemeentelijke rol weer groter geworden. Binnen Krimpen aan den IJssel hebben we de regie op de individuele inburgeraars neergelegd bij KrimpenWijzer. Hierbij pakken we de maatschappelijke begeleiding en het taalonderwijs gezamenlijk op. De inburgeraars volgen hun inburgeringstraject op verschillende taalscholen in Rotterdam. De casusregisseurs inburgering binnen Krimpenwijzer zijn verantwoordelijk voor deze taak, inclusief het aanmelden van inburgeraars en het monitoren van hun voortgang in het taalonderwijs. Met GR IJsselgemeenten zal gekeken worden hoe versnelde doorstroom naar werk mogelijk is.

Oekraïense ontheemden

Voor Oekraïense vluchtelingen hebben we de opvanglocatie De Noord 102 ingericht. De Oekraïense ontheemden van de locatie Tuinstraat hebben we inmiddels tijdelijk elders gehuisvest. Wij hebben hen ondergebracht in de voor sloop en nieuwbouw bestemde leegstaande panden in de Schildersbuurt in afwachting van realisering van de nieuwe opvanglocatie De Noord/Toepad.

Bij alle vormen van (tijdelijke) opvang en huisvesting van de diverse doelgroepen in Krimpen kunnen we rekenen op een groot aantal betrokken inwoners. Zij zetten zich in om de tijdelijke bewoners zich welkom te laten voelen en te ondersteunen bij hun maatschappelijke integratie.

Speerpunten

Realiseren van de nieuwe opvanglocatie De Noord/Toepad.

Omschrijving (toelichting)

Voor Oekraïense vluchtelingen willen wij een nieuwe opvanglocatie De Noord/Toepad realiseren.

Op grond van welk beleid/afpraak handelen we?

- Beleidsplan sociaal domein
- Inburgeringswet
- Actieplan Inburgering

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af?

- Gemeentelijke monitor sociaal domein

- Kwartaalrapportage inburgering
- Raadsinformatiebrieven

Wat mag het kosten

Sociaal domein	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Lasten						
Preventie	2.880	3.307	3.550	3.603	3.692	3.776
Basishulp	2.933	1.636	2.448	2.501	2.583	2.668
Individuele hulp:	38.425	41.265	42.350	43.019	44.520	45.737
- Jeugd	10.505	11.524	13.321	13.551	14.068	14.608
- Participatie	17.796	17.223	18.628	18.533	19.003	19.328
- WMO	8.371	9.139	10.401	10.935	11.449	11.801
Opvang en inburgering	3.358	3.360	747	1.009	1.028	1.047
Nieuw beleid & intensivering			107	87	17	17
Totaal lasten	47.596	49.570	49.202	50.218	51.839	53.244
Baten						
Preventie	1.611	1.431	1.249	597	599	600
Basishulp	223	161	104	106	108	111
Individuele hulp:	11.179	11.385	11.411	11.282	11.539	11.803
- Jeugd	177	265	66	67	69	70
- Participatie	9.373	9.467	10.935	10.775	11.021	11.273
- WMO	401	371	410	439	449	460
Opvang en inburgering	3.636	3.137	608	866	880	895
Nieuw beleid & intensivering			20			
Totaal baten	16.649	16.114	13.392	12.851	13.126	13.408
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-30.947	-33.456	-35.810	-37.368	-38.713	-39.836
Reservemutaties	427		45			
Geraamd resultaat	-30.520	-33.456	-35.765	-37.368	-38.713	-39.836

Nieuw beleid en intensiveringen Sociaal domein	2026	2027	2028	2029
Wet integrale Suicidepreventie	17	17	17	17
Re-ablement maatwerkvoorzieningen	70	70		
Toezicht en handhaving jeugd & wmo	20			
Totaal	107	87	17	17
Dekking uit reserve	-20			
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking	87	87	17	17

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar gaan over de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2025' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2025. Het is mogelijk dat deze waarden achteraf nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	5,0%	2023	6,0%	2022	Waarstaatjegemeente
Netto arbeidsparticipatie	73,4%	2024	73,6%	2023	Waarstaatjegemeente
% werkloze jongeren in de leeftijd van 16-22 jaar	1,0%	2023	1,0%	2022	Waarstaatjegemeente
Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	307,30	2024	292,10	2023	Waarstaatjegemeente
Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	301,70	2024	268,4	2023	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	15,3%	2024	14,8%	2023	Waarstaatjegemeente
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,1%	2024	1,2%	2023	Waarstaatjegemeente
% Jongeren met jeugdreclassering in de leeftijd van 12-23 jaar	0,3%	2024	0,2%	2022	Waarstaatjegemeente
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement per 10.000 inwoners	650	2024	630	2023	Waarstaatjegemeente
% Werklozen ten opzichte van de beroepsbevolking	3,4%	2024	3,3%	2023	Waarstaatjegemeente
% Huishoudens met een bijstandsuitkering	4,6%	2024	4,3%	2023	Waarstaatjegemeente

Lokale indicatoren programma Sociaal domein	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Het percentage inwoners dat zich belemmerd voelt in zijn of haar dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan een hulpbehoevende naaste	9%	2025	41%	2023	Burgerpeiling
Vaccinatiegraad	72,9%	2024	75,3%	2023	Jaarverslag CJG Rijnmond
Melding partnergeweld	100	2024	95	2023	Waarstaatjegemeente
Meldingen kindermishandeling	105	2024	120	2023	Waarstaatjegemeente
Verward gedrag: crisismaatregelen	0	2024	5	2023	Khonraad
% aantal meldingen bij Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)	223	2024	227	2023	Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (VTRR)
Bereikbaarheid Krimpenwijzer ("Ik wist waar ik moest zijn met mijn hulpvraag")	70%	2024	85%	2023	KTO
Door de dienstverlening die ik vanuit KrimpenWijzer/Krimpens Sociaal Team heb gekregen heb ik een betere kwaliteit van leven	70%	2024	76%	2023	KTO
Klantwaardering dienstverlening GR IJsselgemeenten	7,80	2024	7,80	2023	GR IJsselgemeenten
Inwoners van 70 jaar en ouder die zelfstandig wonen; per 1000 inwoners	962	Q2 2025	963	Q1 2024	Waarstaatjegemeente
Aantal mantelzorgers bekend bij Krimpenwijzer	584	2025	535	2023	Gemeentelijke registratie vrijwilligers
Aantal aanmeldingen schuldhulpbemiddelen GR IJsselgemeenten	68	2024	27	2023	GR IJsselgemeenten
% Huishoudens zonder voorzieningen	77%	2024	79%	2023	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 1 t/m 5 voorzieningen	2.830	2024	2.775	2023	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met 6 of meer regelingen	180	2024	160	2023	Waarstaatjegemeente
Huishoudens met Wmo voorzieningen	1.810	2024	1.770	2023	Waarstaatjegemeente

Middelen

Overhead

Inleiding

Dit hoofdstuk biedt inzicht in de overhead van de gemeente Krimpen aan den IJssel. De programma's bevatten alleen de lasten en baten van het primaire proces.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording worden de baten en lasten van Overhead getoond als apart onderdeel van de programmabegroting. Er vindt dus geen toerekening van overhead aan de programma's plaats.

Onderdelen overhead

Onder overhead valt het geheel van functies en activiteiten gericht op sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Directe kosten zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden;
- Ondersteunende taken zijn niet direct dienstbaar aan de externe klant of het externe product en behoren daarom tot de overhead. Wanneer deze ondersteunende taken worden uitbesteed, behoren de uitbestedingskosten bedrijfsvoering tot de overhead (bijvoorbeeld uitbesteding ICT);
- Sturende taken vervuld door hiërarchisch leidinggevenden behoren tot de overhead. De bijbehorende loonkosten behoren ondeelbaar tot de overhead;
- De positionering van een functie binnen de organisatie heeft geen invloed op de beoordeling of er sprake is van overhead.

Om enig inzicht te geven in de opbouw van de overhead is in deze begroting de overhead verdeeld in:

- Personele lasten van onder andere de taken met betrekking tot directie, communicatie, bestuursondersteuning, facilitaire zaken, juridische zaken, HR en financiën.
- Niet personele lasten, zoals huisvesting en ICT.

Dit begrotingsonderdeel is slechts een weergave van de baten en lasten met betrekking tot overhead.

Een meer inhoudelijke toelichting treft u aan in de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?

1. Vervanging inventaris Raadhuisplein 2

Wat is er aan de hand?

De huidige bureaus en bureaustoelen in het Raadhuis en aan de Stormsweg zijn sterk verouderd, circa 10 jaar. Een deel van het meubilair is defect en kan niet meer worden gerepareerd vanwege het ontbreken van vervangende onderdelen. Dit leidt tot een verminderde ergonomie, minder comfort voor medewerkers en mogelijk verhoogd ziekteverzuim. De werkomgeving voldoet hierdoor niet meer aan de huidige Arbo-eisen.

Wat willen we bereiken?

De gemeente wil een gezonde, veilige en toekomstbestendige werkomgeving creëren voor haar medewerkers. Door het vervangen van verouderd en defect meubilair wordt het werkcomfort verhoogd en wordt voldaan aan de geldende Arbo- en ergonomienormen. Daarnaast streven we naar duurzaam en onderhoudsvriendelijk meubilair dat langdurig meegaat.

Speerpunten

Aanschaf van ergonomisch en duurzaam meubilair dat voldoet aan de huidige Arbo-eisen

Omschrijving (toelichting)

Aanschaf van ergonomisch en duurzaam meubilair dat voldoet aan de huidige Arbo-eisen.

Inrichten van een periodiek onderhoudsplan om slijtage tijdig te signaleren en grote defecten in de toekomst te voorkomen

Omschrijving (toelichting)

Inrichten van een periodiek onderhoudsplan om slijtage tijdig te signaleren en grote defecten in de toekomst te voorkomen.

Vervanging van alle verouderde en defecte bureaus en bureaustoelen in het Raadhuis en de Stormsweg

Omschrijving (toelichting)

Vervanging van alle verouderde en defecte bureaus en bureaustoelen in het Raadhuis en de Stormsweg.

Wat mag het kosten

Overhead	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Lasten						
Personele lasten	6.164	7.728	7.147	7.349	7.637	7.954
Niet personele lasten	6.056	6.419	6.440	6.564	6.621	6.746
Nieuw beleid & intensivering				17	16	16
Totaal lasten	12.220	14.147	13.587	13.930	14.274	14.716
Baten						
Personele baten						
Niet personele baten	324	330	338	346	354	362
Nieuw beleid & intensivering						
Totaal baten	324	330	338	346	354	362
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	-11.896	-13.817	-13.249	-13.584	-13.920	-14.354
Reservemutaties	-179	468				
Geraamd resultaat	-12.075	-13.349	-13.249	-13.584	-13.920	-14.354

Investerings 2026-2029 Overhead	2026	2027	2028	2029
Inventaris Raadhuisplein 2	150			
Totaal	150			

Nieuw beleid en intensivering Overhead	2026	2027	2028	2029
Vervanging inventaris Raadhuisplein 2		17	16	16
Totaal		17	16	16
Overige dekking		-17	-16	-16
Nieuw beleid en intensivering inclusief dekking				

Indicatoren

De ingevulde gegevens bevatten geen streefwaarden, maar betreffen de meest actuele gerealiseerde waarden. In de kolom jaartal staat aangegeven uit welk jaar de gerealiseerde waarden komen.

In de kolom 'begroting 2025' ziet u de gepresenteerde waarden van de begroting 2025. Het is mogelijk dat deze waarden nadien nog zijn geactualiseerd door de bron.

Basisset indicatoren Overhead	Begroting 2026	Jaartal	Begroting 2025	Jaartal	Bron
Formatie in fte per inwoner x 1.000	6,02	2025	6,10	2024	Eigen berekening
Bezetting in fte per inwoner x 1000	5,76	2025	5,51	2024	Eigen berekening
Apparaatskosten per inwoner	804,67	2025	786,63	2024	Eigen berekening
*Externe inhuur als % van totale kosten loonsom	4.5%	2025	4,5%	2024	Eigen berekening
Overhead als % van totale lasten	12,52%	2025	12,23%	2024	Eigen berekening

*Deze indicator is samengesteld uit post salarislsten en inhuur (ziektevervanging). Bij het opstellen van de cijfers wordt bij de salarispost uit gegaan van volledige bezetting op max schaal op de formatie. Het verschil tussen deze maximale raming en de bezetting (inclusief vacaturruimte) kan worden ingezet voor tijdelijke inhuur. In de indicator telt deze dan bij de jaarrekening niet meer mee onder het kopje salaris, maar inhuur. Hierdoor verwachten wij bij de jaarrekening een afwijking. Het is daarnaast mogelijk dat er baten staan tegenover de externe inhuur.

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In dit hoofdstuk lichten we de algemene dekkingsmiddelen, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting toe.

Binnen de begroting bestaat een onderscheid tussen algemene dekkingsmiddelen en specifieke dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen zijn middelen die vrij zijn aan te wenden. De besteding van deze inkomsten is niet aan een bepaald programma gebonden. De algemene dekkingsmiddelen vormen de financiële dekking van de negatieve financiële saldi van de programma's. De algemene dekkingsmiddelen beslaan meer dan de helft van de totale baten van de gemeente. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn:

- uitkering uit het gemeentefonds
- inkomsten uit de onroerendezaakbelastingen (ozb)
- inkomsten uit deelnemingen

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste bron van gemeentelijke inkomsten. Eigen inkomsten als de ozb vormen slechts een beperkt deel van de totale baten.

De post onvoorzien en de vennootschapsbelasting zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting.

Uitkering gemeentefonds

Het gemeentefonds heeft een wettelijke basis in de Financiële verhoudingswet. Het is een begrotingsfonds op de Rijksbegroting. Het Rijk bepaalt de omvang van het gemeentefonds in het normale begrotingsproces.

Omvang gemeentefonds

Gemeenten ontvangen in principe op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De ontwikkeling van de omvang wordt vooral bepaald door de groei van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Het volume van het gemeentefonds groeit mee met een meerjarig gemiddelde van het BBP. Daarnaast vindt compensatie plaats voor loon- en prijsontwikkelingen, gebaseerd op de prijsmutatie van het BBP. De omvang van het gemeentefonds verandert ook bij nieuwe taken en verantwoordelijkheden, of als taken komen te vervallen.

Opbouw gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds bestaat uit 3 soorten uitkeringen: algemene uitkering, integratie-uitkeringen en decentralisatie-uitkeringen. Voor Participatie ontvangt de gemeente een integratie-uitkering. De decentralisatie-uitkeringen bevatten uitkeringen voor onder andere toezicht en handhaving van provinciale taken, armoedebestrijding kinderen en uitvoeringskosten omgevingswet.

Specifieke Uitkeringen

Naast deze 3 vormen van algemene middelen ontvangt de gemeente zogenaamde specifieke uitkeringen (SPUK's). Deze worden verantwoord op het betreffende programma en zijn niet vrij inzetbaar. Bovendien wordt over deze middelen verantwoording afgelegd bij de jaarrekening.

Overheveling Specifieke Uitkeringen

Het rijk is van plan om het aantal Specifieke Uitkeringen de komende jaren af te bouwen door overheveling naar het gemeentefonds. Die overheveling gaat gepaard met kortingen van 10% vanwege vermeende efficiencyvoordelen op de administratieve lasten. In deze begroting is op basis van de septembercircularisatie nog slechts in enkele gevallen sprake van overheveling.

Septembercircularisatie 2025

De cijfers in deze begroting zijn, evenals voorgaande jaren, gebaseerd op de septembercircularisatie. Deze bevat geen grote mutaties ten opzichte van de meicircularisatie anders dan de effecten van de overheveling van CDOKE middelen (CDOKE - capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid). Deze middelen kwamen tot en met 2025 via een Specifieke Uitkering (SPUK) beschikbaar. In dit geval is sprake van een hoger bedrag dan waar tot nu toe op basis van eerdere cijfers over de SPUK rekening mee kon worden gehouden. De extra middelen (€ 338.000) worden als stelpost opgenomen, waarvoor later een bestedingsvoorstel volgt.

Onroerende zaakbelastingen

De opbrengst uit onroerende zaakbelasting wordt in deze begroting met 2,5% verhoogd. Dat is gelijk aan de algemene trend. Omdat de WOZ-waarden van vrijwel al het vastgoed boven trendmatig zijn gestegen, wordt een verlaging van het tarief toegepast. Op deze wijze stuurt de gemeente op de benodigde opbrengst en speelt de ontwikkeling van de WOZ-waarde een ondergeschikte rol. Een hogere waarde leidt dus niet automatisch tot een (boven trendmatig) hogere OZB-aanslag.

Dividenden

Alle beleggingen van Krimpen aan den IJssel liggen in het verlengde van de publieke taak. De verwachte inkomsten uit beleggingen beoordelen we jaarlijks en stellen we - indien nodig - bij.

In 2021 zijn cumulatief preferente aandelen Stedin verworven, waarop we een gegarandeerd dividend van 3% ontvangen. Daarnaast wordt in deze begroting rekening gehouden met een dividenduitkering over de regulier aandelen Stedin ter hoogte van het gemiddelde van de afgelopen vier jaar. Dat is conform de ombuigingsmaatregel waartoe bij de kadernota 2026 is besloten. Ook de aandelen BNG leveren dividendinkomsten op. Over de aandelen Oasen en Cyclus wordt geen dividend uitgekeerd.

Saldo van de financieringsfunctie

Dit betreft het saldo van het taakveld treasury. Dit saldo wordt veroorzaakt doordat de omslag van de rente naar de programma's plaatsvindt op basis van een afgerond percentage. De gehanteerde rekenrente in deze begroting bedraagt 1%, terwijl de berekende omslag 0,83% is. Er is daardoor sprake van een financieringssaldo. In paragraaf D Financiering wordt dit verder toegelicht.

Stelposten

In de begroting is een aantal stelposten opgenomen. Voor een groot deel betreffen die de onderwerpen die als nieuw beleid en intensiveringen in de begroting zijn opgenomen. Wanneer we het nieuw beleid daadwerkelijk in uitvoering nemen, vindt omzetting naar een reguliere raming plaats. Dit is feitelijk een manier om zicht te houden op de uitvoering van het nieuw beleid.

Daarnaast zijn stelposten opgenomen voor lasten die we nog niet kunnen toerekenen aan een programma. In de loop van 2026 beoordelen we of we die stelposten moeten inzetten.

Stelposten	Begroting 2026	Meerjarenraming		
		2027	2028	2029
Stelposten baten				
Onderuitputting BCF	223	225	228	233
IZA gelden		285	285	285
Stelposten lasten				
Vrijval afschrijvingslasten investeringen	210	227	323	338
DU CDOKE middelen	338			
Bibliotheek	100			
Saldo stelposten	425	-283	-189	-180

Vennootschapsbelasting

Reclame-uitingen

In de gemeentelijke begroting is rekening gehouden met een aanslag VPB voor reclame-uitingen.

Grondexploitaties

Voor de grondexploitaties wordt jaarlijks een quickscan uitgevoerd om na te gaan of sprake is van vennootschapsbelastingplicht. Tot nu toe is dat niet het geval.

Overige activiteiten

Of er nog meer activiteiten van de gemeente als ondernemerschap moeten worden aangemerkt blijft dus nog steeds onzeker, zodat om die reden nog steeds een risico is opgenomen.

Onvoorzien

De post onvoorzien is volgens het Besluit Begroting en Verantwoording een verplicht onderdeel van de begroting. Gemeenten zijn vrij de hoogte van deze post te bepalen. De post onvoorzien is op basis van de financiële verordening 2023 vastgesteld op € 0 per inwoner.

Op grond van welk beleid/afsprake handelen we

- [Nota lokale heffingen 2019](#)
- Belastingverordeningen
- [Financiële verordening 2023](#)
- [Nota reserves en voorzieningen](#)

Hoe en wanneer leggen we verantwoording af

Begrotingswijzigingen (in principe elke raadsvergadering) Jaarrekening (voor 15 juli t+1)

Wat mag het kosten

Algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
Onroerende zaakbelasting	6.275	6.477	6.648	6.839	7.084	7.278
Uitkeringen gemeentefonds	62.191	64.949	68.152	69.477	70.258	73.042
Dividenden en winstuitkeringen	456	297	248	248	248	248
Saldo van de financieringsfunctie	-191	150	-226	-682	-1.445	-2.462
Lasten algemene dekkingsmiddelen	-22	-169	-664	-244	-340	-356
Algemene dekkingsmiddelen	68.709	71.705	74.159	75.638	75.805	77.750
Vennootschapsbelasting	-5	-4	-4	-4	-4	-4
Onvoorziene lasten						
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	68.704	71.701	74.155	75.634	75.801	77.746
Reservemutaties	154					
Geraamd resultaat	68.859	71.701	74.155	75.634	75.801	77.746

Paragrafen

Paragraaf A Lokale heffingen

Inleiding

Lokale heffingen zijn inkomsten die de gemeente ontvangt op grond van publiekrechtelijke regels. Doorgaans gaat het om belastingen, heffingen en retributies.

Onze gemeente legt de volgende heffingen op:

- onroerende zaakbelastingen (ozb)
- afvalstoffenheffing
- rioolheffing
- haven- en marktgelden
- lijkbezorgingsrechten
- leges

De Nota Lokale heffingen 2019, de kadernota 2026 en het bestuursakkoord dienen als uitgangspunten voor 2026. Deze uitgangspunten zijn vertaald in de begrotingsopzet voor 2026.

Ontwikkelingen 2026

Lokale heffingen

In april 2019 is de Nota Lokale heffingen 2019 vastgesteld. In deze nota zijn voor de diverse kostendekkende heffingen en retributies bandbreedtes vastgelegd. Bij de raming van de opbrengsten voor 2026 zijn deze bandbreedtes het uitgangspunt. Voor de begroting 2026 is als ozb-opbrengst het volume uit 2025 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 2,5%. Om het aldus bepaalde ozb-volume in 2026 te realiseren, dalen bij een verwacht hoger waarde niveau de drie ozb-tarieven (eigenaar woningen, eigenaar niet-woningen en gebruiker niet-woningen). De afvalstoffenheffing en de rioolheffing blijven 100% kostendekkend. In 2026 wordt de kostendekking van de lijkbezorgingsrechten verder verhoogd naar 95%. In de belastingvoorstellen voor 2026 wordt dit verder uitgewerkt.

Voor het bereiken van de gewenste kostendekkingspercentages is de trendmatige verhoging van 2,5% voor vrijwel alle heffingen toereikend. Uitzondering hierop is de rioolheffing, waarvoor een extra verhoging van 2,7% nodig is.

Wet WOZ

De WOZ-waarde van woningen is sinds 1 oktober 2016 een openbaar gegeven. Iedereen kan eenvoudig en laagdrempelig de WOZ-waarde opvragen bij één centraal punt. De openbaarmaking van WOZ-waarden van woningen vindt plaats via de landelijke voorziening WOZ (www.wozwaardeloket.nl).

No cure no pay bedrijven

De Eerste Kamer heeft op 17 december 2024 het Pakket Belastingplan 2025 aangenomen. Dit betekent dat de aangekondigde proceskostenvergoedingen WOZ met ingang van 2025 zijn verlaagd. De bedoeling deze verlaging is natuurlijk om het voor no cure no pay bedrijven minder aantrekkelijk te maken om bezwaar of beroep aan te tekenen. In Krimpen aan den IJssel zien wij duidelijk het effect van deze maatregel er zijn 25% minder bezwaarschriften ontvangen van no cure no pay bedrijven.

Afvalstoffenheffing

In juni 2025 heeft uw raad besloten om de wijze van afvalstoffenheffing te wijzigen door invoering van een recycletarief voor restafval per 2026. Anders dan gebruikelijk, heeft uw raad vóór de zomer de nieuwe tarieven voor 2026 vastgesteld. Dat was nodig, zodat er voldoende tijd is om verdere praktische zaken te regelen. Het nieuwe tarief gaat uit een vast en variabel deel bestaan.

Omgevingswet

De legestarieven zijn conform de begrotingsrichtlijn met 2,5% verhoogd. Als uitzondering hierop zijn een aantal tarieven uit hoofdstuk 1 van de tarieventabel niet verhoogd. De reden is dat voor deze tarieven een maximum geldt en het tarief reeds gelijk is aan dit maximum. De verordening en tarieventabel 2026 is gebaseerd op de modelverordening van de VNG.

Kwijtschelding

Op dit moment wordt er kwijtschelding verleend als de inwoner voldoet aan twee normen, de inkomensnorm en de vermogensnorm. Gemeenten hebben de beleidsvrijheid om de vermogensnorm met een zelf te bepalen bedrag (tot maximaal 2.000 euro) op te hogen. De verhoging van de vermogensnorm hangt af van de leefsituatie van de belastingschuldige (echtgenoten, alleenstaanden of alleenstaande ouders). Ook in 2026 maken wij gebruik van de beleidsvrijheid om deze norm te verruimen, zodat een grotere groep inwoners in aanmerking komt voor kwijtschelding.

Lokale heffingen

Overzicht baten en lasten

Conform artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt in de paragraaf lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opgenomen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten.

Jaarlijks worden de berekeningen van de kostendekking van de diverse heffingen opnieuw uitgevoerd, rekening houdend met de uitgangspunten van het BBV.

Deze berekeningen hebben gevolgen voor de tarieven en opbrengsten van de diverse heffingen. Bij de vaststelling van de nota lokale heffingen zijn bij de diverse heffingen bandbreedtes vastgesteld. In de begroting 2026 blijven deze heffingen en retributies binnen de bandbreedte.. In de volgende alinea's geven we de lasten en baten weer van de diverse heffingen waarbij sprake is van het verhalen van de kosten.

Hieronder worden de diverse lokale heffingen weergegeven.

Lokale heffingen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerendezaakbelasting	6.392	6.573	6.747
Afvalstoffenheffing	5.274	5.753	5.902
Rioolheffing	3.991	4.124	4.332
Haven- en marktelden	98	147	136
Lijkbezorgingsrechten	645	741	757
Leges, overig	1.148	2.081	1.432
Totaal lokale heffingen	17.548	19.419	19.306

Opbrengsten

Hieronder worden de diverse heffingen weergegeven.

Onroerende zaakbelastingen

Voor de begroting is als ozb-opbrengst het volume uit 2026 geraamd en verhoogd met de reguliere gebiedsuitbreiding. Daarnaast vindt een verhoging van het ozb-volume plaats met de index van 2,5%. Dit alles geeft het volgende beeld:

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Onroerendezaakbelasting	6.392	6.573	6.747

Afvalstoffenheffing

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de afvalstoffenheffing een bandbreedte van kostendekking vastgesteld van een percentage tussen de 90% en 100%. Sinds de begroting 2021 is gekozen voor maximale kostendekking. De directe kosten behorende bij het taakveld afval worden voor 100% toegerekend aan de heffing. Straatvegen is een activiteit die indirect een bijdrage levert aan de afvalexploitatie, hiervan wordt 25% van de kosten toegerekend.

Vanaf 2026 wordt er een recycletarief gehanteerd. Het tarief afvalstoffenheffing bestaat dan uit een vast en een variabel deel.

Op basis van de huidige inzichten zijn de kosten en baten zo goed mogelijk ingeschat. Mede op basis van ervaringen van andere gemeenten. Indien nodig wordt, de egalisatiereserve ingezet. Dit alles geeft voor 2026 het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Afvalstoffenheffing	6.485	6.485	100%

Rioolheffing

Bij de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de rioolheffing een bandbreedte van kostendekking afgesproken tussen de 90% en 100% dekking. Sinds de begroting 2021 is gekozen voor maximale kostendekking. Om in 2026 de kostendekking op 100% te houden moet de rioolheffing boven op de index van 2,5% met 2,7% worden verhoogd (totaal 5,2%). Deze extra verhoging wordt veroorzaakt door de stijgende lasten van klimaatadaptieve maatregelen. De directe kosten behorende bij het taakveld riolering worden voor 100% toegerekend aan de heffing. Daarnaast wordt bij de berekening van de kosten voor straatvegen en onkruidbestrijding 25% toegerekend aan de rioolexploitatie en 20% aan het onderhoud aan binnenwater en beschoeiing.

In Krimpen geldt het beleid waarbij sprake is van een rioolheffing in de vorm van een aansluitrecht voor de eigenaar en een afvoerrecht voor de gebruiker.

Dit alles geeft voor 2026 het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Rioolheffing	4.332	4.332	100%

Havengelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de havengelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 75% en 100%. Er is een verhoging conform de index van 2,5% nodig om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van de lasten en baten 2026 geeft het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Haven	120	90	75%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte.

Marktgelden

In de Nota Lokale heffingen 2019 is besloten dat voor de kostendekking van de marktgelden een bandbreedte zal worden gehanteerd van een percentage tussen de 80% en 100%.

Er is een trendmatige verhoging van 2,5% nodig om de kostendekking binnen deze bandbreedte te houden.

Een overzicht van lasten en baten geeft voor 2026 het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Markt	61	49	80%

Het bovenstaande kostendekkingspercentage valt binnen de vastgestelde bandbreedte .

Lijkbezorgingsrechten

In de Nota Lokale heffingen 2019 is voor de lijkbezorgingsrechten een bandbreedte in kostendekking vastgesteld tussen de 70% en 80%. In het bestuursakkoord is de keuze gemaakt om jaarlijks een extra verhoging van de kostendekking van 5% toe te passen. Dit resulteert voor 2026 in een kostendekkingspercentage van 95%. Vanwege iets lagere lasten moeten de lijkbezorgingsrechten is een verhoging met de index van 2,5% toereikend om het percentage van 95% te bereiken.

Dit geeft voor 2026 het volgende beeld:

	Lasten	Baten	Kostendekking
Lijkbezorging	797	757	95%

Legesverordening

De beleidslijn die bij de bepaling van de leges wordt gehanteerd, is een integrale kostendekking te bereiken van maximaal 100%. Bij de berekening daarvan vormen de leges voor de omgevingsvergunning de hoofdmoot. Ook vanwege het per jaar wisselende bouwprogramma, zijn de leges omgevingsvergunning voor wat betreft de mate van kostendekking onvoorspelbaar. De overige diensten hebben minder effect op de volledige kostendekking. Nieuw sinds 2025 is de splitsing van de huidige activiteit bouwen in bouwactiviteiten en een ruimtelijke toets. Deze splitsing is noodzakelijk door de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. Deze Wet zorgt voor een indeling van bouwwerken in gevolgklassen. Voor bouwwerken in gevolgklasse 2 is de tariefopbouw gelijk aan het tarief in 2025. Voor bouwwerken in gevolgklasse 0 en 1 geldt wettelijk alleen nog het tarief voor de ruimtelijke toets.

Hierna volgt een weergave van de kostendekking op onderdelen, gevolgd door de totale kostendekking van de verordening.

Dit alles geeft het volgende beeld:

Paragraaf	Omschrijving	Lasten	Baten	Kostendekking
Paragraaf 1.1	Burgerlijke stand	44	33	75%
Paragraaf 1.2	Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	548	492	90%
Paragraaf 1.3	Rijbewijzen	145	106	73%
Paragraaf 1.4	Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	5	2	37%
Paragraaf 1.5	Bestuursstukken			
Paragraaf 1.6	Vastgoedinformatie			
Paragraaf 1.7	Overige publiekszaken	15	5	35%
Paragraaf 1.8	Gemeentearchief			
Paragraaf 1.9	Bijzondere wetten	27	9	32%
Paragraaf 1.10	Diversen	1		21%
Paragraaf 2.1	Algemene bepalingen			
Paragraaf 2.2	Voorfase			
Paragraaf 2.3	Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	839	922	110%
Paragraaf 2.4	Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed			
Paragraaf 2.5	Milieubelastende activiteiten	39		0%
Paragraaf 2.6	Lozingsactiviteiten			
Paragraaf 2.7	Aanlegactiviteiten	2		21%
Paragraaf 2.8	Overige activiteiten			
Paragraaf 2.9	Maatwerkvoorschriften			
Paragraaf 2.10	Gelijkwaardigheid			
Paragraaf 2.11	Overige tarieven	1		32%
Paragraaf 2.12	Modaliteiten	21	25	119%
Paragraaf 2.13	Vermindering			
Paragraaf 2.14	Teruggaaf			
Paragraaf 3.1	Horeca	44	5	11%
Paragraaf 3.2	Seksbedrijven			
Paragraaf 3.3	Winkeltijdenwet			
Paragraaf 3.4	Organiseren evenement of markt	17	2	11%
Paragraaf 3.5	Standplaatsen			
Paragraaf 3.6	Kinderopvang	1	1	62%
Paragraaf 3.7	In dit hoofdstuk niet benoemd besluit			
Totaal		1.749	1.602	92%

Lastendruk

Op basis van de nieuwe tarieven berekenen we voor een aantal situaties de lastendruk voor 2026. In deze situaties is geen rekening gehouden met een wijziging van de WOZ-waarde van de woning. Deze is moeilijk te voorspellen en niet voor iedereen gelijk.

In paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing is het kengetal belastingcapaciteit opgenomen.

Lastendruk 1 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2025	2026	% effect	Bedrag
Een woning met een WOZ-waarde van € 250.000, bewoond door 1 persoon; het waterverbruik is 45 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	78,00	82,08	5,23%	4,08
		Afvalstoffenheffing, vast deel	418,40	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (20x)		20,00	-2,01%	-8,40
		Totale lastendruk per jaar	496,40	492,08	-0,87%	-4,32
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	78,00	82,08	5,23%	4,08
		Rioolheffing, het eigenarendeel	187,58	197,52	5,30%	9,94
		Afvalstoffenheffing, vast deel	418,40	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (20x)		20,00	-2,01%	-8,40
		Onroerendezaakbelasting	213,00	218,32	2,50%	5,32
		Totale lastendruk per jaar	896,98	907,92	1,22%	10,94

Lastendruk 2 persoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2025	2026	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 300.000, bewoond door 2 personen het waterverbruik is 90 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	78,00	82,08	5,23%	4,08
		Afvalstoffenheffing, vast deel	432,30	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (30x)		30,00	-2,85%	-12,30
		Totale lastendruk per jaar	510,30	502,08	-1,61%	-8,22
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	78,00	82,08	5,23%	4,08
		Rioolheffing, het eigenarendeel	187,58	197,52	5,30%	9,94
		Afvalstoffenheffing, vast deel	432,30	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (30x)		30,00		-12,30
		Onroerendezaakbelasting	255,60	261,99	2,50%	6,39
		Totale lastendruk per jaar	953,48	961,59	0,85%	8,11

Lastendruk meerpersoonshuishouden	Huur/koop	Onderdeel	2025	2026	% effect	Bedrag
Een huurwoning met een WOZ-waarde van € 350.000, bewoond door meer dan 2 personen het waterverbruik is 150 m3.	huur	Rioolheffing, het gebruikersdeel	156,00	164,16	5,23%	8,16
		Afvalstoffenheffing, vast deel	471,60	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (50x)		50,00	-6,70%	-31,60
		Totale lastendruk per jaar	627,60	604,16	-3,73%	-23,44
	koop	Rioolheffing, het gebruikersdeel	156,00	164,16	5,23%	8,16
		Rioolheffing, het eigenarendeel	187,58	197,52	5,30%	9,94
		Afvalstoffenheffing, vast deel	471,60	390,00		
		Afvalstoffenheffing, variabel deel (50x)		50,00	-6,70%	-31,60
		Onroerendezaakbelasting	298,20	305,62	2,49%	7,42
		Totale lastendruk per jaar	1.113,38	1.107,30	-0,55%	-6,08

Kwijtschelding

Inwoners met de laagste inkomens kunnen gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de lokale lasten krijgen. De rijksoverheid bepaalt in de Invorderingswet de regels hiervoor. Het beleid over de kwijtschelding is verder uitgewerkt in de 'Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023' van de gemeente Krimpen aan den IJssel die door de raad is vastgesteld op 15 december 2022.

Naar verwachting komen rekening houdend met de ervaringen in voorgaande jaren, globaal 300 huishoudens voor (gedeeltelijke) kwijtschelding in aanmerking.

Dit alles geeft voor 2026 het volgende overzicht:

Kwijtscheldingen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Afvalstoffenheffing	123	122	125
Rioolheffing	31	28	29
Totaal kwijtscheldingen	154	150	153

Woonlasten (vergelijking met omliggende gemeenten)

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) geeft inzicht in de woonlasten per gemeente en de posities die de gemeenten ten opzichte van elkaar innemen in Nederland. Hierbij geldt dat nummer 1 de goedkoopste gemeente is. In 2025 staat Krimpen aan den IJssel op plaats 307 van de 342 (deel)gemeenten. In 2024 nam Krimpen aan den IJssel nog een 303e plaats in van de 342 gemeenten. De positie op de ranglijst wordt vooral verklaard door de relatief hoge afvalstoffenheffing en rioolheffing. Het OZB-tarief ligt in Krimpen aan den IJssel ruim onder het landelijk gemiddelde.

Wat betreft de omringende gemeenten zijn de woonlasten als volgt (peiljaar 2025):

Vergelijking woonlasten per gemeente	Netto woonlast (duur->goedkoop)	Rangnummer COELO
Gouda	1380	331
Krimpen aan den IJssel	1228	307
Zuidplas	1107	247
Rotterdam	1013	153
Krimpenerwaard	1080	221
Capelle aan den IJssel	793	6

Paragraaf B Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de risico's, de bijbehorende beheersmaatregelen en de mate waarin de gemeente voldoende buffer heeft om risico's af te dekken. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing (2023) is het beleid vastgelegd dat de basis vormt voor de gevolgde werkwijze.

Door de complexe samenleving, de veelzijdige gemeentelijke activiteiten en veranderingen in wet- en regelgeving lopen gemeenten veel risico's. Risico's zijn onvermijdelijk, maar kunnen wel worden beheerst. In het uiterste geval kan de gemeente risico's opvangen via de weerstandscapaciteit. De gemeente beschikt over vrij aanwendbare middelen die, wanneer dat nodig is kunnen worden ingezet om dergelijke tegenvallers op te vangen; de weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door de financiële omvang van de gemeentelijke risico's te vermenigvuldigen met de ingeschatte kans dat deze risico's zich ook echt gaan voordoen. De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit bepaalt of de gemeente voldoende weerstandsvermogen heeft.

In de belangrijkste planning- en controldocumenten (kadernota, begroting en jaarrekening) is altijd een geactualiseerd overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's en een analyse van het weerstandsvermogen. De overzichten geven op hoofdlijnen informatie over risicobeheersing. Wetgever, toezichthouder en gemeenteraad hechten in toenemende mate belang aan risicobeheersing.

Risico's

Gedurende het jaar heeft risicobeheersing de doorlopende aandacht.

Op de volgende pagina zijn de grootste risico's opgenomen waaronder ook de risico's van de verbonden partijen, die direct gevolgen hebben voor de financiën van onze gemeente. De risicobeheersing tot sturing op financiële risico's vindt plaats door samenwerking, overleg en verantwoording in informatievoorziening.

Artikel 15 van BBV schrijft voor om in de begroting de risico's van de verbonden partijen op te nemen die geheel of gedeeltelijk zijn afgewend op de gemeente Krimpen aan den IJssel.

Conform de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023 zijn de risico's in kaart gebracht. In deze paragraaf wordt de top 10 van de risico's behandeld.

Risico's begroting 2026

GEKWANTIFICEERDE RISICO'S bedragen x 1.000	S / I	Max kosten bij gevolg	Kans op gevolg	Benodigde capaciteit	Beheersmaatregelen
Bestuur en veiligheid					
-					
Ruimtelijk domein					
1. MPG 2025 Bij de actualisatie van het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) zijn meerdere risico's met mogelijke financiële consequenties gedefinieerd en gewogen. Het aantal risico's is toegenomen doordat de uitvoering van enkele projecten in een vervolgfase is gekomen. Doordat beter zicht is gekomen op de uitvoering kunnen de risico's ook beter worden ingeschat en kunnen gerichte beheersmaatregelen worden ingezet.	I	2.789	div.	1.013	Diverse beheersmaatregelen zijn van toepassing, deze zijn per grondexploitatie geïnventariseerd.
2. Grote projecten Buitenruimte Kosten kunnen aanzienlijk oplopen in verband met marktwerking bij aanbestedingen en tijdens de uitvoering van projecten. Ook de planning van projecten is een risico. We hebben gezien dat de prijzen en levertijden van allerlei grondstoffen en materialen stijgen. Het zijn inmiddels forse prijsstijgingen en de komende ontwikkeling is niet goed te voorzien.	I	3.000	10%	300	Monitoring en waar nodig en waar mogelijk anticiperen bij opstellen meerjarenplanning herstraten en riolering. De planning van projecten en noodzakelijk extra onderzoek.
3. Waardering EMK-terrein EMK-terrein is aangekocht van de Staat, maar de waardebeoordeling moet nog worden herzien. Als de herziening niet of onvolledig plaatsvindt blijft mogelijk een tekort over op de herontwikkeling van het terrein.	I	1.500	10%	150	We blijven het gesprek met het Rijk zoeken o.b.v. van de gesloten overeenkomst en businesscase.
Maatschappelijk Domein					
-					
Sociaal Domein					
4. Kosten bijstand De inkomsten van de Specifieke uitkering BUIG (Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen Gemeenten) laat een grillig verloop zien. Het voorlopig budget BUIG 2025 is in de begroting verwerkt met een index voor 2026 e.v. In de decemberwijziging 2025 zal het voorlopig budget 2026 worden verwerkt. Deze beschikkingen kunnen sterk afwijken.	I	500	50%	250	Jaarlijks ontvangt de gemeente op 3 momenten een indicatie van het BUIG Budget van het Rijk. Een voorlopig budget, een nader voorlopig budget en een definitief budget. Het is gebruikelijk de opgave van het Rijk te volgen. De bedragen op deze 3 momenten in één begrotingsjaar fluctueren aanzienlijk en is mede afhankelijk van verschillende factoren. De effecten van de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie wegen bijvoorbeeld mee. Daarom wordt als beheersmaatregel voorgesteld een risico te benoemen in de paragraaf weerstandvermogen.
5. Open einde regelingen irt stijgende vraag naar zorg Er is (landelijk) sprake van een stijgende vraag naar zorg. Dit heeft effect op zowel de lokale als de regionale budgetten voor jeugdzorg en Wmo.	S	300	50%	150	Effecten van vergrijzing en de gevolgen van het abonnementstarief met betrekking tot vervoersvoorzieningen en woningaanpassingen worden meegenomen in de reële raming van de begroting. Op basis van monitoring wordt bezien in hoeverre er sprake is van een toename in de zorgvraag. Een incidenteel effect kan hiermee worden opgevangen. Structurele verwerking moet plaatsvinden via een begrotingswijziging op een later moment.
Middelen					
6. Cyberaanval Bij een cyberaanval worden de ICT systemen aangevallen en mogelijk uitgeschakeld.	I	4.000	10%	400	Penetratietesten door ingehuurd hackers, jaarlijks. Netwerk is opgedeeld in veel segmenten en gecompartmenteerd. Bewustzijnstrainingen voor medewerkers, waaronder phishingmailcampagne.

Risico's begroting 2026

7. Wet DBA Bij schijnzelfstandigheid oordeelt de Belastingdienst dat er sprake is van een dienstverband. Hierdoor moet je alsnog loonheffingen betalen (loonbelasting, premies werknemersverzekeringen en werkgeversheffing ZVW), plus een boete (veelal 25%-50% bij grove schuld). Daarnaast kan de professional ook civiele claims indienen (pensioen, vakantiedagen, IKB).	S	1.000	25%	250	Verminderen van het bestand met ingehuurde zelfstandigen
8. Tijdelijk karakter Specifieke Uitkeringen (SPUK's) Diverse specifieke uitkeringen hebben een tijdelijk karakter, terwijl er structurele uitgaven mee gedekt worden. In de meerjarenraming wordt uitgegaan van voortzetting van de regelingen. Als het Rijk besluit ermee te stoppen of te minderen leidt dit tot tekorten.	S	2.000	25%	500	Wanneer het Rijk een regeling wijzigt of beëindigt wordt het door de regeling gedekte takenpakket heroverwogen om het nadeel te compenseren.
9. Korting SPUK's aangekondigd in hoofdlijnenakkoord kabinet Diverse specifieke uitkeringen worden de komende jaren overgeheveld naar het gemeentefonds, met een korting van 10%. Omdat in 2027 naar verwachting de Brede Fonds Uitkering wordt toegevoegd als mogelijkheid binnen het gemeentefonds is de verwachting dat de overhevelingen vooral vanaf 2027 plaatsvinden.	S	300	50%	150	De VNG is met het Rijk in gesprek over de uitwerking van dit voornemen en behartigd de belangen van de gemeenten.
10. Renteontwikkeling De ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt heeft gevolgen voor de lasten van nog af te sluiten leningen. Vanwege het omvangrijke investeringsprogramma heeft dat forse impact wanneer leningen moeten worden afgesloten.	S	990	50%	495	Doorontwikkelen treasurybeleid en liquiditeitenprognose zodat tijdig ingespeeld kan worden op financieringsbehoefte en renteontwikkelingen. Afspraken maken met de BNG, de renteontwikkeling volgen en daarop anticiperen, waar mogelijk alternatieve financiering zoeken en het aantrekken van financiering benaderen als aanbesteding.
Verbonden partijen					
Risico's die geheel of gedeeltelijk afgewend kunnen worden op de gemeente (verbonden partijen).	I	-		-	
Overige risico's					
Risico's die niet binnen de top 10 vallen.	I/S	13.768	div.	1.176	
TOTAAL					
		30.147		4.834	

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. In hoofdzaak bestaat de weerstandscapaciteit uit drie onderdelen:

- reserves (eigen vermogen);
- onbenutte belastingcapaciteit;
- post onvoorziene lasten.

Reserves

Van de reserves worden de algemene reserve, de algemene reserve bouwgrondexploitatie, de vrije reserve en bestemmingsreserves die een relatie tot de risico's hebben tot de weerstandscapaciteit gerekend. Dat wil zeggen dat de benodigde reservemiddelen voor al genomen besluiten in principe niet meetellen voor de weerstandscapaciteit.

Algemene reserve

De hoofdfunctie van de algemene reserve is het vormen van een buffer vanwege risico's. In de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd dat de bodem en het plafond van deze reserve gerelateerd wordt aan de omvang (lasten) van de begroting en de weerstandsratio. Als bodem:

- a) 5% van de omvang van de begroting
- b) Indien weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen.

Als plafond wordt 10% van de omvang van de begroting aangehouden.

Indien de weerstandsratio onder de 1,0 dreigt te komen, komt het college met voorstellen om dit te herstellen. Indien de algemene reserve boven het plafond komt wordt het surplus in de Vrije Reserve gedoteerd. Bij het opstellen van deze begroting blijft de algemene reserve binnen de bandbreedte.

Reserve grondexploitatie

De belangrijkste functie van de reserve grondexploitatie is de dekking van verliesgevende ruimtelijke projecten. De totale omvang van de reserve telt mee als buffer voor de risico's, zolang er geen besluit is over de inzet van middelen voor specifieke grexten.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit heeft betrekking op de vier belangrijkste eigen inkomsten van de gemeente: de onroerende zaakbelasting (ozb), de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de leges, voor zover deze niet al 'maximaal' of kostendekkend zijn.

De ozb is niet gemaximeerd en biedt dus in principe ruimte. Een belangrijk standpunt van de raad en het college is echter dat lastenstijging voor de burger zo veel mogelijk wordt beperkt. Het rekenen met onbenutte belastingmogelijkheden past niet in dat beeld. Daarom is de onbenutte belastingcapaciteit vanwege de ozb op € 0 gesteld. De afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn in deze begroting volledig kostendekkend opgenomen. Er resteert dus geen onbenutte belastingcapaciteit op die heffingen.

De onderdekking op de totale leges die de gemeente in rekening brengt is niet eenvoudig in beeld te brengen. Het legespakket is zeer divers en er is nauwelijks op de opbrengsten te sturen. Ook voor dit onderdeel wordt daarom geen onbenutte belastingcapaciteit opgenomen. In de paragraaf lokale heffingen wordt op de kostentoerekening en kostendekkendheid van tarieven ingegaan. De kaders voor de kostendekking van de diverse leges en heffingen zijn vastgelegd in de nota lokale heffingen 2019.

Post onvoorziene lasten en saldo begroting

In de begroting wordt een (verplichte) raming onvoorziene lasten opgenomen. Met ingang van de begroting 2018 bedraagt deze raming € 0 per inwoner, conform het vastgestelde beleid met betrekking tot incidentele en structurele begrotingsruimte.

Het geprognosticeerde saldo van het begrotingsjaar 2025 wordt betrokken bij de berekening van de weerstandscapaciteit.

Berekening weerstandscapaciteit

Op basis van de driedeling die hiervoor is toegelicht is het volgende overzicht van de weerstandscapaciteit opgesteld:

Weerstandscapaciteit	Begroting 2026
Reserves	
Algemene Reserve – Algemene Dienst	8.266
Algemene Reserve – Bouwgrondexploitatie	4.112
Algemene Reserve - Begrotingstekorten	7.000
Vrije Reserve	474
Bestemmingsreserve met relatief risico's	
Saldo begroting 2025 na wijziging	2.620
Begrotingsruimte 2026	355
Totale weerstandscapaciteit	22.828

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen wordt het totaal aan beschikbare vrije middelen afgezet tegen het totaal aan gekwantificeerde risico's.

Daarmee valt het weerstandsvermogen volgens de tabel in de nota risicomanagement en weerstandsvermogen in de categorie 'uitstekend' (>2,0).

In Krimpen aan den IJssel hanteren we een ratio van minimaal 1 als acceptabel. Een ratio <1 geeft namelijk aan dat er onvoldoende weerstandsvermogen is om alle risico's met mogelijke financiële gevolgen te kunnen afdekken.

Er is sprake van een goede weerstandspositie, die vooralsnog wordt aangehouden met het oog op de oplopende tekorten vanaf 2028 en onzekerheden over rijksfinanciering en kostenontwikkelingen in het sociaal domein.

Weerstandsvermogen		
Beschikbare weerstandscapaciteit	22.828	4,72
Benodigde weerstandscapaciteit	4.834	

Financiële kengetallen

In planning- en controldocumenten wordt altijd aandacht besteed aan de financiële positie. De verplichte paragrafen spelen daarbij een belangrijke rol. Bij de beoordeling van de financiële positie wordt met de set verplichte kengetallen het inzicht in de financiële positie en de toekomstbestendigheid verbeterd.

De kengetallen zijn niet genormeerd, maar vooral bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

Hieronder volgt een korte toelichting op de (berekening van de) kengetallen, een tabel met meerjarige uitkomsten en een beoordeling van de onderlinge verhouding in relatie tot de financiële positie.

Netto schuldquote

Deze quote drukt de schulden van de gemeente uit als aandeel van de totale baten in een jaar. De quote geeft zo een indicatie van de druk vanwege rente en aflossing op de begroting. Omdat de gemeente ook geld doorleent, wordt dit kengetal ook berekend zonder correctie voor verstrekte leningen.

Berekeningswijze:

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{\text{Totale schuld} - \text{verstrekte leningen}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hogere schuldquote betekent dat een groter deel van de inkomsten nodig is voor rente en aflossing, waardoor minder ruimte overblijft voor beleidsuitgaven.

Solvabiliteitsratio

Deze ratio betreft de verhouding tussen het eigen vermogen (reserves) en het totale vermogen. De uitkomst geeft aan in hoeverre de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Een hogere ratio duidt op een grotere weerbaarheid.

Berekeningswijze:

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{\text{Eigen vermogen}}{\text{Totaal vermogen}} \times 100\%$$

Een hogere ratio betekent dat een groter deel van de activa is gefinancierd met eigen middelen in plaats van met vreemd vermogen. Dit vergroot de financiële weerbaarheid.

Grondexploitatie

De ratio voor grondexploitatie wordt berekend door de balanswaarde van de grondposities te delen door het totaal van de jaarlijkse baten. Een hoge uitkomst geeft de indicatie dat de gemeente veel risico loopt wanneer de ontwikkeling van de grondposities achterblijft.

Berekeningswijze:

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{\text{Balanswaarde grondposities}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hoge ratio betekent dat een relatief groot deel van de begroting afhankelijk is van grondontwikkeling. Bij tegenvallende marktontwikkelingen kan dit een risico vormen voor de financiële positie.

Structurele exploitatieruimte

De begroting dient structureel in evenwicht te zijn. Dit houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedragen door de structurele baten. De indicator structurele begrotingsruimte drukt het structurele saldo uit als aandeel van de totale baten. De uitkomst dient uiteraard positief te zijn en geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente nog structurele financiële ruimte heeft.

Berekeningswijze:

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{\text{Structurele baten} - \text{Structurele lasten}}{\text{Totale baten}} \times 100\%$$

Een hoge ratio betekent dat een relatief groot deel van de begroting afhankelijk is van grondontwikkeling. Bij tegenvallende marktontwikkelingen kan dit een risico vormen voor de financiële positie.

Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit bestaat uit een berekening van de totale gemeentelijke woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar. De lokale uitkomst geeft aan in hoeverre (positief of negatief) van het gemiddelde wordt afgeweken. Dit geeft dus ook een indicatie van de wendbaarheid van de begroting door inzet van belastingverhoging als dekkingsmiddel. Berekeningswijze:

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{\text{Lokale woonlasten}}{\text{Landelijk gemiddelde woonlasten}} \times 100\%$$

Een score boven de 100% betekent dat de lokale woonlasten hoger zijn dan gemiddeld in Nederland; een score onder de 100% betekent dat de lasten lager zijn.

Kengetal met signaleringswaarden	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0,2%	0 - 0,2%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Kengetallen	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	27,21%	39,01%	41,68%	57,47%	85,35%	93,55%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	15,34%	27,23%	29,99%	46,33%	74,30%	83,48%
Solvabiliteitsratio	44,91%	45,19%	43,50%	38,35%	33,55%	29,89%
Grondexploitatie	0,78%	3,68%	-0,99%	-0,37%	0,04%	0,04%
Structurele exploitatieruimte	3,00%	4,04%	2,19%	2,01%	-0,83%	-1,59%
Belastingcapaciteit	115,89%	119,03%	111,29%	111,61%	111,94%	112,27%

Duiding uitkomst kengetallen

In de berekeningen van de kengetallen wordt er gebruik gemaakt van balansstanden. Voor de begrotingsjaren wordt er uitgegaan van balansstanden per 1 januari van het betreffende jaar. Voor de begroting t-1 (2025) wordt er uitgegaan van de gegevens uit de primaire begroting.

Signaleringswaarden

Een hulpmiddel bij de duiding van de kengetallen is het hanteren van zogenaamde 'signaleringswaarden'. Hierbij worden drie categorieën onderscheiden. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest. De netto schuldquote, de grondexploitatie en de structurele exploitatieruimte zitten in categorie A (groen). De solvabiliteitsratio bevindt zich in categorie B (geel) en de belastingcapaciteit in categorie C (rood).

Berekeningen en duiding

Onderstaand zijn de berekening van de kengetallen voor het jaar 2026 opgenomen met een duiding op de uitkomst en het meerjarig verloop.

Netto schuldquote

Berekening:

$$\text{Netto schuldquote} = \frac{69.137 - 24.410}{107.319} \times 100\% = 41,68\%$$

Voor 2026 komt de netto schuldquote uit op 41,68%, waarmee een belangrijke stijging zichtbaar is. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door de geplande investeringen en het bijbehorende beroep op externe financiering. Hiermee stijgen de vaste schulden en daarmee de netto schuldquote. De stijging is echter minder groot dan bij vorige berekeningen zichtbaar was. Dat komt vooral door verbeterde cash flow in de exploitatie (o.a. meer inkomsten uit het gemeentefonds) en een lager dan verwacht uitvoeringstempo van grote investeringen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Berekening:

$$\text{Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen} = \frac{69.137 - 36.952}{107.319} \times 100\% = 29,99\%$$

De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen komt in 2026 uit op 29,99%. Deze stijging wordt vooral veroorzaakt door het toenemende beroep op externe financiering en de geplande investeringsuitgaven.

In 2026 maken we nog geen gebruik van nieuwe langlopende geldleningen, maar is naar verwachting wel externe financiering nodig. De netto schuldquote loopt meerjarig op naar gele waarden. Door de temporisering van de investeringsopgave is de oploop veel lager dan in de kadernota 2026 en de begroting 2025.

Solvabiliteitsratio

Berekening:

$$\text{Solvabiliteitsratio} = \frac{69.141}{158.952} \times 100\% = 43,50\%$$

De solvabiliteitsratio daalt in 2026 naar 43,5%. Deze daling wordt veroorzaakt doordat het eigen vermogen minder sterk toeneemt dan het totaal aan passiva, mede door de geplande investeringen en stijgende schuldpositie.

De meerjarige afname hangt samen met de inzet van reserves. De reservepositie is op dit moment hoger dan ooit en een deel van de reserves is bestemd voor de dekking van investeringen, bijvoorbeeld voor maatschappelijke voorzieningen en vervangingen in de buitenruimte. Door de investeringen stijgt ook het totaal vermogen, de noemer van de berekening. De afname van de solvabiliteit is dus een logisch gevolg van de geplande investeringen. In deze meerjarenperiode worden nog geen zorgwekkende waarden bereikt. Dat komt met name door de hogere aanvangswaarde van de reserves.

Grondexploitatie

Berekening:

$$\text{Grondexploitatie} = \frac{-1.060}{107.319} \times 100\% = -0,99\%$$

De grondexploitatiequote is laag, wat wil zeggen dat de omvang van de grondexploitaties relatief gering is. Er zijn beperkte middelen betrokken bij de boekwaarden. Bovendien heeft de gemeente weinig grondposities waarvan de ontwikkeling nog onzeker of risicovol is.

Structurele exploitatieruimte

Berekening:

$$\text{Structurele exploitatieruimte} = \frac{107.090 - 104.739}{107.319} \times 100\% = 2,19\%$$

De structurele exploitatieruimte is de eerste jaren positief, maar vanaf 2028 is er een negatieve uitkomst. Die is echter overzichtelijk, zeker in vergelijking met de verwachtingen die er tot in het voorjaar van 2025 waren.

Belastingcapaciteit

Berekening:

$$\text{Belastingcapaciteit} = \frac{1.107}{995} \times 100\% = 111,29\%$$

De lokale lasten in Krimpen aan den IJssel zijn relatief hoog als die worden vergeleken met heel Nederland. Omdat de stijging van de lokale lasten de laatste jaren landelijk vrij groot is geweest en wij deze hebben kunnen beperken is de uitkomst van dit kengetal wel verbeterd.

Conclusie

De financiële kengetallen zijn ten opzichte van de begroting 2025 sterk verbeterd. Met name de ontwikkeling van de netto schuldquote geeft minder aanleiding tot zorgen, die er vorig jaar wel waren. Maar ook de solvabiliteit en de structurele exploitatieruimte laten een gunstiger verloop zien. En zelfs de belastingcapaciteit is positiever dan de afgelopen jaren.

De financiële positie van Krimpen aan den IJssel is robuust en geeft geen directe reden tot zorgen. Daarbij past wel de kanttekening dat het toevoegen van investeringen negatieve impact heeft op met name de netto schuldquote en de solvabiliteit. De omvang daarvan is afhankelijk van het investeringsvolume en het investeringstempo.

Paragraaf C Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Krimpen aan den IJssel beheert de openbare ruimte en gebouwen waar inwoners wonen, werken en recreëren. Hierdoor beschikt de gemeente over kapitaalgoederen zoals gebouwen, wegen, bruggen, hekwerken, riolering, openbare verlichting, speelvoorzieningen, water en groen. Al deze kapitaalgoederen dienen goed onderhouden te worden. Hierbij spelen - naast de wettelijke eisen en verplichtingen - de volgende aspecten een rol: gebruik, levensduur en het leveren van bijdragen aan de programmadoelstellingen voor milieu, onderwijs, openbare ruimte en verkeer. Dit vergt beleidsvisies op het beheer van de kapitaalgoederen, planmatig en integraal beheer en onderhoud, een actuele meerjaren-onderhoudsplanung en een adequate vertaling van de financiële consequenties hiervan in toereikende budgetten en voorzieningen. Deze paragraaf geeft aan op welke wijze de gemeente in 2026 de kwaliteit van de kapitaalgoederen op korte en lange(re) termijn (financieel) kan waarborgen. Dit vindt plaats op basis van onder meer de volgende vastgestelde beleidskaders en beheersplannen.

Onderdeel	Beleids- of beheersplan	Jaar vaststelling	Looptijd t/m	Financieel vertaald in begroting
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	2023	2027	ja
	Basis Rioleringsplan + (BRP+), incl. stresstest wateroverlast	2019	2029	ja
Wegen	Meerjarenplanung Beheer Openbare Ruimte	2025	2035	ja

	Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte	2022	2031	ja
Groen	Groenstructuurplan	2010		ja
	Groenbeleid- en beheerplan	2020	2030	ja
Water	Grondwaterzorgplan	2023	2027	ja
Bruggen	Beleidsplan civiele kunstwerken	2024	2028	ja
Overige openbare ruimte	Integraal beheerplan Krimpen aan den IJssel	2022	2026	ja
	Speelruimtebeleidsplan	2017	2022	ja
Gebouwen en accommodaties	Strategisch huisvestingsplan	2024		ja
	Meerjaren onderhoudsplan (MJOP)	2023	2047	ja

Het algemene beleid voor het onderhoudsniveau binnen de gemeente Krimpen aan den IJssel is sober en doelmatig. Veiligheidsaspecten spelen hierbij een belangrijke rol. De benodigde middelen hiervoor zijn op basis daarvan in de begroting opgenomen. Dit geldt zowel voor kleinschalig (dagelijks) onderhoud als grootschalig (vervangings-) onderhoud. Naast veiligheid is ook duurzaamheid een belangrijk thema bij het onderhoud van de kapitaalgoederen. De komende jaren gaan we aan de hand van de Duurzaamheidsagenda op de ingeslagen weg verder. We zetten ook in op bewustwording, advies en kleinschalige maatregelen bij inwoners en bedrijven, zoals vergroening en waterberging. Daarbij nemen we biodiversiteit nadrukkelijk mee.

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte

De kapitaalgoederen in de openbare ruimte bestaan uit wegen, rioleringen, watergangen, civiele kunstwerken (bruggen en duikers), groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, hekwerken en openbare verlichting. Sinds 2017 is het (met uitzondering van de riolering) niet meer mogelijk deze investeringen van maatschappelijk nut te dekken uit een voorziening. Vanaf dat moment dienen deze geactiveerd te worden en vindt daarop afschrijving plaats. Dekking van de afschrijvingslasten vindt plaats ten laste van programma 2. Het verschil tussen de beschikbare middelen en benodigde middelen voor het onderhoud openbare ruimte wordt verrekend met de bestemmingsreserve 'Investerings maatschappelijk nut buitenruimte'.

Beheerplan openbare ruimte 2022-2026

De buitenruimte wordt ingedeeld in de disciplines verharding, riolering, groen, openbare verlichting, beschoeiingen, duikers, speelplaatsen en civiele kunstwerken. Voor de buitenruimte als geheel is de ambitie in 2014 vastgelegd en omschreven in het 'Kwaliteitsplan Beheer Openbare Ruimte'. Kwaliteitsniveau B wordt bij alle disciplines en in alle structuurgebieden toegepast, alleen op de begraafplaatsen hanteert de gemeente kwaliteitsniveau A. In 2026 zal het beheerplan worden geactualiseerd.

Riolering

Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) 2023-2027.

Riolering wordt door de meeste mensen als vanzelfsprekend ervaren. Toch is de aanleg van riolering in de 20e eeuw een van de belangrijkste ontwikkelingen geweest bij de verbetering van de volksgezondheid. Het aantal sterftes door ziektes als cholera en tyfus is door de aanleg van riolering drastisch verminderd. Daarom neemt de riolering een aparte positie in binnen het gemeentelijk takenveld en kan de gemeente een aparte heffing voor de riolering innen.

Tot 2024 hadden gemeenten een wettelijke plicht om over een geldig Gemeentelijk Rioleringsprogramma (GRP) te beschikken. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt deze verplichting. Echter, omdat de uitwerking van de Omgevingswet nog op zich laat wachten, hebben wij ervoor gekozen om toch voor de periode 2023-2027 een GRP op te stellen waarin de zorgplichten ten aanzien van afvalwater, hemelwater en grondwater vorm krijgt.

Klimaatadaptieve maatregelen

Het klimaat verandert. Langzaam maar zeker ervaren wij de consequenties daarvan. De laatste jaren komen regelmatig perioden van langdurige droogte voor. Regenbuien worden steeds intensiever. Vanwege het veranderende klimaat gaan wij reeds vanaf 2020 anders om met de inrichting van de openbare ruimte: we treffen klimaatadaptieve maatregelen. Traditionele oplossingen, zoals het vergroten van rioolbuizen en extra gemalen, zijn kostbaar. Ze hebben ook niet altijd het gewenste effect. In de zomer kunnen we het water dat we in de winter wegpompen juist goed gebruiken om in de zomer te koelen en verdroging tegen te gaan.

Met de aanleg van een drainage transportleiding (DT-riool) reguleren we de grondwaterstanden. Aan het verminderen van de verharding in het straatbeeld dragen we als gemeente “een steentje bij” door parkeerplaatsen aan te leggen met kunststofgrastegels. In 2025 is een regionale stresstest klimaatadaptatie Midden-Holland uitgevoerd.

Grondwaterzorgplan (2023-2027)

Het grondwaterzorgplan gaat over het kwantitatief beheer van het ondiepe, freatisch grondwater in de gemeente. Dit is het grondwater dat zich in de bovenste meters van de bodem bevindt.

Hoe de gemeente invulling geeft aan deze grondwaterzorgplicht is omschreven in de Waterwet en komt terug in de Omgevingswet. Het huidige grondwaterzorgplan is in 2023 geactualiseerd (<https://krimpenaandenijssel.nl/dossiers/grondwater-2/>)

Areaalgegevens riolering	2026
Huisaansluitingen	13.388
Kolken	18.022 stuks
Vrijverval riolering (57% gemengd stelsel, 24% hemelwater, 19% drainage)	220 km
Putten	6805 stuks
Persleidingen	13,35 km
Bergbezinkvoorzieningen (500m3)	1 stuks
Bergbezinkleidingen (150+200m3)	2 stuks

Gemalen	79 stuks
Pompunits	79 stuks
Monitoringskasten	14 meetpunten
Grondwaterpeilbuizen	64 meetpunten

Wegen

De CROW-richtlijnen en het integraal Kwaliteitsplan Openbare Ruimte zijn de kaders waarbinnen het wegbeheer wordt uitgevoerd. Dit beleidsplan geeft de kaders en normen aan die als input voor het beheer van wegen dienen.

De onderhoudsfrequenties bepalen we door de huidige kwaliteit van de verhardingen, onderliggende funderingskwaliteit, plaatselijke omstandigheden en het gewenste onderhoudsniveau. Met de (jaarlijkse) rapportage Monitoring Kwaliteit Openbare Ruimte controleren we dit. Ook geven we verdere invulling aan het Fietsstructuurplan en is de verkeers- en vervoersvisie mede bepalend bij de planvorming.

De afschrijvingslasten van de investeringen in wegen komen ten laste van het programma Ruimtelijk domein.

Op basis van de meerjarenplanning wordt in de ramingen rekening gehouden met investeringen en daaraan gerelateerde afschrijvingslasten.

Areaalgegevens wegen	2026
Asfaltverharding	268.879 m2
Elementverharding (klinkerbestrating, trottoirs)	1.202.648 m2
Overige verharding, halfverharding en grasbetontegels	39.586 m2

Openbare verlichting

Het onderhoud en de vervanging van de openbare verlichting staan in het hiervoor genoemde kwaliteitsplan. Hierbij schenken we specifiek aandacht aan de wijze waarop het beheer plaats moet vinden. Naast de jaarlijkse budgetten voor onderhoud en vervanging ten laste van programma Ruimtelijk domein, voeren we verlichtingsplannen tegelijkertijd met herstratingswerkzaamheden uit. Deze investeringen worden afgeschreven. Daarnaast vindt vervanging plaats vanwege onder andere ouderdom, energiebesparing en als voor dat gebied voorlopig nog geen herstrating op de planning staat. Hiervoor nemen we jaarlijks budget op in de exploitatiebegroting.

Areaalgegevens openbare verlichting 2026

Lichtmasten	8.094 stuks
-------------	-------------

Armaturen	8.166 stuks
-----------	-------------

Verkeersregelinstallaties

De verkeersregelinstallaties (VRI's) zijn inmiddels allemaal aangesloten op de hoofdpst van de verkeersregelkamer van de gemeente Rotterdam. Hierdoor spelen we op afstand in op verkeersaanbod en calamiteiten. Het doel is verkeer beter laten doorstromen.

Areaalgegevens verkeersregelinstallaties 2026

Kruising met verkeersregelinstallaties	4 stuks
--	---------

Groen

In de integrale beheerplannen voor de openbare ruimte is ook het groen opgenomen. Jaarlijks vindt onderhoud van het groen op contractbasis plaats. Dit komt ten laste van programma Ruimtelijk domein. Omvorming van plantsoenen komt ook ten laste van hetzelfde programma. Tenslotte vinden ook investeringen in het openbaar groen plaats bij herstratingsprojecten.

Areaalgegevens groen 2026

Bomen	11.307 stuks
-------	--------------

Heesterbeplanting	363.658 m2
-------------------	------------

Vaste planten	28.577 m2
---------------	-----------

Gras/gazon/kruidenvegetaties 694.243 m²

Watergangen

De watergangen zijn verdeeld in primaire en secundaire watergangen. De primaire watergangen (de hoofdwatergangen) worden beheerd en onderhouden door het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK) in samenwerking met de gemeente. De partijen houden zich aan een gezamenlijk contract. De secundaire watergangen (de sloten) worden beheerd door de gemeente of in enkele gevallen door particulieren.

Het onderhoud van het openbare water binnen de gemeente vindt plaats aan de hand van het jaarlijkse baggerprogramma en het onderhoudsbestek, en komt deels ten laste van programma Ruimtelijk domein. Voor baggerprojecten in de komende jaren zijn investeringskredieten opgenomen in de begroting.

Areaalgegevens watergangen 2026	
Hoofd watergangen	341.736 m ² (34 ha)
overige watergangen	397.590 m ² (40 ha)

Speelvoorzieningen

Op basis van het beheersysteem inspecteren we alle speeltoestellen via periodieke keuringen. De resultaten verwerken we in logboeken. Een onafhankelijke partij voert de jaarlijks verplichte keuring van de toestellen uit. De eigen (buiten)Bdienst voert het preventief onderhoud en kleine reparaties uit. In 2018 is het speelruimtebeleidsplan geactualiseerd en is er een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma wordt afgerond en ook in 2026 worden speelplekken heringericht die gekoppeld zijn aan herbestatings- en rioleringswerkzaamheden en waar de veiligheid dit verlangt. Verder wordt in 2026 vorm gegeven aan nieuw speelruimtebeleid. De financiële gevolgen komen ten laste van programma Maatschappelijk domein. Dit betreft de kapitaallasten voor vervanging van de bestaande speelplaatsen.

Areaalgegevens speelvoorzieningen 2026	
Speeltoestellen	438 stuks
Speellocaties	116 stuks

Civiele kunstwerken (bruggen)

Krimpen aan den IJssel heeft een aanzienlijk aantal bruggen, waarvoor onderhoud nodig is. Dat kan gaan om dagelijks onderhoud of groot onderhoud, in de zin van vervanging/renovatie van de brug. In 2024 is het beheerplan civiele kunstwerken geactualiseerd. Met de (afschrijving)lasten als gevolg van investeringen uit dit plan houden we ook in de huidige meerjarenbegroting rekening.

Naast onderstaande gebiedsgegevens van de bruggen zijn er nog 14 bruggen in de gemeente die in beheer en onderhoud zijn bij het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Areaalgegevens civiele kunstwerken (bruggen)	2026
Fiets/voetgangersbruggen	88 stuks
Verkeersbruggen	43 stuks
Oversteek (plank)	4 stuks
Vlonder/steiger (hout)	4 stuks
Betonnen/pvc/hdpe duikers	115 stuks
Tunnels	1 stuks

Het kapitaalgoed gebouwen

De gemeente Krimpen aan den IJssel bezit gebouwen die we deels bedrijfsmatig en deels functioneel beheren. Hierbij valt te denken aan onder andere het raadhuis en de gebouwen Stormsweg 11 en van Utrechtweg 36a, sporthallen, gymlokalen, peuterspeelzalen en de kerktoeren. Deze gebouwen beheert en onderhoudt de gemeente aan de hand van een meerjaren-onderhoudsplan (MJOP). Het bedrag dat per jaar gemiddeld nodig is voor de uitvoering van dit MJOP (groot onderhoud) wordt jaarlijks gestort in de 'voorziening onderhoud kapitaalgoederen gebouwen'.

In tegenstelling tot de investeringen in de openbare ruimte kunnen de onderhoudslasten van deze gebouwen gewoon ten laste gebracht worden van de genoemde voorziening.

De gemeente is economisch eigenaar (heeft het economisch claimrecht) van alle schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs. Het (groot) onderhoud van de schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen.

Areaalgegevens gebouwen in onderhoudsplanung 2026

Gebouwonderhoud eigen beheer	27 stuks
Gebouwonderhoud externe exploitant	7 stuks
Gebouwonderhoud schoolbesturen	14 stuks

Bij de opzet van het (groot) onderhoud van de gemeentelijke gebouwen gaan we uit van sober en doelmatig onderhoud. Hierbij is het uitgangspunt dat de gebouwen technisch in orde zijn en voldoen aan de eisen van veiligheid. Samenvattend kan worden vastgesteld dat het onderhoud van de gebouwen is op te splitsen in dagelijks onderhoud en groot onderhoud. Hierbij loopt de eerste rechtstreeks ten laste van de exploitatie en het groot onderhoud via voorzieningen.

Over de werkzaamheden die vallen onder het groot onderhoud zijn afspraken gemaakt. Levensduur-verlengende maatregelen (renovaties, functieverbeteringen of (ver)nieuwbouw) vallen daar niet onder. In voorkomende gevallen moet tijdig nagedacht worden over het al dan niet verder exploiteren van de accommodatie. Als er sprake is van levensduurverlenging moet 'nieuw' geld beschikbaar gesteld worden via nieuw beleid, dan wel via intensivering van bestaand beleid.

In het verleden zijn dit soort investeringen vaak in één keer afgeschreven, waardoor er geen kapitaallasten in begroting zitten. Daarnaast is vrijval van kapitaallasten door afgeschreven vastgoed in het verleden voor ander 'nieuw beleid' ingezet. Voor een deel van het vastgoed is daardoor onvoldoende structurele dekking voor levensduur-verlengende maatregelen na de huidige meerjarenperiode. In deze begroting handhaven we het huidige voorzieningenniveau zolang dat financieel mogelijk is. We nemen op dit moment nog geen onomkeerbare besluiten zoals het sluiten van voorzieningen. We werken toe naar een integrale afweging waarmee we de vastgoedportefeuille toekomstbestendiger kunnen begroten. Om dit te ondersteunen storten we waar mogelijk bij in de reserve maatschappelijk voorzieningen. Bovendien wordt de vrijval van kapitaallasten sinds 2024 gereserveerd via een stelpost in de begroting, zodat (gedeeltelijke) dekking beschikbaar blijft voor vervangingsinvesteringen.

Paragraaf D Financiering

Inleiding

De paragraaf financiering is bedoeld voor transparantie van de treasuryfunctie (financiering) van decentrale overheden. In deze paragraaf zetten we zo duidelijk mogelijk de plannen, feiten en visie over de financiering op een rij.

De Wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) schept een duidelijk kader voor de treasuryfunctie, levert een bijdrage aan de kredietwaardigheid van de openbare lichamen en bevordert de transparantie van de treasuryfunctie. Deze wet introduceert twee instrumenten op het gebied van de treasuryfunctie:

1. Het treasurystatuut
2. De financieringsparagraaf

In het treasurystatuut zijn de doelstellingen van het treasurybeleid opgenomen. Het tweede instrument, de financieringsparagraaf, heeft als doel inzicht te geven in de algemene interne en externe ontwikkelingen die van belang zijn voor de treasury. Ook moet het inzicht geven in de concrete plannen op het gebied van risicobeheer, financieringspositie en leningen- en uitzettingenportefeuille.

Eind 2025 wordt een vernieuwd treasurystatuut aan de raad aangeboden ter vaststelling.

Risicobeheersing

Risicobeheersing is een belangrijk onderdeel van de Wet FIDO. Voor onze gemeente gaat het daarbij met name om het renterisico en het kredietrisico. De behoefte aan risicobeheersing is toegenomen door de toename van voorgenomen en recent uitgevoerde grote investeringen. Ook de oplopende rente is een risico. Daarnaast is er een intern liquiditeitsrisico. Dat is het risico dat relevante informatie niet tijdig of volledig beschikbaar is voor de treasuryfunctie. Langs diverse lijnen wordt gewerkt aan verbetering van het inzicht.

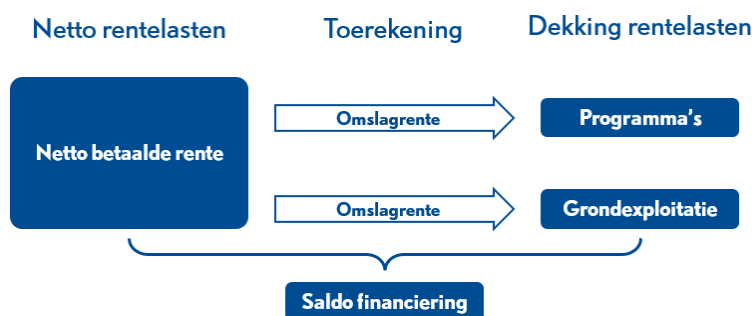
Rentevisie en rentelasten

De grote algemene banken houden de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwlettend in de gaten. Als gemeente laten we ons informeren over de verwachte renteontwikkeling.

Voor het jaar 2026 houden we een renteverwachting aan van 3,5%. Dit rentepercentage gebruiken we voor het berekenen van de rentelasten bij investeringsbesluiten als ook voor de geprognosticeerde leningen voor 2026 en verder.

Rentetoerekening

Conform het besluit begroting en verantwoording (BBV) is toerekening van rentelasten aan de programma's verplicht. Hieronder wordt schematisch het renteresultaat weergegeven:

Vanaf 2025 wordt op basis van de BBV-notitie grondbeleid de rente-omslag (zie hierna) ook voor grondexploitaties gebruikt.

Om tot een verdeling van de (resterende) rente over de programma's te komen, wordt het zogenaamde rente-omslagpercentage gebruikt. Het saldo van rentelasten en –baten wordt daarvoor gedeeld op het totaal van de vaste activa. De uitkomst mag binnen een bandbreedte van 0,5% worden afgerond, waarmee een jaarlijkse wijziging van het percentage wordt voorkomen. Voor 2026 is het berekende percentage 0,76%. Het omslagpercentage blijft gehandhaafd op 1%. Met dit percentage worden de programma's belast waar de activa met boekwaarden onderdeel van uitmaken.

Het renteschema dat behoort bij deze berekening is als volgt

Renteschema	-/-	Begroting 2026
Externe rentelasten over korte en lange financiering		1.190
Externe rentebaten	-/-	337
Totaal door te rekenen externe rente		853
Rente die aan grexten moet worden doorberekend	-/-	51
Rente die wordt doorberekend ogv projectfinanciering	-/-	
Saldo door te rekenen externe rente		802
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente	-/-	881
Renteresultaat op taakveld treasury		-79

Renterisico

De Wet FIDO verplicht de kasgeldlimiet en de renterisiconorm in beeld te brengen. De provincie gebruikt deze bij het uitoefenen van haar toezichthoudende functie. De kasgeldlimiet betreft het renterisico van de vlottende schuld, terwijl de renterisiconorm het renterisico van de langlopende schuld betreft.

De wettelijk vastgestelde renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie - dit is de mate waarin op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan - is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder verstaan we het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend met een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage, vermenigvuldigd met het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar.

Berekening renterisico gemeente Krimpen aan den IJssel

Renterisiconorm	Begroting 2026
Rente en aflossing	
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	
2. Te betalen aflossingen	2.715
3. Renterisico op vaste schuld (1+2)	2.715
Berekening renterisiconorm	
4. Begrotingstotaal (excl. reservemutaties)	105.576
5. Normpercentage (ministerieel vastgelegd)	20%
Toets renterisiconorm	
6. Renterisiconorm (4 * 5)	21.115
7. Renterisico op vaste schuld (3)	2.715
Ruimte onder renterisiconorm (6-7)	18.400

Kasgeldlimiet

Berekening kasgeldlimiet gemeente Krimpen aan den IJssel.

Kasgeldlimiet	Begroting 2026
Omvang begrotingstotaal (lasten) per 1 januari 2026	105.576
Toegestane kasgeldlimiet	
- in procenten van de grondslag	8,5%
- in bedrag	8.974

Kredietrisico op verstrekte gelden

Naast het renterisico loopt de gemeente ook nog risico bij het zelf verstrekken van gelden. Afhankelijk van het type instelling bepalen we het risico. In de onderstaande tabel groeperen we de verstrekte gelden naar de onderscheiden risicogroepen.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hyp.) zekerheid	Restant schuld per 1/1/2026	%
Risicogroep			
Woningcorporaties met garantie WSW	Met (50%)	68	0%
Hypotheekverstrekkingen aan ambtenaren	Met	6.593	48%
Overige toegestane instellingen volgens treasurystatuut	Zonder	7.103	52%
Totaal		13.765	100%

Leningenportefeuille

Nieuwe leningen trekken we aan op het moment dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, of eerder op basis van de renteverwachting. De financiering van de gemeentelijke activiteiten vindt plaats op basis van 'totaal financiering'. Dit betekent dat we op basis van de liquiditeitspositie bepalen of leningen moeten worden aangetrokken. De liquiditeitspositie komt de komende jaren, mede door de verwachte omvang van het investeringsprogramma, onder druk te staan. In 2024 is een nieuwe methode ontwikkeld om tot een betere liquiditeitsprognose te komen. Hiermee kan sneller en betrouwbaarder worden ingespeeld op ontwikkelingen in ramingen en planningen. De verwachte behoefte aan liquiditeiten blijft echter sterk afhankelijk van het verloop van de uitvoering van investeringsplannen. Op basis van de actuele liquiditeitsprognose verwachten wij in de periode van 2026-2029 een totaal van € 79 miljoen aan leningen aan te trekken (inclusief kasgeld). Onderstaand overzicht geeft inzicht in het verwachte verloop van de leningenportefeuille:

Mutaties in leningenportefeuille	Verloop 2025/2029
Stand per 1 januari 2025	52.695
Aflossingen (regulier) 2025	2.715
Nieuwe leningen 2025	
Stand per 1 januari 2026	49.980
Aflossingen (regulier) 2026	2.715
Nieuwe leningen 2026	6.000
Stand per 1 januari 2027	53.265
Aflossingen (regulier) 2027	2.715
Nieuwe leningen 2027	21.000
Stand per 1 januari 2028	71.550
Aflossingen (regulier) 2028	3.435
Nieuwe leningen 2028	32.000
Stand per 1 januari 2029	100.115
Aflossingen (regulier) 2029	4.715
Nieuwe leningen 2029	20.000
Stand per 1 januari 2030	115.400

Uitzetting

De verplichting tot schatkistbankieren beperkt de mogelijkheden om overtollige liquide middelen uit te zetten. Er kan alleen geld bij andere openbare lichamen worden uitgezet. Schatkistbankieren is gebaseerd op zero-balancing. Dit betekent dat het saldo op onze bankrekening bij de BNG aan het eind van de dag wordt afgeroomd of juist aangevuld tot nul.

Paragraaf E Bedrijfsvoering

Inleiding

De paragraaf Bedrijfsvoering geeft inzicht in de ontwikkelingen en voornemens met betrekking tot de gemeentelijke bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering betreft de sturing en beheersing van ondersteunende processen binnen de organisatie die dienend zijn aan de primaire processen.

Ambtelijke organisatie

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie beweegt zich in een omgeving die steeds sneller verandert en de maatschappelijke opgaven waaraan we werken worden steeds complexer. De organisatie zet zich in om continue in te spelen op de verandering van taken van de gemeente en de technologische ontwikkelingen. Dit vraagt om een flexibele en wendbare organisatie. De organisatie heeft hier stappen in gezet en de komende jaren zal hier blijvende aandacht naar uit gaan.

De mens centraal

Zowel in ons werk voor de samenleving als binnen onze organisatie hechten we waarde aan het welzijn van mensen. We geloven dat wanneer mensen zich goed voelen, ze beter in staat zijn om bij te dragen aan de gemeenschap. Daarom zetten we in op een werkomgeving waar mensen vrijheid hebben hun talenten optimaal in te zetten. En waar vertrouwen, vrijheid en verantwoordelijkheid centraal staan. We gaan in het najaar van 2025 een bevlogenheidsonderzoek uitvoeren zodat we in 2026 gericht acties en trainingen kunnen inzetten om dit welzijn verder te versterken. Daarnaast willen we de aandacht versterken op leren en ontwikkelen en stimuleren we persoonlijke ontwikkeling door middel van ons opleidingsbudget, dat is berekend op 1,5% van de loonsom.

De uitdagingen binnen de huidige arbeidsmarkt vragen een goede regie op het aantrekken van voldoende en geschikte nieuwe medewerkers (instroom). Het aantrekken van nieuwe collega's lukt binnen het huidige beleid. Specialistische of specifieke functies werven vraagt extra inspanningen. De uitstroom is gestabiliseerd en in 2026 is beperkte uitstroom als gevolg van pensioen te verwachten. Behoud van kennis en een goede kennisoverdracht en introductie blijft belangrijk. Zeker bij instroom van starters op de arbeidsmarkt of zijinstromers. Binnen het salarisbudget is budget beschikbaar voor tijdige vervanging van ervaren collega's zodat voldoende overdracht kan plaatsvinden.

Organisatie van de toekomst

Ook in 2025 is gestructureerd gewerkt aan de doorontwikkeling van zelf organiserend werken. Dat doen we volgens vier organisatieprincipes: de mens centraal, werken in thuiSTEams, werken in een netwerk in verbinding met de samenleving en ondersteuning door verbindend leiders.

We zijn gestart met de beschrijving van de speelruimte die teams hebben en de spelregels die daarbij horen. Daarnaast is de plaatsing van de collega's op functies in het nieuwe functieboek afgerond. Er wordt gewerkt aan onderwerpen als teamontwikkeling, gespreksvoering binnen teams, introductie van nieuwe collega's.

Omvang organisatie

In 2026 stijgt onze totale formatie licht ten opzichte van 2025. De formatie voor 2026 is 179,76 fte, dat is inclusief de 3,17 fte van de griffie. De gemiddelde leeftijd van de medewerkers in de organisatie is gestegen (van 47 jaar naar 48 jaar). Op 31 december 2024 hadden we 197 medewerkers in dienst, 1 collega minder dan het jaar daarvoor. Het percentage vrouwen 62.85% in onze organisatie is licht gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Boven op deze formatie is 2,5% flexibel budget gereserveerd om verzuim op te vangen.

Huisvesting

De huisvesting van de organisatie bestaat uit het raadhuis, het kantoor aan de Stormsweg 11 en de opslag-/werkruimte aan de van Utrechtweg 36a.

In 2026 verwachten we de afronding van de verbouwing van de vergaderzalen. Daarnaast wordt een nieuw systeem voor de toegangscontrole in gebruik genomen. Ook wordt het kantoormeubilair vernieuwd.

ICT

Het beheer, onderhoud en de vernieuwing en ontwikkeling van ICT-voorzieningen wordt uitgevoerd door de GR IJSSELgemeenten, waarin wij samenwerken met Capelle aan den IJssel.

Het belang van goede en betrouwbare ICT-voorzieningen leidt tot oplopende kosten en investeringen. Nieuwe wetgeving, in toenemende mate uit Europa, stelt nieuwe eisen aan onze informatiehuishouding. Onze ICT-voorzieningen moeten met die eisen meegroeien.. Dus blijft investeren nodig; in software, infrastructuur, transparantie en informatieveiligheid. De begroting van de GR biedt daar weinig ruimte voor en gaat slechts uit van een verhoging van het budget voor ICT-voorzieningen met 2,3%.

Informatiebeheer/archief

In 2026 blijven we investeren in het professioneel en duurzaam beheren van onze informatievoorziening en archieven. Dit voor transparantie, verantwoording en het goed functioneren van onze organisatie. Binnen dit kader richten we ons op:

- Verdere digitalisering van archieven, inclusief het opschonen en overbrengen van analoge archieven naar digitale vorm waar mogelijk;
- Implementatie van een nieuwe modules in het zaakstelsel, dit om het zaakgericht werken te faciliteren;
- Scholing en ondersteuning van medewerkers op het gebied van informatiebeheer;

- Toezicht op bewaartermijnen en vernietigingsprocedures, conform het informatiebeheerplan en wettelijke verplichtingen.
- Specifiek beleid voor tekst- en chatberichten.

Informatieveiligheid

Een verhoogde aandacht voor informatiebeveiliging is cruciaal voor ieder organisatie. Met nog steeds toenemende digitale dreigingen is het versterken van de cyberweerbaarheid geen luxe maar een noodzaak om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen en informatie van burgers te beschermen.

Versterken van de Weerbaarheid

De komende jaren wordt door de GR IJSELgemeenten, die verantwoordelijk is voor het beleid en de uitvoering van informatiebeveiliging, extra aandacht geschonken aan het versterken van de digitale weerbaarheid op drie hoofdgebieden:

1. **Technologische Verdediging:** Investeren in en optimaliseren van beveiligings- en toegangssystemen. Deze systemen helpen bij het proactief detecteren en reageren op dreigingen, voordat ze schade kunnen aanrichten. Zo wordt de komende jaren het zero-trust concept verder uitgerold.
2. **Menselijk Kapitaal:** Opleiding en bewustwording zijn onmisbaar. Een belangrijk deel van de inzet op het gebied van informatiebeveiliging blijft het trainen van medewerkers over de risico's van phishing, social engineering en andere cyberaanvallen. Goed geïnformeerd personeel is de eerste en meest effectieve verdedigingslinie.
3. **Operationele Processen:** Het formaliseren van beveiligingsprotocollen en -procedures is essentieel. Met name door de komst van AI. Dit omvat de (verdere) ontwikkeling van een responsplan voor incidenten, regelmatige pentesten en het naleven van strikte data governance-regels.
Deze investeringen zijn niet alleen uitgaven, maar strategische stappen/activiteiten om de integriteit, beschikbaarheid en vertrouwelijkheid van gemeentelijke data en systemen te waarborgen. Door nu te investeren, voorkomen we in de toekomst aanzienlijk hogere kosten die gepaard gaan met datalekken, systeemuitval of boetes.

Privacy

Krimpen aan den IJssel verwerkt veel en vaak persoonsgegevens van betrokkenen. Hierdoor is het van belang dat deze betrokkenen te allen tijde hun rechten kunnen uitoefenen. De AVG stelt verplichtingen aan onze gemeente om aan te tonen dat we voldoen aan de in de wet gestelde eisen. Voldoen we niet aan deze eisen, dan kan de Autoriteit Persoonsgegevens, de nationale toezichthouder, hiervoor boetes opleggen. In 2026 zal de bewustwording hiervoor wederom hoog op de agenda staan binnen onze organisatie.

Onze gemeente werkt ook veel samen met andere organisaties en partners, die met het uitvoeren van hun taken persoonsgegevens kunnen verwerken. Om dit in goede banen te leiden, worden hiervoor verwerkersovereenkomsten opgesteld. De gemeente houdt hiertoe een verwerkingsregister bij. Dit register omvat alle verwerkingen van persoonsgegevens. Zowel het opstellen en herzien van verwerkersovereenkomsten/convenanten als het bijhouden van het verwerkingsregister zijn doorlopende processen, waar in 2026 opnieuw aandacht aan zal worden besteed.

Dit doen we onder andere door het in gebruik nemen van een applicatie waarin het verwerkingsregister van de gemeente in opgenomen is. We houden als gemeentelijke organisatie daarmee beter zicht op risico's, beheersmaatregelen en de opvolging ervan. Ook zal in samenwerking met de leverancier worden onderzocht of andere compliancemaatregelen uit de AVG binnen dit systeem kunnen worden ingepast. Te denken valt aan een publieke versie van het verwerkingsregister in het kader van transparantie en de uitvoering van DPIA's. Voor deze laatste is eind 2025 begonnen om een inhaalslag te maken en in 2026 wordt hier een vervolg aan gegeven, waarbij externe hulp wordt ingezet.

Daarnaast zijn het gebruik van Artificial Intelligence (AI) en algoritmen onderwerpen die ons als gemeente steeds meer zullen raken. In 2026 gaan we medewerkers informeren hoe zij hier mee om dienen te gaan, omdat deze thema's zich steeds verder ontwikkelen en ook meer aandacht vragen. Deze zullen onder andere beleidsmatig worden opgepakt.

Tenslotte heeft onze gemeente samen met de gemeente Capelle aan den IJssel en de GR-IJsselgemeenten een Functionaris Gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG functioneert onafhankelijk en heeft zowel een adviserende als toezichthoudende rol op het gebied van gegevensbescherming. In 2026 zal de FG opnieuw een toezichtplan opstellen voor dit jaar. De resultaten van het uitgevoerde toezicht worden met u gedeeld.

Rechtmatigheid

In de jaarstukken van de afgelopen jaren is de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen met de bijbehorende toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. De detectie van onrechtmatigheden is op orde. Voor de aandachtspunten die hieruit naar voren zijn gekomen wordt gewerkt naar de meest efficiënte preventieve beheersmaatregel.

Frauderisicobeheersing

De financiële procesrisico's worden jaarlijks besproken en beoordeeld wordt of deze risico's nog actueel zijn. Indien nodig worden deze (fraude)risico's door middel van implementatie van beheersmaatregelen afgedekt.

Paragraaf F Verbonden partijen

Inleiding

Deelname aan een verbonden partij is een manier om een gemeentelijk doel effectiever te bereiken in een 'dynamisch' speelveld van steeds meer samenwerkende (lagere) overheden. In het algemeen gaat de gemeente een relatie met een verbonden partij aan, omdat zij verwacht dat de verbonden partij dezelfde activiteiten effectiever en beter uitvoert. Daarnaast worden risico's gespreid en gedeeld met andere deelnemers én ontstaat er een kwaliteitsvoordeel als de verbonden partij kennis in huis heeft die de gemeente zelf niet (meer) heeft. Ook ontstaat er vaak grotere effectiviteit en bestuurlijke slagkracht, waardoor nieuwe activiteiten sneller worden gerealiseerd. Tegelijkertijd kiest de gemeente er bij verbonden partijen bewust voor om zelf invloed te houden, omdat deze activiteiten te kwetsbaar zijn om volledig uit te besteden.

Op basis van deze uitgangspunten is een afwegingskader opgesteld voor het al dan niet aangaan van een samenwerking met nieuwe verbonden partijen. Het afwegingskader dient als beleidslijn, wanneer de vraag speelt of de gemeente een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie aan zou moeten gaan of niet. Dit kader vormt een handreiking waarin het gemeentelijk beleid voor verbonden partijen een plaats kan krijgen. Het is geen digitaal instrument dat onafwendbaar tot een bepaalde keuze leidt. Een keuze voor het aangaan van een nieuwe financiële en bestuurlijke relatie is in alle gevallen een politiek-bestuurlijke keuze.

In de door de gemeenteraad vastgestelde Nota verbonden partijen (1 juli 2016) is het afwegingskader nader uitgewerkt en ook een nieuwe 'governance' voor verbonden partijen geformuleerd. De risico's van de verbonden partijen die geheel of gedeeltelijk van toepassing zijn voor de gemeente Krimpen aan den IJssel werden eerder in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing toegelicht.

Profielen en sturingsarrangementen verbonden partijen

Op 26 september 2024 heeft de gemeenteraad de notitie "Bepaling profielen en sturingsarrangementen (herijking)" ten aanzien van de verbonden partijen vastgesteld. De gemeenteraad heeft daarin voor de komende twee jaar op basis van risicoanalyses, de mate van aandacht en sturing vernieuwd, voor het op voorhand volgen van de individuele verbonden partijen vanuit de gemeente. In 2026 worden de risicoanalyses opnieuw uitgevoerd en aan de raad voorgelegd.

Ontwikkeling van de bijdragen

Jaarlijks wordt regionaal afgesproken welk indexpercentage aan gemeenschappelijke regelingen wordt toegestaan. Hierin worden ook correcties vanwege afwijkende werkelijke prijsontwikkelingen in voorgaande jaren verrekend. Sinds het begrotingsjaar 2022 wordt een gewogen indexpercentage gehanteerd, samengesteld uit (vaste) componenten voor lonen (80%) en prijzen (20%).

Voor de begroting 2026 is het percentage 5,2. Hiervan heeft 2,2% betrekking op de berekende index voor het jaar 2026. Het overige deel (3,0%) betreft nacalculatie over de jaren 2023 tot en met 2025, op basis van de meest actuele indexcijfers. Deze index geldt voor VRR, GGD, DCMR en GR Jeugdhulp. De MRDH volgt de systematiek van de regio Haaglanden en voor de overige regeling wordt de indexeringssystematiek van de regio Hollands Midden aangehouden.

In 2025 is de indexeringssystematiek geëvalueerd. Aanleiding daarvoor was de scheefgroei tussen de indexering die gemeenten ontvangen via het gemeentefonds en de indexering die gemeenten toekennen aan gemeenschappelijke regelingen. Op basis van de uitgangspunten uitlegbaarheid, voorspelbaarheid en proportionaliteit is gezocht naar een methode die beter aansluit bij de berekeningen van het gemeentefondsaccres. De wethouders financiën van de regiogemeenten zijn akkoord met een nieuwe methodiek die met ingang van het begrotingsjaar 2027 gebruikt zal worden. Deze is gebaseerd op de BBP-systematiek die ook voor het gemeentefonds wordt gebruikt. Daarmee houdt de ontwikkeling van de bijdragen gelijke tred met de compensatie die gemeenten zelf ontvangen voor loon- en prijsontwikkeling.

Vanwege de financiële problemen die de gemeenten in de komende jaren te wachten staan wordt vanzelfsprekend ook gekeken naar de uitgaven aan gemeenschappelijke regelingen. De wethouders Financiën hebben in 2024 het initiatief genomen om de gemeenschappelijke regelingen te vragen met uitgewerkte scenario's voor verlaging van de bijdragen te komen. Alle gemeenschappelijke regelingen hebben daar serieus gehoor aan gegeven, maar dat leidde nergens tot verlaging van de bijdragen met 5% of meer, zoals door de gemeenten was gevraagd. Een aantal gemeenten heeft daarom in het voorjaar van 2025 een vervolgbrief gestuurd. Hierin werden de gemeenschappelijke regelingen aangespoord om de komende jaren met aanvullende bezuinigingsvoorstellen te komen.

Gezien het verbeterde meerjarenperspectief, dat voor voor gemeenten in meer of minder mate geldt, wordt nu geen nieuwe actie naar gemeenschappelijke regelingen ingezet.

Ontwikkelingen

Jeugdhulp Rijnmond (GRJR)

Landelijk wordt gewerkt aan de Hervormingsagenda Jeugd. Een thema hierin is "Regionale organisatie van zorg, inkoop en vermindering administratieve lasten". De GRJR heeft in het AB van 27 juni aangegeven dat het onderzoek naar op welke wijze wij in onze regio de back-office gaan centraliseren lopende is.

Om te voldoen aan de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is een uniforme vastlegging en gegevensuitwisseling noodzakelijk. Het overgaan van de administratie is daar echter niet direct aan gebonden. Uw raad heeft daarom op 27 september een motie aangenomen waarin staat dat de complete administratie van de Jeugdzorg waar mogelijk maximaal lokaal wordt belegd. De nadruk van de GRJR wordt gehouden op de gezamenlijke inkoop. Een centralisatie van administratieve taken moet worden tegengehouden als dit zou kunnen leiden tot een achteruitgang van de lokale informatiepositie.

Beschermd wonen

De doordecentralisatie van de budgetten voor Beschermd Wonen van de centrumgemeente naar individuele gemeenten heeft nog niet plaatsgevonden. Het streven van het Rijk was om per 1 januari 2026 een woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen en een daarmee samenhangend nieuw financieel verdeelmodel in te voeren. Er is wederom sprake van uitstel van de wetgeving. Voorlopig blijft de centrumgemeente dan ook verantwoordelijk voor de uitvoering. Beschermd wonen is daardoor nog géén onderdeel van de begroting van de gemeente Krimpen.

Wij onderzoeken wel of er aanvullend afspraken moeten worden gemaakt binnen de GR Beschermd over de totale bestedingen versus de (hogere) ontvangsten van het Rijk door de centrumgemeente voor beschermd wonen.

Weerstandsvermogen

De gemeenschappelijke regelingen hebben en geven steeds meer inzicht in hun risico's en weerstandsvermogen. De aandacht voor dit onderwerp leidt in enkele gevallen tot een behoefte aan groei van de algemene reserve (weerstandscapaciteit). Wij achten het niet zonder meer noodzakelijk dat de gemeenschappelijke regelingen er zelf een toereikend weerstandsvermogen op na houden. Zeker wanneer voor de aanvulling van het weerstandsvermogen extra middelen van de deelnemende gemeenten nodig zijn, geven wij er de voorkeur aan om risico's in de gemeentebegrotingen op te nemen. De bij ons bekende risico's zijn vermeld in paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Over het algemeen hebben de gemeenschappelijke regelingen een laag risicoprofiel, mede omdat het risico wordt gedragen door de bijdragende gemeenten.

Gemeenschappelijke regelingen

Hieronder is een overzicht van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen inclusief de financiële bijdrage.

Bij deze gemeenschappelijke regelingen is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur. Aan de gemeenschappelijke regelingen zijn financiële risico's verbonden. Wel is het risicoprofiel in het algemeen laag en dit profiel uit zich veelal in een redelijk voorspelbare stijging van de jaarlijkse exploitatielasten. In de raadsvergadering van 26 september 2024 zijn de risicoprofielen van de gemeenschappelijke regelingen opnieuw vastgesteld.

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming		
				2026	2027	2028	2029
Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond	Bestuur en veiligheid	AB	Laag/Gem	2.266	2.318	2.371	2.426
DCMR Milieudienst Rijnmond	Bestuur en veiligheid	AB	Laag/Gem	720	736	753	770
Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)	Ruimtelijk domein	Bestuur	Laag				
Metropoolregio Rotterdam-Den Haag	Maatschappelijk domein	AB/DB	Laag	89	91	94	96
Groenalliantie Midden-Holland	Maatschappelijk domein	Bestuur	Laag	233	238	244	249
GGD Rotterdam Rijnmond	Sociaal domein	AB	Laag	350	359	367	369
Werkvoorzieningschap PROMEN	Sociaal domein	AB	Laag/Gem	2.097	2.068	2.032	1.962
Jeugdhulp Rijnmond	Sociaal domein	DB	Gemiddeld	7.354	7.446	7.728	8.021
Centrum voor Jeugd en Gezin*	Sociaal domein	Raad voor publiek belang		970	992	1.015	1.039
GR IJSSELgemeenten	Sociaal domein en Overhead	Bestuur	Laag/Gem	6.102	6.069	6.276	6.444
Streekarchief Midden-Holland	Overhead	AB	Laag	205	210	215	220
Totaal				20.385	20.528	21.095	21.596

*Het CJG betreft een subsidiepartner, waarbij in het cijfer voor de begroting 2026 de aanvraag voor 2026 is vermeld. De beschikking van de subsidie vindt in december plaats.

Streekarchief Midden-Holland

Gemeentelijk belang	Het op een verantwoorde wijze beheren, ontsluiten en ter beschikking stellen van permanent te bewaren gemeentelijke archiefbescheiden.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	205.028	
Financiële resultaat	-25.421	
Balans:	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	293.530	287.575
Vreemd vermogen	327.518	344.576

GR IJSSELgemeenten

Gemeentelijk belang	GR IJSSELgemeenten verzorgt de volledige ondersteuning van de gemeentelijke organisatie op het gebied van ICT.Daarnaast verzorgt het ook de uitvoering van het taakveld werk en inkomen (sociale zaken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	6.101.561	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	777.000	504.000
Vreemd vermogen	7.930.000	7.924

Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

Gemeentelijk belang	Het doelmatig organiseren en coördineren van werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor een doeltreffende rampenbestrijding en crisisbeheersing.	
---------------------	--	--

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	2.265.729				
Financiële resultaat	-4.221.000				
Balans:	1-1-2026	31-12-2026			
Eigen vermogen	13.578.000	13.774.000			
Vreemd vermogen	87.574.000	85.596.000			

Ingenieursbureau Krimpenerwaard (IBKW)					
Gemeentelijk belang	IBKW levert advies- en ingenieursdiensten voor projecten op het gebied van weg- en waterbouw in brede zin.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	0				
Financiële resultaat	0				
Balans:	1-1-2026	31-12-2026			
Eigen vermogen	1.073.000	1.072.851			
Vreemd vermogen	291.039	284.039			

DCMR Milieudienst Rijnmond					
Gemeentelijk belang	De uitvoering van de Wet milieubeheer. DCMR draagt bij aan het verlagen van de milieubelasting van bedrijven en het verhogen van de milieukwaliteit en veiligheid. Daarnaast werkt DCMR ook aan de integratie van milieuaspecten in andere beleidsterreinen en aan milieu en veiligheid gerelateerde maatschappelijke vraagstukken en nieuwe ontwikkelingen.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	719.511				
Financiële resultaat	0				
Balans:	1-1-2026	31-12-2026			
Eigen vermogen	3.466.000	6.267.000			
Vreemd vermogen	21.259.000	17.213.000			

Metropoolregio Rotterdam-Den Haag					
Gemeentelijk belang	Het verbeteren van de bereikbaarheid, duurzaamheid, attractiviteit en economische vernieuwingen van en binnen de metropoolregio.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	89.346				
Financiële resultaat	0				
Balans:	1-1-2026	31-12-2026			
Eigen vermogen	45.202.898	45.202.898			
Vreemd vermogen	1.216.507.137	1.288.725.281			

Groenalliantie Midden-Holland					
Gemeentelijk belang	Deelname aan strategische besluitvorming betreffende het beheer en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden binnen het werkgebied van de deelnemende gemeenten. In het deelgebied Krimpenerwaard betreft het de gebieden Krimpenerhout en Loetbos.				
Begroting:					
Bijdrage Krimpen	233.000				
Financiële resultaat	0				

Verbonden partijen	Programma	Vertegenwoordiging	Risicoprofiel	Begroting	Meerjarenraming
Balans:	1-1-2026	31-12-2026			
Eigen vermogen	10.372.000	8.324.000			
Vreemd vermogen	2.527.000	2.330.000			

GGD Rotterdam Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Invulling geven aan de wettelijke taken op grond van de wet Publieke Gezondheid. Dit omvat onder andere epidemiologisch onderzoek, Infectieziekten bestrijding, Milieu & Hygiëne en Persoonsgerichte zorg. Ook voorziet het GGD in een rampenopvangplan (GROP) en in inspecties kinderopvang.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	349.858	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

Werkvoorzieningschap Promen		
Gemeentelijk belang	Het uitvoeren van Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) taken en het verzorgen van arbeidsgerichte trajecten (waaronder beschut werken).	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	2.097.000	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	3.032.000	4.326.000
Vreemd vermogen	6.468.000	6.174.000

Jeugdhulp Rijnmond		
Gemeentelijk belang	Het verzorgen van de inkoop van individuele voorzieningen Jeugdhulp, Jeugdbescherming en Jeugdreclassering.	
Begroting:		
Bijdrage Krimpen	7.354.018*	
Financiële resultaat	0	
Balans:	1-1-2026	31-12-2026
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	0	0

*De bijdrage van de GRJR bestaat uit 2 delen. De bijdrage voor de uitvoeringskosten van GR-besluiten en het begrotingsadvies voor de zorgkosten die wij in onze eigen begroting moeten verwerken. De bijdrage voor de uitvoeringskosten van GR besluiten volgens de begroting 2026 van de GRJR is € 1.669.892 en één op één in onze begroting verwerkt. Het advies voor de zorgkosten 2026 van de GRJR nemen wij niet over. Dit advies van € 5.922.353 is op basis van eigen prognoses te hoog, wij verwachten in 2026 uit te komen op € 5.684.086. De verwachte bijdrage aan de GRJR in 2026 is hiermee € 7.353.978.

Deelnemingen

De deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit vooral voort uit de van oudsher maatschappelijke belangen die door deze vennootschappen worden/werden nagestreefd. De gemeente Krimpen aan den IJssel heeft deelnemingen in vier ondernemingen:

Naam deelneming	Vestigingsplaats	Nominale deelname	Netto resultaat 2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024	Dividend 2024	Dividend 2025	Dividend 2026
Stedin	Rotterdam	3.267	213.000	4.705.000	4.814.000	389	251	202
OASEN	Gouda	13	7.892	136.041	263.326			
Bank Nederlandse Gemeenten	Den Haag	75	294.000	4.800.000	123.100.000	71	82	82
Cyclus BV	Moordrecht	271	2.893	14.156	24.695			

Toelichting deelnemingen

Het financiële risico strekt zich uit tot de waarde van de deelneming. In de balans is de aankoopprijs van de aandelen als waarde opgenomen. Het risico betreft de economische waarde van het aandelenpakket, als deze lager ligt dan de aankoopprijs. Ook is in de tabel de dividenduitkering opgenomen. Mogelijke fluctuaties in de hoogte van de dividenduitkering vormen een risico, met effecten op het begrotingsresultaat. Om deze reden zijn wij terughoudend in het ramen van de opbrengsten uit dividend.

Stedin

De investeringsopgave voor netwerkbeheerder Stedin blijft de komende jaren onverminderd groot vanwege de energietransitie. Dit gaat gepaard met een extra kapitaalbehoefte, waarvoor in de afgelopen jaren in een aantal fasen het eigen vermogen is versterkt. Hiermee is voorlopig geborgd dat Stedin financieel gezond blijft en toegang houdt tot de kapitaalmarkt tegen acceptabele kosten.

De uiteindelijke kapitaalbehoefte van Stedin is op termijn nog steeds een uitdaging. De komende jaren zal dit onderwerp opnieuw op de agenda komen. Bij iedere kapitaalstorting krijgen ook de bestaande aandeelhouders gelegenheid om extra aandelen te verwerven. De gemeente Krimpen aan den IJssel zal op die momenten opnieuw de maatschappelijke en financiële effecten afwegen.

Naast het dividend op de cumulatief preferente aandelen zal de komende jaren sprake zijn van fluctuerende dividendopbrengsten van het reguliere aandelenpakket. Deze fluctuaties hangen samen met de benodigde investeringen en het effect daarvan op de jaarwinsten. Met ingang van deze begroting wordt het gemiddelde dividend over de laatste vier jaren opgenomen als verwachte uitkering.

Cyclus N.V.

Met ingang van 2026 wordt het aantal deelnemende gemeenten in Cyclus N.V. uitgebreid. Op termijn treden 5 nieuwe gemeenten toe, waarmee het aantal deelnemers op 14 komt. Dit versterkt de onderneming en leidt tot schaalvoordelen, versteviging van de toekomstbestendigheid en borging van continuïteit.

Paragraaf G Grondbeleid

Inleiding

Net als geld is grond een schaars middel. Verschillende functies, zoals infrastructuur, woningen, bedrijven, maatschappelijke voorzieningen en recreatie concurreren als het ware om de beperkte ruimte binnen onze gemeentegrenzen. Daarom is het belangrijk om het duurzame gebruik van die ruimte vast te leggen en te bevorderen.

Dat hebben we in Krimpen aan den IJssel gedaan in de volgende (sectorale) beleidsnota's:

Functie/Thema	Belangrijke documenten
Wonen	Woonvisie Krimpen aan den IJssel
	Regio akkoord nieuwe woningmarktafspraken
	Regionale woonvisie
Werken/Economie	Detailhandelsvisie
	Missie en strategie voor de Stormpolder
Maatschappelijke voorzieningen	Integraal huisvestingsplan Onderwijs en binnensport
	Strategisch huisvestingsplan
Vrije tijd	Sportnota
	Speelruimtebeleidsplan
Ruimtelijke randvoorwaarden	Koers van Krimpen (Omgevingsvisie)

Ambitiedocument duurzaamheid	
Duurzaamheidsagenda	
Archeologische waardenkaart	
Cultuurhistorische waardenkaart	
Groenbeleid	
Groenstructuurplan	
Stedelijk waterplan	
Centrumgebied	Centrumvisie

Grondbeleid

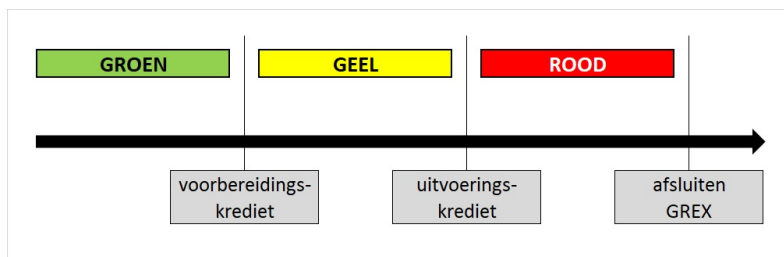
Grondbeleid is een middel dat wordt ingezet om ruimtelijk beleid te realiseren. In de Nota Grondbeleid (2017) hebben wij als gemeente vastgelegd welke uitgangspunten wij daarbij hanteren.

In beginsel opereren wij faciliterend. Vanuit een bestaande gemeentelijke grondpositie of wanneer zonder gemeentelijke sturing niet de gewenste ruimtelijke eindsituatie tot stand komt, kiezen wij voor actief grondbeleid.

MeerjarenPerspectief grondexploitaties (MPG)

Alle ruimtelijke ontwikkelingen waaraan wij (mee)werken nemen wij op in het zo geheten MeerjarenPerspectief Grondexploitaties (MPG). Ieder voorjaar geven wij op die manier een integraal en actueel inzicht in alle kosten en baten van de lopende projecten. Zo'n 'begroting' van een project noemen we een 'grondexploitatie'.

Het MPG 2025, dat op 24 april 2025 werd vastgesteld, bevat 13 grondexploitaties, zowel actief als facilitair. Daarvan zijn zes projecten daadwerkelijk in uitvoering (rood), twee projecten bevonden zich in de haalbaarheidsfase (geel) en vijf projecten zijn nog in de initiatieffase (groen). Een faseovergang (van 'groen naar geel' of van 'geel naar rood') vindt plaats op basis van besluitvorming door uw raad.

Bij de opstelling van deze begroting vindt géén actualisatie van de grondexploitaties plaats. Actualisatie van de afzonderlijke projecten vindt namelijk plaats op het moment dat uw raad besluiten neemt over stedenbouwkundige randvoorwaarden (van 'groen naar geel') of bestemmingsplannen (van 'geel naar rood'). Soms kan er ook tussentijds aanleiding zijn voor een financiële bijstelling.

De geraamde netto contante waarde per 1 januari 2025 van de projecten is hieronder weergegeven (cijfers MPG 2025):

MPG 2025	bedragen x 1.000
Rood	-680
Geel	-400
Groen	470
Totaal	-610

In principe voegen we nieuwe locaties alleen aan het MPG toe wanneer een initiatiefnemer de functie van vastgoed wil wijzigen of dat vastgoed grootschalig wil herontwikkelen (sloop/nieuwbouw). Als uit een eerste haalbaarheidsonderzoek is gebleken dat een initiatief maatschappelijk én stedenbouwkundig aanvaardbaar is, wordt het als 'groen' project in het MPG opgenomen.

Voor gemeentelijke grond- en vastgoedposities gaan we, wanneer afstoten aan de orde is, in eerste instantie uit van verkoop op basis van de huidige bestemming. Indien vanwege ruimtelijke of andere beleidsmatige overwegingen een projectmatige aanpak gewenst is, kunnen we ervoor kiezen een grondexploitatie te openen.

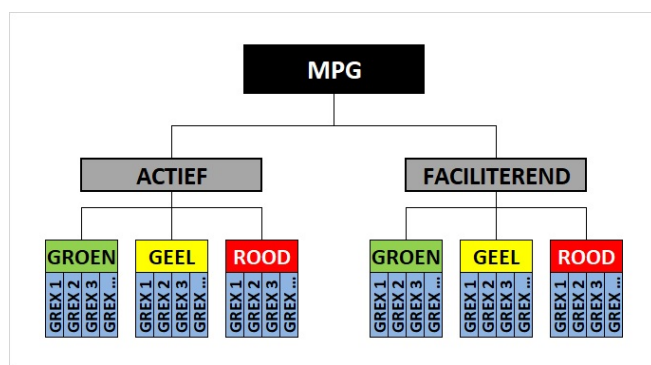
In het kader van de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan onderwijs/binnensport worden meerdere locaties ruimtelijk verkend. De realisatie, sloop/nieuwbouw of verbouw van een school heeft altijd ruimtelijke impact. De regelgeving bepaalt echter dat hiervoor alleen een grondexploitatie mag worden gevormd wanneer sprake is van functieverandering.

De ruimtelijke projecten maken onderdeel uit van programma 2 (Woningbouw) en programma 3 (Bedrijventerreinen).

Risico's

De gemeente Krimpen aan den IJssel voert een behoudend waarderingsbeleid uit ten aanzien van de grondexploitaties. Hiermee ramen we in feite risicomijdend. Ondanks dit voorzichtigheidsprincipe gaan grondexploitaties altijd vergezeld van risico's. In het MPG zijn per project de risico's systematisch geïnventariseerd. Risico's waarvan de kans groter is dan 50% vertalen we integraal in de grondexploitatie. De overige risico's zijn gewogen waarna een netto af te dekken risico van circa € 1,01 miljoen resulteert (MPG 2025). De risico's van de grondexploitaties maken deel uit van het gemeentelijke risicoprofiel, waarop we in paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing verder ingaan.

Financiële vooruitzichten projecten in uitvoering

Faciliterende grondexploitaties

Bij projecten waar de gemeente een faciliterende rol heeft, is het uitgangspunt dat we de gemeentelijke kosten verhalen op de ontwikkelaar.

Actieve grondexploitaties

In het MPG 2025 zijn vier actieve grondexploitaties opgenomen die in uitvoering (rode fase) zijn. Het betreft de woningbouwontwikkelingen Centrum-Zuid (actief en facilitair), Werf aan den IJssel, KOAG-Driekamp en Kerkdreef.

Financiële ruimte

Doordat jaarlijks voorbereidingskosten aan de reserve worden onttrokken voor projecten in de initiatieffase, ontwikkelt het saldo van de reserve zich negatief.

De reserve heeft daarnaast ook nog een functie als onderdeel van de weerstandscapaciteit. Bij het opnemen van (nieuwe) grexen met een geprognosticeerde negatieve eindwaarde dient daarom altijd ook nadrukkelijk naar de risico's te worden gekeken.

Paragraaf H Subsidies

Inleiding

Subsidieverlening vindt zijn wettelijke basis in de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Hierin zijn algemene regels opgenomen over subsidiëring die ook voor de gemeentelijke overheid gelden. De hoofdregel van de subsidietitel in de Awb is dat subsidies gebaseerd moeten zijn op een wettelijk voorschrift. Voor gemeenten is dat wettelijk voorschrift een gemeentelijke verordening als aanvulling op, en specificering van, de Awb.

Rol raad

In de Algemene Subsidie Verordening (ASV) 2018 is de kaderstellende rol van de gemeenteraad uitgewerkt. De ASV 2018 regelt de procedures voor subsidieverlening en vaststelling. Met de behandeling van de programmabegroting stelt de raad de subsidieplafonds vast. Binnen deze vastgestelde plafonds neemt het college de uitvoering ter hand. De raad heeft de mogelijkheid om door middel van bijvoorbeeld nieuw beleid de (financiële) kaders bij te stellen. Tijdens de behandeling van de jaarrekening heeft de raad een controlerende rol.

Herziening subsidieverordening

De ASV 2018 wordt eind 2025, begin 2026 geactualiseerd, evenals de bijbehorende beleidsregels. Naar verwachting wordt de verordening 1e helft 2026 aan u voorgelegd.

Waarom subsidiëring

De gemeente betaalt op grond van het algemeen belang een deel van de kosten die een subsidieontvanger heeft gemaakt. Het gaat hierbij om activiteiten waar een wettelijke verplichting op rust of activiteiten die de overheid wenselijk of nuttig vindt. Het subsidiegeld komt uit de algemene middelen, of wordt via een specifieke uitkering aan de gemeente verstrekt. Met subsidies beoogt de gemeente haar beleid in de praktijk vorm te geven, of bij te sturen.

Subsidiebenamingen

De Awb fungeert als basisregeling en biedt veel beleidsvrijheid aan bijzondere subsidieregelingen en subsidiebeschikkingen. Het is de vraag of een veelvoud aan benamingen de praktijk ten goede komt. In de ASV 2018 kozen we voor twee benamingen: structurele en incidentele subsidies. Deze benamingen proberen het verschil aan te geven tussen de jaarlijks aan instellingen verstrekte subsidies en de incidentele projectsubsidies.

Structurele subsidies

Bij de structurele subsidie gaat het om een subsidie voor voortdurende activiteiten van een instelling, organisatie of vereniging. Deze wordt in principe jaarlijks verleend en heeft dan ook een structureel karakter. Hieronder vallen:

Budgetsubsidies

Een subsidie waarbij de instelling een bedrag krijgt toegewezen om een van tevoren overeengekomen prestatie uit te voeren. Veelal betreft het hier professionele instellingen. Aan de aanvraag tot subsidieverlening ligt vooraf door de gemeente geformuleerd beleid ten grondslag.

Onderdeel van budgetsubsidie kan huurvergoeding zijn.

Erkenningssubsidies

Een subsidie die we verstrekken als waardering voor het uitvoeren van activiteiten die ten goede komen aan de inwoners van de gemeente, veelal op basis van vrijwilligers.

Incidentele subsidies

Incidentele subsidies zijn subsidies voor een eenmalige activiteit, of een activiteit waarvoor het college slechts voor een vooraf maximaal bepaalde tijd subsidie wil verlenen. Hieronder vallen:

Projectsubsidies

Een subsidie die tijdelijk en doelgericht is van aard. De subsidie is gericht op een prestatie, activiteit, evenement, product of resultaat die aansluit op gemeentelijk beleid, die in tijd beperkt is én inhoudelijk een afgerond resultaat oplevert.

Zoals genoemd is niet de naam van de subsidie van belang, maar het feit of er een structurele (jaarlijkse) subsidierelatie met de ontvanger bestaat of dat het een incidentele subsidie betreft.

Hierdoor bestaat de mogelijkheid om in de subsidiebeleidsregels andere dan bovengenoemde subsidienamen te gebruiken, mits duidelijk is welk type subsidie het betreft.

Indexering subsidies

In de begroting 2026 zijn de subsidies geïndexeerd met 2,5% ten opzichte van de begroting 2025. Een aantal partijen ontvangt ook subsidie voor huur. Over indexering van de huur zijn separate afspraken gemaakt. De huur is voor het jaar 2025 ook verhoogd met 2,5%.

Subsidieplafonds

De subsidieplafonds worden vastgesteld op het begrote budget per programma.

De volgende subsidieplafonds worden vastgesteld:

Bestuur en Veiligheid	€ 10.832
Ruimtelijk Domein:	€ 583.032
Maatschappelijk Domein:	€ 4.199.024
Sociaal Domein:	€ 3.108.684

In 2026 is er sprake van een incidentele ophoging van het subsidieplafond voor het maatschappelijk domein met € 150.000 in verband met de besteding van middelen van de specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid. Bij de vaststelling van de subsidies 2024 in het jaar 2025 is een zelfde bedrag met betrekking tot deze specifieke uitkering is terugontvangen, als gevolg van minder levering van VVE-activiteiten. Het geld wordt "bewaard" op de balans. Wij mogen deze middelen in de door het Rijk vastgestelde OAB-periode 2023-2026 alsnog benutten. In 2026 worden deze middelen daarom opnieuw ingezet voor een incidentele subsidieverstrekking aan de kinderopvangorganisaties die VE verstrekken. Hierdoor voorkomen wij dat het overschot van de ontvangen specifieke uitkering bij de vaststelling wordt teruggevorderd door het Rijk .

Een totaal overzicht van de subsidies staat op de volgende pagina:

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening >= € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
Bestuur en veiligheid								
Bestuur								
Veiligheid	4.0	Krimpenwijzer					11	
Subsidieplafond Bestuur en Veiligheid				11				
Ruimtelijk domein								
Openbare ruimte en verkeer	3.14	Beheer Kinderboerderij	Kinderboerderij		451			114
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening								
Afval, riolering en begraven	7.2	Rioolgerelateerde voorzieningen					18	
Subsidieplafond Ruimtelijk domein				583				
Maatschappelijk domein								
Sport en recreatie	3.6	Sport				5	2	
	3.13	Beheer Binnensportaccommodaties	Synerkri		467			589
	3.6	Sport					18	
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		454			
Cultuur	3.2	Bibliotheekwerk	Bibliotheek		625	2		127
	3.3	Kunst en musea	Streekmuseum, Synerkri		229	10	33	
	3.4	Muziek				12	5	
	3.5	Media				39		
	3.7	Evenementen					68	
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				16	3	
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven					2	
	3.15	Cultuureducatie	Muziekschool		476		6	90
Onderwijs	3.9	Peuterspeelzaalwerk inclusief VVE	Royal Kids Home, Kinderdam, Stichting Reformatorische Kinderopvang		665		230	
	4.0	Krimpenwijzer			26			
Economie								
Subsidieplafond Maatschappelijk domein				4.199				
Sociaal domein								
Preventie	3.0	Sociaal Domein Algemeen				11		
	3.8	Maatschappelijke participatie samenleven				14	5	14
	3.11	Gemeentelijke antidiscriminatievoorziening						
	4.1	Maatschappelijke participatie preventie	Synerkri		319	37	57	
	4.2	Deskundigheidsbevordering vrijwilligers					8	
	4.3	Informele zorg door vrijwilligersorganisatie			24		31	

Programma/beleidsthema	nr	Beleidsregel	Subsidieverlening ≥ € 50.000	Subsidie plafonds	Budget subsidies	Erkenning subsidies	Project subsidies	Huur subsidies
	4.4	Jeugdgezondheidszorg	Centrum voor Jeugd en Gezin		1.016		9	
	4.6	Jeugd- en Jongerenwerk	Gro up		419			48
	4.0	Krimpenwijzer					10	
	4.0	Krimpenwijzer					33	
	4.7	Preventieve gezondheidszorg			29	3	120	
Basishulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern		253		11	186
	4.5	Opvoed- en opgroeiondersteuning						
	5.0	Basishulp					11	
	4.8	Algemeen maatschappelijk werk				12	39	
Individuele hulp	4.0	Krimpenwijzer	ContourdeTwern			89		
Opvang en inburgering					111		189	
Subsidieplafond Sociaal domein				3.109				
Totaal				7.902	5.564	251	918	1.168

Paragraaf I Openbaarheidsparagraaf

Openbaarheidsparagraaf

Inleiding

In artikel 3.5 van de Wet open overheid (Woo) staat dat bestuursorganen in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan. Daarom treft u hier de openbaarheidsparagraaf aan, waarin de beleidsvoornemens voor 2026 zijn weergegeven voor een open en transparant Krimpen aan den IJssel.

Actief naar buiten

We staan voor het principe: Open, tenzij. Dat betekent dat we ons inspannen om informatie beschikbaar te stellen, tenzij er een wettelijke grond is om dat niet te doen. Een gemeentelijke projectgroep werkt in dit kader planmatig aan het openbaar maken van de informatiecategorieën uit de Woo. Dat gebeurt in fasen, waarmee we de landelijke richtlijn volgen. Dit interpreteren we ruim. Kunnen we meer publiceren dan wettelijk is bepaald, dan doen we dat ook. Sinds 2024/2025 zijn de eerste categorieën verplicht om actief openbaar te maken. Dit waren redelijk eenvoudig te realiseren categorieën, die we inmiddels plaatsen op onze website. De voortgang is te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl.

In 2026 moet de tweede tranche gerealiseerd zijn. Deze is complexer dan de eerste, omdat het gaat om grote hoeveelheden, soms lastig te definiëren documenten die gestructureerd en tijdig openbaar moeten worden gemaakt. Dat doen we via een digitaal webportaal, dat we eind 2025 in gebruik hebben genomen en dat zeer gebruiksvriendelijk moet worden voor onze inwoners. We willen informatie zo snel publiceren en tegelijkertijd ervoor zorgen dat deze actueel, correct en bruikbaar is voor iedereen die ernaar zoekt. Onze gemeentelijke processen worden hier op ingericht.

Passief openbaar maken

Daarnaast vraagt het proces om op verzoek documenten beschikbaar te stellen de nodige aandacht. Waar tot op heden vooral de nadruk lag op het verstrekken van louter de documenten, wordt er momenteel steeds meer aandacht gevraagd voor de context waarop de documenten tot stand zijn gekomen en hoe deze beschikbaar zijn gesteld. Dat betekent dat we inzicht moeten geven in de wijze waarop documenten zijn geproduceerd, op welke wijze deze zijn gevonden, met welke zoekopdrachten, in welke systemen, hoe we tot ons besluit zijn gekomen om documenten al dan niet beschikbaar te stellen, etc. Dit vraagt dus om extra verdieping waarbij we nog beter onze dossiers op orde moeten hebben, maar ook bewuster moeten zijn dat we meer maatwerk moet leveren voor de Woo-verzoeker. Persoonlijk contact bij alle Woo-verzoeken moet hier onder andere bij helpen. Het Woo-proces zal dan ook verder worden verfijnd.

Informatiehuishouding op orde

En willen we de informatie duurzaam toegankelijk maken en transparant zijn naar onze inwoners, dan moet onze informatiehuishouding goed op orde zijn. Dit maakt het voor ons gemakkelijker om verantwoording af te leggen en informatie actief openbaar te maken. De hoeveelheid informatie en systemen waar deze in opgeslagen worden, groeit echter gestaag wat de uitdaging vergroot om alles op orde te houden. In 2026 gaan we daarom verder met het uitwerken van informatiebeheerplannen waarin per proces afspraken worden gemaakt hoe om te gaan met de informatie. Uitgangspunten hiervoor zijn vastgelegd in het Beleidsplan informatiebeheer dat begin 2026 gereed komt. Het is echter niet alleen een technische uitdaging, maar vereist ook een cultuurverandering waarbij onze medewerkers zich verantwoordelijk voelen voor de informatiehuishouding. We stimuleren daarom dat medewerkers zaakgericht werken en hun dossiers vroegtijdig digitaal en duurzaam op orde te brengen.

Financiële begroting

Uitgangspunten

Kerngegevens

De uitgangspunten voor de begroting 2026 zijn vastgelegd in de Kadernota 2026. De kerngegevens zijn gebaseerd op de septembercirculaire 2025 en eigen gegevens. De prognoses van de ontwikkeling van de belangrijkste sociale en fysieke kenmerken van onze gemeente vormen de basis van de ramingen in deze begroting. Sinds de Kadernota zijn de prognoses van de kerngegevens niet bijgesteld voor de berekening van de algemene uitkering. Budgetten binnen de programma's zijn gebaseerd op de meest actuele gegevens.

Kerngegevens	Eenheid	2025	2026	2027	2028	2029
Woonruimten	woonruimten	12.730	12.784	12.867	13.044	13.118
WOZ-waarde woningen	€ 1 mln	4.906	5.421	5.501	5.582	5.664
WOZ-waarde niet-woningen	€ 1 mln	488	498	507	516	525
Inwoners	personen	29.793	29.860	30.060	30.430	30.630
Jongeren 18-	personen	6.151	6.110	6.080	6.050	6.030
Ouderen 75+	personen	4.045	4.206	4.342	4.478	4.615
Inwoners met migratieachtergrond	personen	3.720	3.800	3.880	3.960	4.040
Eenpersoonshuishoudens	huishoudens	4.155	4.200	4.245	4.290	4.335
Huishoudens met laag inkomen	huishoudens	3.900	3.900	3.900	3.900	3.900
Bijstandontvangers	personen	518	518	518	518	518
Leerlingen VO	personen	1.213	1.210	1.215	1.213	1.216
Oppervlakte land	hectaren	764	764	764	764	764
Oppervlakte binnenwater	hectaren	129	129	129	129	129
Oppervlak bebouwing	hectaren	130	130	130	130	130
Slechte bodem	percentage	90%	90%	90%	90%	90%
Bedrijven	vestigingen	3.236	3.391	3.566	3.751	3.913

Index

In de begroting 2026 is uitgegaan van de onderstaande indexeringen. Deze zijn afgeleid van het Centraal Economisch Plan 2025, dat is verschenen in maart 2025. De meer recente cijfers uit de Macro Economische Verkenningen 2026 (september 2025) geven geen aanleiding om de indexen aan te passen.

Index	Begroting 2026	Meerjarenraming		
		2027	2028	2029
Algemene inflatie (lasten)	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Algemene inflatie (baten)	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
OZB ontwikkeling	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Zorgkosten (OVA)	6,06%	4,00%	4,00%	4,00%
Budgetten beheer buitenruimte	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Budgetsubsidies	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Project- en erkenningsubsidies	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Bijdragen gemeenschappelijke regelingen	5,20%	2,30%	2,30%	2,30%
Salarissen	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%
Heffingen en leges	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%
Voorziening OK	2,50%	2,30%	2,30%	2,30%

Uitkering gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds vormt de grootste inkomstenbron voor de gemeente. Met ingang van 2025 ontwikkelt het volume van het gemeentefonds zich op basis van een meerjarig historisch gemiddelde van het Bruto Binnenlands Product. De schommelingen die voorheen werden veroorzaakt door de koppeling aan de rijksuitgaven (samen trap-op-trap-af) zijn daardoor verleden tijd.

De in de begroting opgenomen raming van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2026-2029 is gebaseerd op de informatie uit de septembercirculaire 2025.

In het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen wordt de uitkering uit het gemeentefonds verder toegelicht.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Volgens artikel 20 van het BBV moet in de uiteenzetting van de financiële positie afzonderlijk aandacht worden besteed aan de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen. Onder deze verplichtingen moet worden verstaan de aanspraken van het huidige en het voormalige personeel op (toekomstige) uitkeringen.

In de begroting 2026 is rekening gehouden met de volgende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen:

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	Stand voorziening 1-1-2026	Lasten in de exploitatie 2026
Pensioenen voormalige bestuurders	3.073	
Uitkeringen voormalig personeel/bestuurders		455
Verlofsparen	89	

Budgetautorisatie baten en lasten

Budgetautorisatie baten en lasten

De begroting is opgebouwd uit 4 programma's, overhead en het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Per programma worden de lasten, baten en de reservemutaties onderscheiden. Het geraamde resultaat is het saldo van baten en lasten, waarin de mutaties van de reserves zijn opgenomen.

De volgende tabel laat de te autoriseren bedragen voor 2026 zien. Conform het raadsbesluit van 23 juni 2022 vindt de autorisatie aan het college plaats op het niveau van de beleidsthema's (baten en lasten apart).

Budgetautorisatie 2026	Lasten 2026	Baten 2026	Saldo baten en lasten	Reserve mutaties Lasten	Reserve mutaties Baten	Saldo reserve baten en lasten	Geraamd resultaat
Programma 1 Bestuur en veiligheid	8.084	802	-7.281				-7.281
Bestuur	3.340	681	-2.659				
Veiligheid	4.744	122	-4.623				
Programma 2 Ruimtelijk domein	20.812	13.569	-7.243	1.890	1.233	-657	-7.900
Openbare ruimte en verkeer	9.899	760	-9.139				
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.130	1.276	-853				
Afval, riolering en begraven	8.783	11.533	2.750				
Programma 3 Maatschappelijk domein	12.474	3.646	-8.828	1.534	613	-921	-9.750
Sport en recreatie	4.220	1.382	-2.838				
Cultuur	3.800	1.122	-2.678				
Onderwijs	4.127	1.091	-3.037				
Economie	327	51	-276				
Programma 4 Sociaal domein	49.202	13.392	-35.810		45	45	-35.765
Preventie	3.567	1.249	-2.318				
Basishulp	2.448	104	-2.345				
Individuele hulp	42.440	11.431	-31.009				
Opvang en inburgering	747	608	-139				
Middelen	15.004	75.910	60.906		146	146	61.052
Overhead	13.587	338	-13.249				
Algemene dekkingsmiddelen	1.413	75.572	74.159				
Vennootschapsbelasting	4		-4				
Onvoorzien							
Totaal geraamde baten en lasten	105.576	107.319	1.743	3.424	2.036	-1.388	355

Meerjarenperspectief

Meerjarenperspectief

Inzicht in het meerjarenperspectief is noodzakelijk bij de beoordeling van de financiële positie.

Meerjarenperspectief	Rekening	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Programma's en middelen						
Bestuur en veiligheid	-7.119	-7.442	-7.281	-7.469	-7.724	-7.973
Ruimtelijk domein	-6.326	-8.441	-7.243	-6.855	-8.162	-8.581
Maatschappelijk domein	-7.813	-9.437	-8.828	-9.033	-9.183	-9.809
Sociaal domein	-30.947	-33.456	-35.810	-37.368	-38.713	-39.836
Middelen	56.808	57.884	60.906	62.050	61.881	63.392
Totaal saldo van geraamde baten en lasten	4.603	-891	1.743	1.325	-1.900	-2.805
Reservemutaties	-475	3.511	-1.388	193	550	517
Geraamd resultaat	4.128	2.620	355	1.518	-1.350	-2.288
Waarvan incidenteel resultaat	1.562	-821	-1.996	-682	-456	-476
Geraamd structureel resultaat	2.566	3.441	2.351	2.199	-893	-1.812

Meerjarenperspectief baten en lasten

Onderstaande tabel is een meer uitgebreide variant van het overzicht baten en lasten. Deze variant laat per programma de baten en de lasten apart zien en de reservemutaties per programma.

Meerjarenperspectief baten en lasten	Rekening			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting			Begroting		
	2024			2025			2026			2027			2028			2029		
	lasten	baten	sald o	lasten	baten	sald o	lasten	baten	sald o	lasten	baten	sald o	lasten	baten	sald o	lasten	baten	sald o
Programma's																		
Bestuur en veiligheid	7.865	746	- 7.119	8.224	782	- 7.442	8.084	802	- 7.281	8.290	821	- 7.469	8.564	841	- 7.724	8.832	860	- 7.973
Ruimtelijk domein	27.140	20.814	- 6.326	25.189	16.749	- 8.441	20.812	13.569	- 7.243	21.632	14.778	- 6.855	19.141	10.979	- 8.162	23.309	14.728	- 8.581
Maatschappelijk domein	10.671	2.858	- 7.813	12.568	3.131	- 9.437	12.474	3.646	- 8.828	12.605	3.571	- 9.033	12.840	3.657	- 9.183	13.530	3.722	- 9.809
Sociaal domein	47.596	16.649	- 30.947	49.570	16.114	- 33.456	49.202	13.392	- 35.810	50.218	12.851	- 37.368	51.839	13.126	- 38.713	53.244	13.408	- 39.836
Totaal programma's	93.273	41.067	- 52.206	95.551	36.776	- 58.775	90.572	31.409	- 59.163	92.745	32.021	- 60.725	92.384	28.603	- 63.781	98.916	32.719	- 66.198
Middelen																		
Overhead	12.220	324	- 11.896	14.147	330	- 13.817	13.587	338	- 13.249	13.930	346	- 13.584	14.274	354	- 13.920	14.716	362	- 14.354
Algemene dekkingsmiddelen	1.384	70.093	68.709	625	72.330	71.705	1.413	75.572	74.159	1.471	77.108	75.638	2.419	78.224	75.805	3.287	81.037	77.750
Vennootschapsbelasting	5		-5	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4	4		-4
Onvoorzien																		
Totaal middelen	13.608	70.416	56.808	14.776	72.660	57.884	15.004	75.910	60.906	15.405	77.454	62.050	16.697	78.578	61.881	18.007	81.400	63.392
Reservemutaties per programma																		
Bestuur en veiligheid	510	553	43		510	510												
Ruimtelijk domein	10.883	9.098	- 1.784	2.209	2.756	547	1.890	1.233	-657	1.448	1.231	-217	1.168	1.405	236	1.336	1.593	257
Maatschappelijk domein	308	990	682	33	1.856	1.823	1.534	613	-921	34	298	264	34	202	168	34	202	168
Sociaal domein	55	482	427					45	45									
Algemene dekkingsmiddelen		154	154															
Overhead	468	289	-179		468	468												
Niet programma gerelateerd	500	681	181	1.400	1.564	164		146	146		146	146		146	146		93	93
Totaal reservemutaties	12.724	12.249	-475	3.642	7.153	3.511	3.424	2.036	- 1.388	1.482	1.674	193	1.202	1.752	550	1.370	1.887	517
Geraamd resultaat	119.605	123.732	4.128	113.969	116.589	2.620	109.000	109.355	355	109.632	111.149	1.518	110.283	108.934	- 1.350	118.294	116.005	- 2.288

Meerjarenperspectief	Rekening	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
----------------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Aanmerkelijke verschillen

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2024 - begroting 2026

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting, alsmede die tussen de laatst vastgestelde jaarrekening en de nieuwe begroting.

Hieronder wordt het verschil tussen de jaarrekening 2023 en de begroting 2025 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2025 en de jaarrekening 2023 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2024 - begroting 2026 per beleidsthema	Rekening 2024	Begroting 2026	Vershil 2024-2026
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-7.119	-7.281	-163
Bestuur	-2.921	-2.659	262
Veiligheid	-4.198	-4.623	-425
Programma 2 Ruimtelijk domein	-6.326	-7.243	-916
Openbare ruimte en verkeer	-7.960	-9.139	-1.179
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-749	-853	-104
Afval, riolering en begraven	2.383	2.750	367
Programma 3 Maatschappelijk domein	-7.813	-8.828	-1.015
Sport en recreatie	-2.013	-2.838	-825
Cultuur	-2.636	-2.678	-42
Onderwijs	-2.838	-3.037	-198
Economie	-327	-276	51
Programma 4 Sociaal domein	-30.947	-35.810	-4.863
Preventie	-1.269	-2.318	-1.048
Basishulp	-2.710	-2.345	365
Individuele hulp	-27.246	-31.009	-3.763
Opvang en inburgering	278	-139	-417
Middelen	52.206	59.518	7.313
Overhead	-11.896	-13.249	-1.353
Algemene dekkingsmiddelen	68.709	74.159	5.450
Vennootschapsbelasting	-5	-4	1
Resultaat en bestemming	-4.602	-1.388	3.215

Duiding Aanmerkelijke verschillen jaarrekening 2024 - begroting 2026

Een **negatief bedrag (-/-)** duidt op **hogere lasten of lagere baten** in de begroting 2026 ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Een **positief bedrag** daarentegen geeft aan dat er sprake is van **lagere lasten of hogere baten** in de begroting 2026 ten opzichte van de jaarrekening 2024.

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil jaarrekening 2024 - begroting 2026

Bestuur (€ 262.000)

- € 340.000 minder lasten in 2026 omdat er in 2024 er een storting in de voorziening wethouders pensioenen heeft plaatsgevonden.
- -/- € 73.000 meer lasten in 2026 voor de gemeenteraad
- -/- € 5.000 overige verschillen.

Veiligheid (-/- € 425.000)

- -/- € 407.000 meer lasten in 2026 doordat de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond is gestegen ten opzichte van 2024.
- -/- € 18.000 overige verschillen.

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil jaarrekening 2024 - begroting 2026

Openbare ruimte en verkeer (-/- € 1.179.000)

- -/- € 989.000 toename van de totale afschrijvingslasten en rente.
- -/- € 100.000 toename kosten van bomenbeheer.
- -/- € 90.000 hogere bijdrage Algeracorridor.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (-/- € 104.000)

- € 212.000 meer baten in 2026 uit leges omgevingsvergunningen.
- -/- € 306.000 minder baten in 2026 door verkoop Poldersedijk 16A in 2024.
- -/- € 10.000 overige verschillen.

Afval, riolering en begraven (€ 367.000)

- € 200.000 hogere lasten/baten binnen afval.
- € 167.000 lagere (onderhoud) kosten en hogere opbrengsten binnen lijkbezorgingsbeleid in 2026.

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil jaarrekening 2024 - begroting 2026

Sport en recreatie (-/- € 825.000)

- € 90.000 Mutatie voorziening onderhoud kapitaalgoederen
- -/- € 58.000 Subsidies
- -/- € 35.000 Sportbeleid
- -/- € 404.000 Afschrijving & rente
- -/- € 327.000 Zwembad de Lansingh
- -/- € 40.000 Onderhoud speelplaatsen
- -/- € 73.000 Overdekte sportaccommodaties
- € 22.000 overige verschillen

Cultuur (-/- € 42.000)

- € 27.000 verdeling salariskosten
- € 43.000 Kosten beheer de Tuyter
- -/- € 74.000 hogere kosten begroot 2026 i.v.m. subsidievaststellingen 2023 verwerkt in 2024
- -/- € 50.000 hogere kosten subsidieverstrekingen in 2026
- € 12.000 overige verschillen

Onderwijs (-/- € 198.000)

- € 23.000 Minder lasten schoolzwemmen
- € 48.000 Minder lasten onderwijshuisvesting
- € 74.000 Minder lasten onderwijsinhoudelijke zaken
- -/- € 83.000 Meer lasten leerlingenvervoer
- -/-/- € 150.000 Minder baten / meer lasten peutergroepen en VVE
- -/- € 105.000 Meer lasten nieuwkomersonderwijs
- € 5.000 overige verschillen

Economie (€ 51.000)

- € 51.000 lagere (onderhouds) kosten incl. project - subsidies binnen het marktbeleid en economische zaken.

Programma 4 Sociaal domein verschil jaarrekening 2024 - begroting 2026

Preventie (-/- € 1.048.000)

- -/- € 112.000 Wegvallen van de inkomsten van de specifieke uitkering GALA vanaf 2026 voor een aantal onderdelen, bijvoorbeeld één tegen eenzaamheid, aanpak overgewicht en OKO & vroegsignalering alcoholproblematiek
- -/- € 298.000 Incidenteel hogere inkomsten in 2024 uit de specifieke uitkering IZA van de mandaatgemeente Rotterdam.
- -/- € 208.000 Toename kosten gratis OV voor minima vanwege intensivering gebruik.
- -/- € 82.000 Hogere bijdrage CJG
- -/- € 53.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 67.000 Toename inclusie, mede door invulling nieuw beleid begroting 2024
- -/- € 144.000 Incidentele ontvangsten in 2024 als gevolg van lagere subsidievaststellingen
- -/- € 31.000 Hogere bijdrage GGD
- -/- € 53.000 Overige mutaties

Basishulp (€ 365.000)

- € 277.000 Verdeling salariskosten
- € 174.000 Afname kosten inhuur
- -/- € 50.000 Hogere kosten ICT werkplekken
- -/- € 36.000 Overige mutaties

Individuele hulp (-/- € 3.763.000)

Algemeen:

- -/- € 970.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 20.000 Nieuw beleid toezicht en handhaving jeugd en Wmo 2026
- -/- € 23.000 Overige verschillen

Jeugd:

- -/- € 458.000 Incidentele voordelen GRJR in 2024; afrekening 2019 € 168.000, verwerking resultaat 2023 € 290.000.
- -/- € 667.000 Indexatie regionale zorgkosten (begrotingsadvies GRJR) en hogere bijdrage GRJR

- -/- € 243.000 Toename (met name vanwege indexatie) zorgkosten lokale jeugdzorg
- -/- € 494.000 Toename (met name vanwege indexatie) kosten inkoop lokale jeugdzorg
- -/- € 80.000 Toename kosten PGB jeugd

Participatie:

- € 356.000 Verbetering saldo BUIG
- € 118.000 Eenmalige subsidie voedselbank 2024
- € 119.000 Afname kosten Promen
- -/- € 283.000 Toename GR IJsselgemeenten
- -/- € 289.000 Toename kosten Participatiebudget
- -/- € 25.000 Toename kosten Rotterdampas

Wmo:

- -/-523.000 Toename kosten hulp bij het huishouden
- -/-281.000 Toename kosten lokale inkoop Wmo

Opvang en Inburgering (-/- € 417.000)

- € 47.000 Verdeling salariskosten
- € 123.000 Toename kosten Wet Inburgering & onderwijsroute
- € 1.722.000 Afname kosten opvang en asiel
- -/- € 2.273.000 Afname baten opvang en asiel
- -/- € 56.000 Onderwijsroutes

Middelen verschil jaarrekening 2024 - begroting 2026

Overhead (-/- € 1.353.000)

- -/- € 745.000 meer lasten in 2026 met betrekking tot personeelsbudgetten.
- -/- € 334.000 meer lasten in 2026 voor de bijdrage aan de GR IJsselgemeenten (ICT).
- -/- € 184.000 meer lasten in 2026 voor informatiehuishouding.
- -/- € 65.000 meer lasten in 2026 voor gas en elektra.
- -/- € 52.000 meer lasten in 2026 voor representatiekosten

- € 27.000 overige verschillen

Algemene dekkingsmiddelen (€ 5.450.000)

- € 60.000 Meer renteresultaat
- € 311.000 Meer OZB opbrengsten
- € 5.529.000 Meer algemene uitkering
- -/- € 241.000 Minder resultaat op geldleningen, beleggingen en dividend
- -/- € 210.000 Stelpost vrijval kapitaallasten
- € 1.000 Overige verschillen

Aanmerkelijke verschillen begroting 2025 - begroting 2026

De toelichting van de aanmerkelijke verschillen tussen de begroting van het lopende jaar en de nieuwe begroting is een verplicht onderdeel van de financiële begroting. Hieronder wordt het verschil tussen de begroting 2026 en de begroting 2025 toegelicht.

De belangrijkste verklaring van de verschillen tussen de begroting 2026 en de begroting 2025 is de toegepaste indexatie van de budgetten. Aangezien hiervan sprake is bij alle programma's is er voor gekozen alleen de overige aanmerkelijke verschillen separaat hieronder te vermelden.

Aanmerkelijke verschillen begroting 2025 - begroting 2026 per beleidsthema	Begroting 2025	Begroting 2026	Vershil 2025-2026
Programma 1 Bestuur en Veiligheid	-7.442	-7.281	160
Bestuur	-3.055	-2.659	396
Veiligheid	-4.386	-4.623	-236
Programma 2 Ruimtelijk domein	-8.441	-7.243	1.198
Openbare ruimte en verkeer	-9.127	-9.139	-12
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-1.719	-853	865
Afval, riolering en begraven	2.405	2.750	345
Programma 3 Maatschappelijk domein	-9.437	-8.828	609
Sport en recreatie	-3.246	-2.838	407
Cultuur	-2.610	-2.678	-68
Onderwijs	-3.306	-3.037	269
Economie	-276	-276	
Programma 4 Sociaal domein	-33.456	-35.810	-2.355
Preventie	-1.876	-2.318	-441
Basishulp	-1.476	-2.345	-869
Individuele hulp	-29.880	-31.009	-1.129
Opvang en inburgering	-223	-139	84
Middelen	61.395	59.518	-1.877
Overhead	-13.817	-13.249	568
Algemene dekkingsmiddelen	71.705	74.159	2.454
Vennootschapsbelasting	-4	-4	
Resultaat en bestemming	3.511	-1.388	-4.899

Duiding Aanmerkelijke verschillen begroting 2025 - begroting 2026

Een **negatief bedrag (-/-)** duidt op **hogere lasten of lagere baten** in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025.

Een **positief bedrag** daarentegen geeft aan dat er sprake is van **lagere lasten of hogere baten** in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025.

Programma 1 Bestuur en Veiligheid verschil begroting 2025 - 2026

Bestuur (€ 396.000)

- € 516.000 minder lasten in 2026 aan Krimpen ontmoet.
- -/- €26.000 meer lasten in 2026 voor de gemeenteraad.
- -/- €27.000 meer lasten in 2026 voor het College van B&W.
- -/- € 25.000 meer lasten in 2026 voor de verkiezingen.
- -/- € 42.000 overige verschillen

Veiligheid (-/- € 236.000)

- -/- € 106.000 meer lasten in 2026 voor de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond.
- -/- € 67.000 meer lasten in 2026 voor de APV/bijzondere wetten.
- -/- € 14.000 meer lasten in 2026 voor handhaving BOA.
- -/- € 49.000 overige verschillen.

Programma 2 Ruimtelijk domein verschil begroting 2025 -2026

Openbare ruimte en verkeer (-/- € 12.000)

- € 386.000 hogere kosten ten behoeve van aanleg locatie Scouting Jan Willem Friso ten laste van reserve Maatschappelijke voorzieningen.
- -/- € 341.000 lagere algemene lasten/baten incl. kapitaallasten binnen wegbeheer.
- -/- € 49.000 lagere kapitaallasten van investeringen 'baggeren'.
- -/- € 8.000 overige verschillen.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (€ 865.000)

- € 1.036.000 minder lasten in 2026 vanwege het MPG 2025.
- € 205.000 minder lasten in 2026 door aankoop grond stormpolderdijk 7 in 2025.
- € 145.000 minder lasten in 2026 vanwege inzet op duurzaamheid en energiearmoede (deels inzet reserve energiearmoede).
- € 83.000 minder lasten in 2026 vanwege onderzoeken binnen volkshuisvesting (nieuw beleid) in 2025.
- € 102.000 minder lasten in 2026 door de implementatie omgevingswet.
- -/- € 668.000 minder baten in 2026 uit leges omgevingsvergunningen.
- -/- € 38.000 overige verschillen.

Afval, riolering en begraven (€ 345.000)

- € 218.000 hogere lasten/baten binnen riool.
- € 84.000 hogere lasten/baten binnen afval.
- € 43.000 hogere opbrengsten lijkbezorgingsrechten inclusief verlengingen.

Programma 3 Maatschappelijk domein verschil begroting 2025 - 2026

Sport en recreatie (€ 407.000)

- € 17.000 verdeling salariskosten
- € 97.000 Sportbeleid
- € 206.000 Zwembad de Lansingh
- € 200.000 SPUK sport
- -/- € 113.000 Afschrijving en rente

Cultuur (-/- € 68.000)

- € 51.000 Mutatie subsidies
- -/- € 63.000 Verdeling salaris
- -/- € 68.000 Vaststelling subsidies voorgaande jaren
- € 12.000 overige verschillen.

Onderwijs (€ 269.000)

- € 367.000 Onderwijshuisvesting
- € 25.000 Onderwijsinhoudelijke zaken
- -/- € 68.000 Hogere lasten leerlingenvervoer
- -/- € 20.000 Minder baten / meer lasten peutergroepen en VVE
- -/- € 17.000 Hogere lasten nieuwkomersonderwijs
- -/- € 12.000 Leerplicht
- -/- € 6.000 overige verschillen.

Economie

- Geen verschil

Programma 4 Sociaal domein verschil begroting 2025 - 2026

Preventie (-/- € 441.000)

- -/- €150.000 Toename kosten gratis OV minima
- -/- € 117.000 Incidentele inkomsten in 2025 van mandaat gemeente Rotterdam i.v.m. afrekening 2024
- -/- € 34.000 Hogere bijdrage CJG
- -/- € 25.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 25.000 Overheveling budget woonzorgvisie naar 2026 in juniwijziging 2025

- -/- € 25.000 In 2025 incidenteel lagere kosten inclusie
- -/- € 65.000 Overige mutaties

Basishulp (- € 869.000)

- -/- € 772.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 50.000 Eenmalige inkomsten in 2025 vanwege een incidentele specifieke uitkering cliëntondersteuning
- -/- € 47.000 Overige mutaties

Individuele hulp (-/- € 1.129.000)

Algemeen:

- € 539.000 Verdeling salariskosten
- € 233.000 Lagere kosten inhuur Sociaal Domein ten opzichte van 2025
- -/- € 37.000 Overige mutaties

Wmo:

- -/- € 298.000 Toename kosten hulp bij het huishouden
- -/- € 200.000 Toename kosten wmo- voorzieningen
- -/- € 86.000 Toename (met name vanwege indexatie) kosten inkoop wmo

Jeugd:

- -/- € 307.000 Indexatie regionale zorgkosten (begrotingsadvies GRJR) en hogere bijdrage GRJR
- -/- € 514.000 Eenmalige inkomsten in 2025 vanwege afrekening 2024 GRJR
- -/- € 207.000 Toename (met name vanwege indexatie) zorgkosten lokale jeugdzorg
- -/- € 187.000 Toename (met name vanwege indexatie) kosten inkoop lokale jeugdzorg

Participatie:

- € 62.000 Lagere bijdrage Promen
- € 181.000 Voordeel door incidentele uitgaven inhuur in 2025
- -/- € 53.000 Hogere bijdrage participatiebudget

- -/- € 47.000 Hogere bijdrage uitvoeringskosten Soza
- -/- € 208.000 Ontwikkelingen BUIG en afboeken taakstelling BUIG

Opvang en Inburgering (€ 84.000)

- € 53.000 Wet inburgering & onderwijsroutes
- € 44.000 Verdeling salariskosten
- -/- € 13.000 Overige mutaties

Middelen verschil begroting 2025 - 2026

Overhead (€ 568.000)

- € 428.000 minder lasten in 2026 met betrekking tot personeelsbudgetten.
- € 58.000 minder lasten in 2026 met betrekking tot afschrijvingen.
- € 73.000 minder lasten in 2026 voor informatiehuishouding.
- € 9.000 overige mutaties.

Algemene dekkingsmiddelen (€ 2.454.000)

- -/- € 397.000 Minder renteresultaat
- -/- € 128.000 Stelpost vrijval kapitaallasten
- -/- € 49.000 Minder resultaat op geldleningen, beleggingen en dividend
- € 2.836.000 Algemene uitkering
- € 192.000 Opbrengst OZB

Investerings

Investerings 2026-2029

Hieronder volgt per programma een overzicht van alle investeringen die de komende 4 jaar op de planning staan. Het betreffen investeringen die door middel van afschrijvingen ten laste komen van de exploitatie. Deze investeringen komen zowel uit de BOR, het IHP en uit andere bronnen zoals reguliere vervangingen. Van de onderstaande investeringen wordt de raad bij de vaststelling van de begroting 2026-2029 specifiek gevraagd om de bedragen voor het jaar 2026 beschikbaar te stellen, zodat in 2026 tot uitvoering overgegaan kan worden.

Bij een aantal investeringen staan er bedragen in verschillende jaren. Dit betreffen afzonderlijke investeringskredieten voor hetzelfde project. Bij het IHP is er bijvoorbeeld sprake van een voorbereidingskrediet in het 1e jaar en het hoofdkrediet in het 2e jaar. Bij de BOR zijn de investeringskredieten van 2027 t/m 2029 bij elkaar opgeteld en op dezelfde regel weergegeven.

De kapitaallasten betreffen de rente- en afschrijvingslasten per investering. Rente wordt in het jaar toegerekend over het geïnvesteerde bedrag per 31 december van het jaar ervoor. Dit hoeft dus nog niet het hele investeringsbedrag te zijn. De afschrijvingslasten worden pas toegerekend het jaar na afsluiten van de investering.

Investeringsen 2026-2029		Begroting 2026	Meerjarenraming 2027 2028 2029				Kapitaallasten 2026	Meerjarenraming 2027 2028 2029			
Programma 2 Ruimtelijk domein		11.888	10.205	7.751	5.007		114	267	387		
Damwanden	Vervanging		102					5	5		
Blauwe bollen rotonde Nieuwe Tiendweg	Vervanging			125					7		
Bruggen 2026-2029	Vervanging	40			40		4	4	4		
HIJ-zitjes	Vervanging		26					3	3		
Opknappen trap Tuinstraat naar Lekdijk (Oud Krimpen deelgebied 4)	Vervanging		30					3	3		
Vervangen en verzwaren elektrakasten Sliksloothaven	Vervanging	198					22	22	21		
Baggeren Sliksloothaven	Vervanging		74					8	8		
Houten keerwanden Fontijnehof, Goudriaanhof	Vervanging	95					10	10	10		
Groot onderhoud bruggen incl. Stormpolderbrug	Vervanging	30					3	3	3		
Baggeren watergangen 2026-2028	Vervanging	426		319			4	47	46		
Aanpassing omloopstoep	Vervanging		150					8	7		
Herstraten Driekamp*	BOR 2025	2.624					2	11	24		
Herstraten Una Corda*	BOR 2025		1.720					2	9		
Riolering Kerkdreef*	BOR 2025	175					1				
Herstraten Waalplantsoen (DCV terrein)*	BOR 2025	2.890					3	15	26		
Herstraten Langeland fase 8*	BOR 2025	3.498					4	18	31		
Herstraten Stad en Landschap*	BOR 2025		3.305					2	17		
Herstraten Landgoed Eikenrode*	BOR 2025			1.474					2		
Herstraten Vrijhof*	BOR 2025			2.124					2		
Herstraten Langeland fase 9*	BOR 2025		3.734					3	19		
Herstraten Hoflaan fase 1*	BOR 2025				2.224						
Herstraten Nachtegaalstraat*	BOR 2025			3.709					4		
Herstraten Langeland fase 10*	BOR 2025				2.743						
Baggerdepot Krimpenerbosweg		128					14	14	14		
Algerabrug werkzaamheden	Vervanging	248					27	27	27		
Openbare verlichting KIJK	Vervanging	108					5	5	5		
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)	Vervanging	1.298					6	45	45		
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)	Vervanging		1.064					5	37		
Verharden graspaden begraafplaats		130					7	6	6		
Programma 3 Maatschappelijk domein		17.191	5.960	20.428			189	282	872		
Inventaris de Tuyter	Vervanging	67					7	7	7		
Gio court 1 (Zwaneneiland)	Vervanging	50					6	5	5		
Renovatie Veld 2 MHCK	Vervanging	853					71	70	69		
Het Octaaf/Una Corda	IHP	8.271					50	59	259		
Het Mozaiek	IHP	5.023					36	50	157		
Gymzaal Una Corda	IHP	2.340					14	23	73		
Het Kompas, dislocatie	IHP	342					3	14	14		
Gymzaal de Tuinstraat	IHP	245					2	10	10		
Sportzaal Groenendaal	IHP		5.960					42	187		
(Ver)nieuwbouw Comenius college	IHP			11.710					71		
Gymzaal Comenius college	IHP			1.904					12		
Jacobus Koelmanschool	IHP			6.814					6		
Overhead		150					17	16	16		
Inventaris Raadhuisplein 2	Vervanging	150					17	16	16		
Totaal investeringen		29.229	16.166	28.178	5.007		319	565	1.275		

Investerings 2026-2029	Begroting	Meerjarenraming	Kapitaallasten	Meerjarenraming
------------------------	-----------	-----------------	----------------	-----------------

Inclusief krediet voor rioleringswerkzaamheden (dekking voorziening riolering)*

In de bovenstaande tabel worden de investeringskredieten inclusief ambtelijke uren getoond.

Nieuw beleid

Nieuw beleid en intensiveringen

Onderstaand is er een tabel opgenomen met het nieuw beleid en intensiveringen. Enkele voorstellen betreffen investeringen. De kapitaallasten voor deze investeringen zijn in onderstaand overzicht opgenomen en starten in het jaar na realisatie.

Het nieuw beleid dat via deze begroting wordt geaccordeerd, wordt door het college in uitvoering genomen. In een enkel geval worden middelen gevraagd voor de uitvoering van beleid dat nog moet worden vastgesteld, er wordt dan ruimte in de begroting beschikbaar gemaakt die pas kan worden ingezet als het beleid is vastgesteld.

Voor een toelichting op het nieuw beleid verwijzen we u graag naar de onderdelen "Wat is er aan de hand/Wat willen we bereiken?" die te vinden zijn op de verschillende programma's.

Nieuw beleid en intensiveringen	Dekking	Investing	Begroting	Meerjarenraming			Incidenteel/ Structureel
			2026	2027	2028	2029	
Programma 2 Ruimtelijk domein			162	56	100	131	
Baggerdepot Krimpenerbosweg		124		10	10	10	Structureel
Algerabrug werkzaamheden		233		24	24	24	Structureel
Digitalisering assets openbare ruimte en omgevingseffecten		n.v.t.	72	5	5	5	Structureel
Vervangen openbare verlichting KIJK		106		5	5	5	Structureel
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Moderatopark)		1.291		6	45	45	Structureel
Revitalisering groenstructuur eerste orde (Middenweteringpark)		1.056			5	37	Structureel
Verharden graspaden begraafplaats		128		6	6	6	Structureel
Inzet op capaciteit klimaatadaptatie en biodiversiteit bij particulieren en ondernemers	CDOKE middelen	n.v.t.	90				Incidenteel
Programma 3 Maatschappelijk domein			181	316	391	391	
Zwembad de Lansingh		n.v.t.	40	225	300	300	Structureel
Evenementen		n.v.t.	50				Incidenteel
Ontwikkelagenda Onderwijs en Ondersteuning		n.v.t.	91	91	91	91	Structureel
Programma 4 Sociaal domein			107	87	17	17	
Wet integrale Suicidepreventie		n.v.t.	17	17	17	17	Structureel
Re-ablement maatwerkvoorzieningen		n.v.t.	70	70			Structureel
Toezicht en handhaving jeugd & wmo	Vrije reserve	n.v.t.	20				Incidenteel
Middelen				17	16	16	
Vervanging inventaris Raadhuisplein 2	Vrijval investeringen	150		17	16	16	Structureel
Totaal			449	475	523	554	
Dekking uit reserve			-20				Incidenteel
Overige incidentele dekking			-90				Incidenteel
Overige structurele dekking				-17	-16	-16	Structureel
Nieuw beleid en intensiveringen inclusief dekking			339	458	507	538	

In de bovenstaande tabel worden de investeringskredieten exclusief ambtelijke uren getoond.

Reserves en voorzieningen

Reserves

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente. Over de reserves wordt geen rente berekend. Daarom heeft aanwending geen gevolgen voor de rentelasten of -baten in de begroting. Het mogelijk waardeverlies door niet toevoegen van inflatie aan de reserves is zeer beperkt.

Alle reservemutaties lopen via de programma's en zijn per programma toegelicht. De mutaties per reserve zijn in onderstaande tabel weergegeven. Dit betreft alleen mutaties op basis van besluitvorming.

Overzicht reserves	1-1- 2026	Mutaties 2026	1-1- 2027	Mutaties 2027	1-1- 2028	Mutaties 2028	1-1- 2029	Mutaties 2029	1-1- 2030
Algemene reserves									
Algemene Dienst	8.266	-	8.266	-	8.266	-	8.266	-	8.266
Grondexploitatie	4.557	297	4.854	-142	4.712	-300	4.412	-300	4.112
Vrije reserve	1.592	-332	1.261	-269	992	-239	753	-279	474
Begrotingstekorten	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000	-	7.000
Totaal algemene reserves	21.415	-34	21.381	-411	20.970	-539	20.431	-579	19.852
Bestemmingsreserves									
Nog uit te voeren werkzaamheden	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Eneco	8.064	-106	7.958	-	7.958	-	7.958	-	7.958
Overrente	900	-146	754	-146	608	-146	462	-93	370
Maatschappelijke voorzieningen	5.538	1.089	6.627	-96	6.532	-	6.532	-	6.532
Maatschappelijk nut buitenruimte	10.830	1.123	11.953	837	12.790	691	13.481	924	14.405
Energiearmoede	519	-	519	-	519	-	519	-	519
Opvang ontheemden/asielzoekers	1.044	-	1.044	-	1.044	-	1.044	-	1.044
Hart van Krimpen	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000	-	1.000
Fonds - Krimpen ontmoet!	500	-	500	-	500	-	500	-	500
750-jaar Krimpen	300	-	300	-	300	-	300	-	300
Totaal bestemmingsreserves	28.695	1.961	30.656	596	31.252	545	31.796	832	32.628
Kapitaallastenreserves									
Afschrijving Grote Kruising	9.755	-408	9.347	-408	8.939	-408	8.530	-408	8.122
Afschrijving riolering fase 1 Oud Krimpen	422	-11	411	-11	399	-11	388	-11	376
Veld 1 DCV	607	-56	551	-56	495	-56	438	-56	382
Veld 3+4 DCV	866	-87	779	-87	693	-87	606	-87	520
Veld MHCK	546	-51	495	-51	445	-51	394	-51	343
De Boog	118	-8	110	-8	101	-8	93	-8	85
Totaal Kapitaallastenreserves	12.315	-622	11.693	-622	11.071	-622	10.449	-622	9.828
Egalisatiereserves									
Reiniging	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Riolering	553	-	553	-	553	-	553	-	553
Omgevingsvergunningen	1.410	83	1.493	240	1.734	66	1.799	-148	1.651
Totaal egalisatiereserves	1.964	83	2.047	240	2.287	66	2.353	-148	2.205
Totaal reserves	64.389	1.388	65.777	-197	65.580	-550	65.030	-517	64.512

Structurele reservemutaties

In het overzicht incidentele baten en lasten zijn de incidentele reservemutaties opgenomen. Het totaaloverzicht van de structurele reservemutaties is in de volgende tabel weergegeven.

Toelichting op de structurele reservemutaties:

Grondexploitatie: Jaarlijks is een bedrag van € 300.000 beschikbaar voor algemene kosten van het grondbeleid en voor grondexploitaties in de initiatieffase.

De jaarlijkse onttrekking uit de reserve Overrente is gebaseerd op een berekend rentevoordeel van renteherziening. Deze reserve is in 2021 gevormd uit de opbrengst van de Eneco aandelen, om structurele compensatie voor het wegvallen van dividendinkomsten

Voor een aantal investeringen is een kapitaallastenreserve gevormd waaruit de jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt.

Structurele reservemutaties	Reserve	Begroting 2026	Meerjarenraming		
			2027	2028	2029
Vrijval obv rentevoordeel	Overrente	-146	-146	-146	-93
Afschrijving Grote Kruising	Afschrijving Grote Kruising	-408	-408	-408	-408
Afschrijving riolering klimaatadaptatie	Afschrijving Riolering fase 1 Oud Krimpen	-11	-11	-11	-11
Afschrijving veld 1 DCV	Veld 1 DCV	-56	-56	-56	-56
Afschrijving veld 3+4 DCV	Veld 3+4 DCV	-87	-87	-87	-87
Afschrijving veld MHCK	Veld MHCK	-51	-51	-51	-51
Afschrijving zonnepanelen De Boog	De Boog	-8	-8	-8	-8
Totaal structurele reservemutaties		-768	-768	-768	-714

Mutaties reserves 2026

Een overzicht met alle reservemutaties voor het jaar 2026 is in de volgende tabel weergegeven.

Mutaties reserves 2026	Mutatie	Programma
Algemene reserves		
Grondexploitatie		
MPG 2025	297	Ruimtelijk domein
Vrije reserve		
Omgevingsplan	-287	Ruimtelijk domein
Woonzorgvisie	-25	Sociaal domein
Dekking toezicht en handhaving wmo	-20	Sociaal domein
Totaal algemene reserves	-34	
Bestemmingsreserves		
Eneco		
Bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor	-106	Ruimtelijk domein
Overrente		
Vrijval obv rentevoordeel	-146	Ruimtelijk domein
Maatschappelijke voorzieningen		
Versterking omvang reserve	1500	Maatschappelijk domein
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	-111	Maatschappelijk domein
Aanvullende vergoeding zwembad De Lansingh	-300	Maatschappelijk domein
Maatschappelijk nut buitenruimte		
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	1089	Ruimtelijk domein
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	34	Maatschappelijk domein
Totaal bestemmingsreserves	1961	
Kapitaallastenreserves		
Afschrijving Grote Kruising		
Afschrijving Grote Kruising	-408	Ruimtelijk domein
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen		
Afschrijving riolering klimaat fase 1 Oud Krimpen	-11	Ruimtelijk domein
Veld 1 DCV		
Afschrijving veld 1 DCV	-56	Maatschappelijk domein
Veld 3+4 DCV		
Afschrijving veld 3+4 DCV	-87	Maatschappelijk domein
Veld MHCK		
Afschrijving veld MHCK	-51	Maatschappelijk domein
De Boog		
Afschrijving zonnepanelen en installatie sporthal De Boog	-8	Maatschappelijk domein
Totaal kapitaallastenreserves	-622	
Egalisatiereserves		
Omgevingsvergunningen		
Leges omgevingsvergunningen	83	Ruimtelijk domein
Totaal egalisatiereserves	83	
Totaal mutaties reserves 2026	1388	

Voorzieningen

De voorzieningen zijn een onderdeel van het vreemd vermogen van de gemeente. De toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de exploitatie en zijn op de betreffende programma's als lasten opgenomen. Aanwendungen van de voorzieningen worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en zijn niet zichtbaar in de lasten op programma's, omdat het balansmutaties zijn.

Overzicht voorzieningen	1-1-2026	mutaties	1-1-2027	mutaties	1-1-2028	mutaties	1-1-2029	mutaties	1-1-2030
Voorzieningen met relatie tarieven en onderhoud									
Rioleringen	5.444	-1.816	3.628	-1.247	2.381	-291	2.091	30	2.120
Onderhoud kapitaalgoederen	2.001	308	2.309	487	2.796	-92	2.704	186	2.890
Totaal voorzieningen met relatie tarieven en onderhoud	7.445	-1.508	5.938	-760	5.177	-383	4.794	216	5.011
Voorzieningen voor onzekere verplichtingen									
Pensioenverpl. wethouders	3.073	-250	2.824	-260	2.564	-270	2.294	-281	2.013
Verlofsparen	89	-	89	-	89	-	89	-	89
Verliesvoorziening Werf aan de IJssel	3.403	-	3.403	-	3.403	-3.403	-	-	-
Verliesvoorziening De Noord 102	988	-988	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen voor onzekere verplichtingen	7.554	-1.238	6.316	-260	6.056	-3.673	2.383	-281	2.102
Voorzieningen derdengelden									
Spaarsaldi Hypotheek Totaal Plan	894	-54	840	62	902	60	962	-49	913
Totaal voorzieningen derdengelden	894	-54	840	62	902	60	962	-49	913
Totaal voorzieningen	15.892	-2.799	13.094	-958	12.136	-3.996	8.139	-114	8.026

Incidenteel / structureel

Incidentele baten en lasten

Bij de beoordeling of een raming structureel of incidenteel is, gaat het om het principe of de raming voortvloeit uit de normale bedrijfsvoering. Als dat zo is, dan is de raming structureel. Binnen de normale bedrijfsvoering kan het voorkomen, dat er in het ene jaar geen of nauwelijks lasten voor een bepaald onderdeel zijn (verkiezingen), terwijl dat in het andere jaar wel zo is. Ook kunnen er in een bepaald jaar hogere lasten (bijvoorbeeld extra kosten representatie) of baten (bijvoorbeeld leges omgevingsvergunningen) zijn. In al deze gevallen zal dan toch sprake zijn van structurele baten en lasten, omdat ze voortvloeien uit de normale bedrijfsvoering. Wanneer we dit uitgangspunt hanteren, is slechts sprake van incidentele baten en lasten in de volgende situaties:

- Nieuwe baten en/of lasten die zich maximaal drie jaar voordoen;
- Exploitatieverliezen;
- Mogelijke effecten van het afstoten van activa en/of het doen van extra afschrijvingen;

- Beschikkingen over en stortingen in de (algemene) reserves;
- Winstafdrachten en/of verliesbijdragen van/aan het grondbedrijf;
- Verrekeningen van oude jaren.

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn de reservemutaties weergegeven bij de betreffende incidentele posten. Tevens bevat het overzicht de incidentele posten van nieuw beleid, zodat een volledig en realistisch beeld ontstaat van alle incidentele baten en lasten die voor de komende jaren worden voorzien.

Incidentele posten inclusief mutaties reserves	Reserve	Begroting		Meerjarenraming					
		2026		2027		2028		2029	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Programma 2 Ruimtelijk domein									
MPG 2025	Grondexploitatie	597	897	158	458		300		300
Omgevingsplan	Vrije reserve	287	287	269	269	239	239	279	279
Bijdrage voorbereidingskrediet Algeracorridor	Eneco	106	106						
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	1.210	121	1.045	242	1.103	446	1.336	446
Egalisatie opbrengst omgevingsvergunningen	Omgevingsvergunningen	83		240		66			148
Programma 3 Maatschappelijk domein									
Versterking omvang reserve	Maatschappelijke voorzieningen	1.500							
Opknappen oude schoolgebouwen Groeiplaneet	Maatschappelijke voorzieningen		111		21				
Aanvullende vergoeding zwembad De Lansingh	Maatschappelijke voorzieningen		300		75				
Stortingen kapitaallasten openbare ruimte	MN Buitenruimte	34		34		34		34	
Programma 4 Sociaal domein									
Woonzorgvisie	Vrije reserve	25	25						
Kinderopvangtoeslagaffaire		400	400						
Dekking toezicht en handhaving wmo	Vrije reserve	20	20						
Totaal		4.261	2.266	1.747	1.065	1.441	985	1.649	1.173

Structureel en reëel evenwicht

Het begrip "evenwicht" wordt nader toegelicht in de Gemeentewet. De toezichthouder toetst of de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Met het begrip "structureel evenwicht" wordt nadrukkelijk bedoeld dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Het reëel evenwicht houdt in dat onderzoek wordt gedaan naar de realiteit van de ramingen. Daarbij dienen de begrotingen en meerjarenramingen volledig te zijn.

Het overzicht van incidentele baten en lasten is van essentieel belang voor het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht. Voor een juist beeld van de budgettaire positie worden de incidentele componenten uit het saldo geëlimineerd. De begroting voldoet in 2026 aan het toezichtcriterium structureel en reëel evenwicht: de structurele lasten worden volledig gedekt door structurele baten.

Structureel evenwicht	Begroting	Meerjarenraming		
	2026	2027	2028	2029
Lasten				
Incidentele lasten	837	269	239	279
Incidentele reservemutaties	3.424	1.478	1.202	1.370
Structurele lasten	104.739	107.885	108.842	116.644
Baten				
Incidentele baten	997	158		
Incidentele reservemutaties	1.269	907	985	1.173
Structurele baten	107.090	110.085	107.949	114.832
Geraamd structureel resultaat	2.351	2.199	-893	-1.812

Financiering

Financiering

In de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie. In het treasurystatuut zijn de uitgangspunten, doelstellingen en richtlijnen van het treasurybeleid vastgelegd.

Wanneer voor de financiering van investeringen vreemd geld wordt aangetrokken, worden rentekosten gemaakt. De rentelasten en rentebaten lopen mee in het begrotingsresultaat. Er wordt geen rente toegerekend aan het eigen vermogen (reserves).

Voor een beter inzicht in de financieringsbehoefte wordt een liquiditeitsprognose bijgehouden. In paragraaf D Financiering wordt ingegaan op de uitvoering van de treasuryfunctie.

De gemeente Krimpen aan den IJssel maakt uitsluitend gebruik van totaalfinanciering. Dit wil zeggen dat bij het aantrekken van leningen wordt gekeken naar de totale financieringsbehoefte. Er wordt dus niet voor specifieke investeringen/projecten geleend.

In deze meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met het aantrekken van leningen voor de omvang van € 79 miljoen in de periode 2026-2029 (zie paragraaf D Financiering voor het verwachte verloop). Op basis van de rentevisie van de grote algemene banken veronderstellen wij een rentepercentage van 3,5% voor de nieuw aan te trekken leningen. Deze leningen zijn noodzakelijk vanwege de omvang van geplande investeringen voor met name de uitvoering van het IHP en in de buitenruimte. Er is een risico opgenomen, met betrekking tot de renteontwikkeling, van 1% ten opzichte van het veronderstelde rentepercentage.

De ontwikkeling van de leningenportefeuille heeft invloed op de financiële kengetallen, met name de solvabiliteit en de netto schuldquote. In de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing zijn deze kengetallen en de duiding opgenomen. De (verplichte) berekeningen van onder andere het rente omslagpercentage en de kasgeldlimiet zijn opgenomen in de paragraaf Financiering.

EMU-saldo en balansprognose

Balansprognose

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo is een geprognosticeerde balans voorgeschreven. Bijgaand wordt de balansprognose voor de komende 4 jaar weergegeven.

Balansprognose	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029	1-1-2030
Immateriele vaste activa	0	0	0	0	0
Materiele vaste activa	103.147	122.616	147.001	167.512	183.522
Financiële vaste activa	19.468	19.118	18.768	18.418	18.068
Voorraden	4.540	1.142	1.793	2.245	2.245
Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	13.998	8.614	8.614	8.614	8.614
Liquide middelen	827	0	0	0	0
Overlopende activa	7.162	7.462	7.562	7.562	7.562
Activa	149.142	158.952	183.738	204.351	220.011
Eigen vermogen	67.398	69.141	70.466	68.566	65.761
Voorzieningen	15.892	13.093	12.135	8.139	8.025
Vaste schulden	49.698	52.983	73.289	99.833	117.632
Vlottende schulden	5.464	13.045	17.158	17.123	17.903
Overlopende passiva	10.690	10.690	10.690	10.690	10.690
Passiva	149.142	158.952	183.738	204.351	220.011

EMU-saldo

De berekening van het EMU-saldo vindt plaats op kasbasis. Omdat gemeenten echter een gemodificeerd baten- en lastenstelsel hanteren en daar dus ook op sturen, krijgt het EMU-saldo in de begrotings- en verantwoordingscyclus niet de gewenste aandacht. Het EMU-saldo kan uit de balansprognose worden afgeleid als het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden, ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

EMU-saldo	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2025	2026	2027	2028	2029
Berekend EMU-saldo	-10.927	-17.127	-24.669	-26.859	-18.929

Taakvelden

Baten en lasten per taakveld

Taakveld	Programma	Lasten/Baten	Begroting 2026	Meerjarenraming		
				2027	2028	2029
0.1 Bestuur	Bestuur en Veiligheid	Lasten	2.328.371	4.759.526	4.944.456	5.166.494
0.1 Bestuur	Maatschappelijk domein	Lasten	105.884	217.202	222.782	228.038
0.10 Mutaties reserves	Middelen	Baten	-2.036.223	-3.348.696	-3.504.840	-3.774.746
0.10 Mutaties reserves	Middelen	Lasten	3.423.851	2.963.174	2.404.370	2.740.172
0.2 Burgerzaken	Bestuur en Veiligheid	Baten	-680.859	-1.393.038	-1.425.082	-1.457.860
0.2 Burgerzaken	Bestuur en Veiligheid	Lasten	1.011.432	2.089.524	2.159.372	2.231.694
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Middelen	Baten	-184.917	-378.340	-387.044	-395.944
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Ruimtelijk domein	Baten	-131.596	-269.248	-275.442	-281.778
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Middelen	Lasten	46.133	94.236	79.252	80.722
0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Ruimtelijk domein	Lasten	135.393	279.630	288.792	298.204
0.4 Overhead	Middelen	Baten	-153.330	-313.984	-321.480	-328.876
0.4 Overhead	Middelen	Lasten	13.410.347	27.562.404	28.257.724	29.133.146
0.5 Treasury	Middelen	Baten	-672.442	-1.379.342	-1.550.794	-1.213.940
0.5 Treasury	Middelen	Lasten	357.301	1.645.266	3.323.476	5.001.684
0.61 OZB woningen	Middelen	Baten	-4.289.044	-8.853.240	-9.236.244	-9.512.422
0.61 OZB woningen	Middelen	Lasten	363.787	750.228	773.636	797.830
0.62 OZB niet-woningen	Middelen	Baten	-2.458.288	-5.029.656	-5.145.336	-5.263.680
0.62 OZB niet-woningen	Middelen	Lasten	28.032	58.274	60.568	62.958
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Middelen	Baten	-68.151.809	-138.954.192	-140.515.406	-146.084.304
0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Middelen	Lasten	454.004	33.072	34.176	35.320
0.8 Overige baten en lasten	Ruimtelijk domein	Baten	-12.006	-1.081.962	-1.082.144	-1.082.706
0.8 Overige baten en lasten	Middelen	Lasten	695.604	3.693.418	-1.842.394	-3.681.208
0.8 Overige baten en lasten	Ruimtelijk domein	Lasten	760.005	1.362.548	1.395.190	1.407.280
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Middelen	Lasten	3.850	7.876	8.058	8.244
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Bestuur en Veiligheid	Baten	-101.253	-207.162	-211.928	-216.802
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Bestuur en Veiligheid	Lasten	2.425.215	4.965.280	5.080.924	5.197.792
1.2 Openbare orde en veiligheid	Bestuur en Veiligheid	Baten	-13.470	-28.358	-29.808	-30.494
1.2 Openbare orde en veiligheid	Bestuur en Veiligheid	Lasten	1.494.967	3.079.642	3.216.664	3.300.986
2.1 Verkeer en vervoer	Ruimtelijk domein	Baten	-315.019	-644.528	-659.348	-674.510
2.1 Verkeer en vervoer	Ruimtelijk domein	Lasten	6.133.530	12.495.310	13.414.376	14.061.932
2.2 Parkeren	Ruimtelijk domein	Baten	-22.041	-44.996	-45.930	-46.986
2.2 Parkeren	Ruimtelijk domein	Lasten	36.846	76.186	78.772	81.446
2.3 Recreatieve havens	Ruimtelijk domein	Lasten	1.722	3.522	3.602	3.688
2.4 Economische havens en waterwegen	Ruimtelijk domein	Baten	-90.000	-223.732	-243.184	-228.036
2.4 Economische havens en waterwegen	Ruimtelijk domein	Lasten	128.763	280.940	300.174	282.760
2.5 Openbaar vervoer	Ruimtelijk domein	Lasten	15.151	84.578	85.438	86.322
3.1 Economische ontwikkeling	Maatschappelijk domein	Lasten	180.036	372.554	385.486	396.982
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Maatschappelijk domein	Baten	-51.323	-111.436	-115.192	-119.052
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen	Maatschappelijk domein	Lasten	41.349	85.576	88.562	91.656
4.1 Openbaar basisonderwijs	Maatschappelijk domein	Lasten	37.552	76.868	78.676	80.526
4.2 Onderwijshuisvesting	Maatschappelijk domein	Baten	-	-	-23.320	-23.858
4.2 Onderwijshuisvesting	Maatschappelijk domein	Lasten	1.560.182	3.108.122	3.087.634	3.653.686
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Maatschappelijk domein	Baten	-1.090.592	-1.924.228	-1.968.714	-2.013.996
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Maatschappelijk domein	Lasten	2.529.397	4.885.822	5.016.432	5.149.140
5.1 Sportbeleid en activering	Maatschappelijk domein	Baten	-375.177	-750.354	-750.354	-750.354
5.1 Sportbeleid en activering	Maatschappelijk domein	Lasten	579.025	1.181.832	1.222.298	1.252.838
5.2 Sportaccommodaties	Maatschappelijk domein	Baten	-1.006.738	-2.059.788	-2.107.164	-2.155.626
5.2 Sportaccommodaties	Maatschappelijk domein	Lasten	3.271.890	6.834.794	6.933.736	7.378.394
5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Maatschappelijk domein	Baten	-1.092.698	-2.237.482	-2.290.808	-2.321.504

Begroting 2026 op taakveldniveau	Programma	Lasten/Baten	Begroting	Meerjarenraming		
5.3 Cultuurpresentatie, prod.particip.	Maatschappelijk domein	Lasten	2.649.610	5.331.314	5.465.804	5.579.810
5.4 Musea	Maatschappelijk domein	Lasten	283.217	581.432	580.252	592.576
5.5 Cultureel erfgoed	Maatschappelijk domein	Lasten	11.668	24.184	25.064	25.980
5.6 Media	Maatschappelijk domein	Baten	-29.525	-59.050	-59.050	-59.050
5.6 Media	Maatschappelijk domein	Lasten	830.531	1.699.056	1.739.980	1.774.048
5.7 Openbaar groen en recreatie	Ruimtelijk domein	Baten	-320.855	-657.114	-672.904	-688.380
5.7 Openbaar groen en recreatie	Maatschappelijk domein	Lasten	369.321	759.508	781.004	803.160
5.7 Openbaar groen en recreatie	Ruimtelijk domein	Lasten	3.554.669	7.361.316	7.718.418	7.952.356
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Ruimtelijk domein	Baten	-229.810	-470.190	-481.004	-492.068
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Sociaal domein	Baten	-677.751	-1.873.926	-1.905.048	-1.936.882
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Maatschappelijk domein	Lasten	24.796	50.932	52.314	53.734
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Ruimtelijk domein	Lasten	112.609	229.442	256.510	258.272
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Sociaal domein	Lasten	2.161.572	4.869.318	4.975.706	5.083.716
6.21 Toegang en eerstelijnsz Wmo	Sociaal domein	Lasten	710.298	1.467.140	1.515.304	1.565.154
6.22 Toegang en eerstelijnsz Jeugd	Sociaal domein	Baten	-103.521	-212.054	-216.930	-221.920
6.22 Toegang en eerstelijnsz Jeugd	Sociaal domein	Lasten	1.198.411	2.485.828	2.577.456	2.672.570
6.23 Toegang en eerstelijnsz Integr	Sociaal domein	Baten	-400.000	-	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsz Integr	Sociaal domein	Lasten	888.179	999.926	1.024.076	1.048.832
6.3 Inkomensregelingen	Sociaal domein	Baten	-10.535.032	-21.550.582	-22.042.564	-22.545.862
6.3 Inkomensregelingen	Sociaal domein	Lasten	14.635.799	29.837.766	30.692.916	31.403.872
6.4 WSW en beschut werk	Sociaal domein	Lasten	2.106.700	4.157.076	4.084.800	3.946.012
6.5 Arbeidsparticipatie	Sociaal domein	Lasten	1.452.433	3.003.844	3.158.448	3.231.880
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	1.473.083	3.075.258	3.207.678	3.341.328
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Sociaal domein	Baten	-241.195	-493.488	-504.838	-516.450
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	4.055.716	8.586.802	8.883.628	8.987.442
6.712 Begeleiding (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	2.686.387	5.644.892	5.928.824	6.219.274
6.713 Dagbesteding (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	183.089	385.354	405.366	425.670
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Sociaal domein	Baten	-66.178	-134.504	-137.598	-140.762
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	Sociaal domein	Lasten	4.913.148	9.969.624	10.351.324	10.763.260
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Sociaal domein	Lasten	2.578.964	5.218.788	5.437.974	5.665.894
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	Sociaal domein	Lasten	191.043	402.046	422.806	439.718
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	Sociaal domein	Lasten	2.743.862	5.558.576	5.787.508	6.025.472
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	Sociaal domein	Lasten	496.526	1.032.774	1.074.084	1.117.048
6.791 PGB Wmo	Sociaal domein	Lasten	257.576	527.002	539.120	551.520
6.792 PGB Jeugd	Sociaal domein	Lasten	354.418	728.504	745.260	762.400
6.812 Maatsch- en vrouwenopvang (Wmo)	Sociaal domein	Baten	-188.442	-384.652	-393.500	-402.550
6.812 Maatsch- en vrouwenopvang (Wmo)	Sociaal domein	Lasten	319.045	657.216	674.584	692.446
6.821 Jeugdbescherming	Sociaal domein	Lasten	1.003.100	2.057.744	2.106.708	2.156.862
6.822 Jeugdreclassering	Sociaal domein	Lasten	150.041	307.476	314.422	321.520
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	Sociaal domein	Lasten	1.516.268	3.133.036	3.258.356	3.384.972
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Sociaal domein	Lasten	889.811	1.826.886	1.896.336	1.964.760
7.1 Volksgezondheid	Sociaal domein	Baten	-1.179.421	-1.051.980	-1.052.196	-1.052.418
7.1 Volksgezondheid	Sociaal domein	Lasten	2.236.554	4.503.314	4.615.170	4.716.350
7.2 Riolerings	Ruimtelijk domein	Baten	-4.331.513	-9.032.028	-9.353.528	-9.557.752
7.2 Riolerings	Ruimtelijk domein	Lasten	3.209.477	6.703.874	6.947.768	7.093.100
7.3 Afval	Ruimtelijk domein	Baten	-6.444.005	-13.194.200	-13.495.354	-13.808.874
7.3 Afval	Ruimtelijk domein	Lasten	4.994.601	10.121.774	10.348.550	10.584.012
7.4 Milieubeheer	Bestuur en Veiligheid	Baten	-6.849	-14.012	-14.336	-14.666
7.4 Milieubeheer	Bestuur en Veiligheid	Lasten	823.941	1.686.974	1.727.008	1.768.016
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Ruimtelijk domein	Baten	-757.467	-1.572.418	-1.593.206	-1.625.990

Begroting 2026 op taakveldniveau	Programma	Lasten/Baten	Begroting	Meerjarenraming		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Ruimtelijk domein	Lasten	579.101	1.204.488	1.217.828	1.240.688
8.1 Ruimte en leefomgeving	Ruimtelijk domein	Baten	-633.070	-16.962	22.590	-65.486
8.1 Ruimte en leefomgeving	Ruimtelijk domein	Lasten	1.160.263	1.055.276	975.014	1.157.324
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Ruimtelijk domein	Baten	384.530	-329.776	6.791.966	-14.266
8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Ruimtelijk domein	Lasten	-687.003	602.412	-6.203.496	602.414
8.3 Wonen en bouwen	Ruimtelijk domein	Baten	-666.377	-2.018.206	-870.118	-890.130
8.3 Wonen en bouwen	Ruimtelijk domein	Lasten	676.863	1.403.328	1.455.076	1.508.792
Totaal			-	-	-	-

